

**SIGORTA
TAHKİM
KOMİSYONU**

HAKEM KARAR DERGİSİ

Nisan - Haziran 2015

Sayı : 22

İÇİNDEKİLER

I. KASKO POLİÇESİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLARA İLİŞKİN KARARLAR. 1	
16/02/2015 tarih ve K-2015/5662 Sayılı Hakem Kararı	1
25.06.2015 tarih ve K-2015/5708 Sayılı Hakem Kararı.....	7
II. KARAYOLLARI MOTORLU ARAÇLAR ZORUNLU MALİ SORUMLULUK (TRAFİK) SİGORTASI POLİÇESİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLARA İLİŞKİN KARARLAR.....	11
23.06.2015 tarih ve K-2015/5521 Sayılı Hakem Kararı.....	11
11.06.2015 tarih ve K.2015/5051 Sayılı Hakem Kararı	23
23.06.2015 tarih ve K-2015/5521 Sayılı Hakem Kararı.....	26
24.06.2015 tarih ve K-2015/ 5623 sayılı Hakem Kararı	33
26.06.2015 tarih ve K-2015/5724 sayılı Hakem Kararı	37
III. DİĞER SİGORTA POLİÇELERİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLAR HAKKINDAKİ KARARLAR.....	44
04/06/2015 tarih ve K-2015/4787 sayılı Hakem Karar	44
02.06.2015 tarih ve K-2015/4647 sayılı Hakem Kararı.	50
16.06.2015 tarih ve K-2015/5206 sayılı Hakem Kararı.	59
IV. SİGORTA POLİÇELERİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLAR İLE İLGİLİ VERİLEN İTİRAZ KARARLARI.....	68
25.06.2015 tarih ve İHK-2015/717 sayılı İtiraz Hakem Heyeti Kararı	68
19.06.2015 tarih ve İHK-2015/673 sayılı İtiraz Hakem Heyeti Kararı.	73
20/05/2015 tarih ve İHK-2015/503 sayılı İtiraz Hakem Heyeti Kararı.....	78

I. KASKO POLİÇESİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLARA İLİŞKİN KARARLAR

16/02/2015 tarih ve K-2015/5662 Sayılı Hakem Kararı

1.1. Uyuşmazlık Konusu Olay ve Talep

Uyuşmazlık, sigorta Şirketi tarafından düzenlenen 08.11.2013/2014 vadeli poliçe ile kasko Sigorta teminatı altına alınan 44 XX plakalı araçta 08.08.2014 15.11.2014 tarihinde meydana gelen ve sigorta şirketi tarafından ödenmediği beyan edilen zararın sigortacı tarafından ödenmesi talebine ilişkindir.

1.2. Başvurunun Hakeme İntikaline İlişkin Süreç

Dosya 11.06.2015 tarihinde heyetimizce teslim alınarak yargılamaya başlanmış, 25.06.2015 tarihinde karara varılarak tahkim yargılamasına son verilmiştir.

2-TARAFLARIN ORTAYA KOYDUĞU MADDİ VE HUKUKİ İDDİALAR

2.1 Başvuru Sahibinin İddia, Delil ve Talepleri

Başvuru sahibi başvurusunda özetle ;

”Şirketimize kayıtlı araçlar 10 yıldır D1ve D2 yetki belgeleri ile çalışmakta olup şehir içi taşımacılık belgemiz yoktur. Acente 44 XX plakalı araca ait poliçe kullanım tarzı ve şehir içi taşımacılık olarak düzenlenmiş bilgilendirme formu vermemiş, ekteki poliçenin üzerine açıklayıcı bilgi eksik yazılmış olup iyi niyetimiz suiistimal edilmiştir. Araç değişiklik zeyli ile 44XY plakalı araca poliçe aktarılmıştır. 08.08.2014 tarihindeki kazadan sonra hata fark edilmiş ve acentenin talebi üzerine dilekçe ile başvurularak kullanım tarzı değişiklik zeyli düzenlenmiştir. Ancak sigorta şirketi bunu dikkate almayıp poliçedeki kullanım tarzı muafiyetini uygulamak istemektedir. Ekte bulunan 12.09.2014 tarihli noter ihtarnamesine de cevap verilmemiştir. Acente sözlü olarak 100.000 TL hasarın 58.112 TL sinin ödeneceğini bildirmiştir. Ek beyanımız ihtarnamedir. Acentenin tarafımıza yanlış poliçe düzenleyip bilgilendirme formu vermeden iyi niyetimizin suiistimal ile oluşan haksızlığın giderilip hasar bedeli 100.000 TL nın tarafımıza ödenmesi hususunu arz ederiz.

demektedir. Başvuru sahibi başvurusuna ek olarak poliçeyi, zeyilnameleri, ihtarnameyi, Ulaştırma Bakanlığı taşıt ve şirket yetki belgelerini ve taşıt kartını delil olarak sunmuştur.

2.2 Sigorta Kuruluşunun İddia, Delil ve Talepleri

Sigorta Kuruluşu savunmasında özetle ;

“XX Şti. 44 NY plakalı aracını 08.11.2013/2014 vadeli kasko poliçesi ile müvekkil şirkete sigortalatmıştır. POLİÇE DÜZENLENİRKEN 44 XY PLAKALI ARACIN ŞEHİRİÇİ SERVİS ARACI OLARAK KULLANILACAĞI ACENTEYE BELİRTİLMİŞ OLMAKLA, ŞEHİR İÇİ SERVİS ARACI KULLANIM ŞARTI İLE POLİÇE DÜZENLENMİŞ VE KULLANIM ŞARTI ÜZERİNDEN POLİÇE PRİMİ ALINMIŞTIR. Eksper tarafından yapılan incelemede kazanın 08.08.2014 tarihinde Kırşehir – Kırıkkale yolu üzerinde meydana geldiği, KDV dahil araçta 97.666,55-TL hasar meydana geldiği tespit etmiştir. Müvekkil Şirket yetkililerince yapılan inceleme neticesi, 44 XY plakalı aracın şehiriçi servis kullanım şartına aykırı olarak, şehirler arası yolcu taşınması yapıldığı poliçe şartlarına aykırı davranıldığı tespit edilmiştir. Poliçede araç kullanım aykırı davranılması halinde hasardan %75 muafiyet uygulanacağı

hükmü bulunmaktadır. Müvekkil şirket hasar yetkilileri tarafından yapılan muafiyet hesabı sonrası 24.416,64-TL tazminat ödenebileceği belirlenmiştir. Sigortalı kasko poliçesini düzenletirken aracın şehir içi servis taşımacılığında kullanılacağını belirterek poliçe düzenletmiş ve şehirler arası yolcu taşımacılığı yapan araca göre daha düşük prim ödemiştir. Türk Ticaret Kanununun 1423/2 maddesinde “ Aydınlatma açıklamasının verilmemesi hâlinde, sigorta ettiren, sözleşmenin yapılmasına on dört gün içinde itiraz etmemişse, sözleşme poliçede yazılı şartlarla yapılmış olur....” Hükmü bulunmaktadır. Müvekkil şirket acentesi tarafından sigortalının beyanına göre poliçe düzenlenmiş, primi beyana göre hesaplanmıştır. Acente tarafından sigortalıya poliçe aslı verilmiştir. Sigortalı tarafından daha sonra acenteye plaka zeyili yaptırılmıştır. Hasar olduktan sonra kullanım tarzı açısından zeyil yaptırılmıştır. Yaptırılan zeyil talep konusu hasarı etkilemez. TTK 1423/2 maddesi ve poliçe şartları uyarınca hasar talebinin %25 olarak hesaplanması bakiye talebin reddi gerekir. Yukarıdaki beyanlarımız saklı kalmak kaydıyla sigortalının talebi fahiştir. Yaptırılacak bilirkişi incelemesi gerçek hasar miktarının tespiti mümkün olacaktır.”

demektedir. Sigorta kuruluşu delil olarak; poliçeyi, ekspertiz raporlarını, kaza raporu ve kazaya ilişkin tutanakları, araç ruhsat ve sürücü belgelerini, araç rayiç ve sovtaj araştırma ve teklif belgelerini, fotoğrafları delil olarak sunmuştur.

3-UYUŞMAZLIĞA UYGULANACAK HÜKÜMLER

Konu uyuşmazlığın hallinde, Hukuk Muhakemeleri Kanunu (HMK), Türk Ticaret Kanunu (TTK), Türk Borçlar Kanunu (TBK), Sigortacılık Kanunu, Kasko Sigortası Genel Şartları, poliçe özel şartları ve klozları, tarafların iddia ve savunmaları ile bunları tevsik eden deliller çerçevesinde değerlendirme yapılmıştır.

4-DEĞERLENDİRME, GEREKÇELİ KARAR VE HUKUKİ DAYANAK

4.1 Değerlendirme

Başvuruya konu uyuşmazlık, sigortalı yolcu taşıma şirketine ait araçlardan 44 XY plakalı aracın kasko sigortasında aracın kullanım şekli olarak şehir içi taşıma gösterilmesi ve primi buna göre ödendiği halde aracın şehirlerarası sefer sırasında kaza sonucu hasarlanmasından kaynaklanmaktadır. Sigortacı, sigortalının araç kullanım şartına aykırı davrandığını belirterek bu konuda poliçede yazılı olan özel şarta göre hasarın ancak % 25 ini ödeyebileceğini beyan etmiştir. Sigortalı ise, aracın kullanım şeklinin poliçede hatalı olmasının kendi kusuru olmadığını, acentenin hatasından kaynaklandığını ve nitekim kazadan sonra fark edilen bu durumun zeyilname ile düzeltildiğini ileri sürüp hasarının tam ödenmesini talep etmektedir.

Dosyaya sunulan delillerden sigortalı firmanın ve sigortalı aracın şehirlerarası yolcu taşımacılığı yaptığı ve bu konuda D1 ve D2 belgelerine sahip olduğu anlaşılmaktadır. Yine dosyaya sunulan poliçede Araç Kullanım Tarzı Özel Şartı başlığı altında, sigortalı aracın poliçede belirtilen kullanım tarzı dışında başka bir amaçla kullanıldığının tespiti halinde ödenmesi gereken hasar tutarından %75 oranında indirim uygulanacağı belirtilmektedir.

08.11.2013-2014 vadeli Kasko sigorta poliçesinde 44 XX plakalı aracın yazıldığı, kullanım tarzı bölümünde Midibüs özel/serviz/şehir içi(ibaresinin bulunduğu, parantez açıldığı halde burada bir notun görülemediği anlaşılmaktadır.

08.08.2014 tarihinde şehirlerarası yolda meydana gelen kaza sonucu aracın hasarlanmasından sonra, plakanın poliçeye hatalı yazıldığı farkedilip 1 nolu zeyil ile plakanın 44 FX olarak

düzeltildiği ancak bu zeyildeki plakanın da yanlış olduğu, bunun üzerine 12.08.2014 tarihinde 2 nolu zeyil ile bu kez kaza yapan 44 XY plakalı aracın plakasının yazıldığı anlaşılmaktadır. Sigortacının araç plaka değişikliği yaparken herhangi bir ek prim tahakkuk ettirmediği, zira plakası hatalı yazılmasına rağmen model bilgileri ve motor şasi numaralarının başından beri kaza yapan 44 XX plakalı araca ait olduğu anlaşılmaktadır. İşte bu şekilde plaka değişikliği zeyilinin yapıldığı 12.08.2014 tarihinde üçüncü bir zeyil ile bu kez aracın kullanım tarzının de değiştirildiği ancak bu kez zeyilname tarihinden vade sonu tarihine kadar olan dönem için B.S.M.V. hariç 19,71. TL prim farkı tahakkuk ettirildiği görülmektedir.

Başvuruya konu poliçede YY A.Ş nin sigorta ettiren ve daini mürtehin sıfatıyla yer aldığı anlaşıldığından, YY A.Ş nin davaya şartsız muvafakat ettiğini gösterir yazılı muvafakat belgesini temin edip dosyaya sunması için Heyetimizce ara karar ile başvuru sahibine süre verilmiş, başvuru sahibi 27.03.2014 tarihli muvafakat yazısını dosyaya ibraz etmiştir.

Dosyaya iki ekspertiz raporu sunulduğu, her ikisinin de tarihi aynı olmakla birlikte belirlenen tazminat tutarlarının farklı olduğu anlaşılmış ve sigorta kuruluşu vekiline bu konuda açıklama yapması için süre verilmiş, sigorta kuruluşu vekili 18.05.2015 tarihli açıklamasıyla, raporlardan birinin onarımına, diğerinin ilkinde atlanan pert işlemine göre düzenlendiğini belirtmiştir.

4.2 Gerekeçeli Karar ve Hukuki Dayanak

Başvuru sahibi tarafından sunulan ve daini mürtehin sıfatına sahip sigorta ettirenden alınan muvafakat hukuken geçerli ve yeterli olup, başvuru sahibinin aktif husumet ehliyeti yönünden dava şartlarına sahip olduğu anlaşıp için esasına geçilmiştir.

Taraflar arasında rizikonun şehirlerarası yolcu taşıması sırasında hasarlandığı konusunda ihtilaf yoktur. Sigortacı, ihtilafa konu 44 XY plakalı aracın sigorta kapsamında olmadığını ileri sürmemiş, plaka değişikliği zeyliyle ve kısmi ödeme teklifiyle söz konusu aracın plakasının başlangıçta yanlış yazılmış olduğunu ve esasen sigorta kapsamında olduğunu kabul etmiştir.

Ancak sigortacı, aracın kullanım şeklini sigortalının kendisinin bu şekilde beyan ettiğini ve bu nedenle de düşük prim ödediğini, poliçeye TTK. nun 1423/2 maddesi uyarınca süresinde itiraz etmediğini, bu nedenle özel şart hükmüne göre hasarı % 75 eksik alması gerektiğini ileri sürmektedir.

Genel Şartlarda yer almayan yükümlülüklerin sigorta sözleşmelerine özel şart şeklinde konulması mümkün ise de, yükümlülük ile istisna farklı kavramlar olup, özel şart yoluyla Genel Şartlara aykırı istisna maddesi ihdas edilmesi Sigorta Hukuku prensiplerine aykırıdır. Aksi düşüncenin kabulü halinde, Genel Şartlarda yer alan; “*Teminat Dışında Kalan Haller*” ile “*Ek Sözleşme ile Teminat Kapsamına Dahil Edilebilecek Haller*” uygulamasının ve Genel Şartların Hazine Müsteşarlığınca onaylanmasının hukuken anlamı olmayacaktır. Nitekim Kasko Sigortası Genel Şartlarının “Özel şartlar” başlığını taşıyan C.11. maddesinde; “*Bu Genel Şartlara, sigortalı aleyhine olmamak üzere özel şart konulabilir.*” hükmü bulunmaktadır. Şu halde sigorta şirketince özel şartlara konulan söz konusu koşulun Genel Şartlarda düzenlenmeyen bir konuda olduğu sürece ‘istisna’ maddesi değil, sigortalıya getirilen ‘yükümlülük’ olduğu benimsenmelidir. “Yükümlülük” ile “istisna” arasındaki en önemli fark ise; Yükümlülük ile gerçekleşen riziko arasında uygun bir nedensellik bağı bulunup bulunmadığı ve ayrıca yükümlülüğün yerine getirilmemesinde sigortalının kusurunun

bulunup bulunmadığının incelenmesi gerekliliğidir. Yargıtay uygulamalarıyla yerleşik hale gelen bu uygulama 6102 Sayılı TTK. 'nun "Sözleşmede öngörülen yükümlülüklerin ihlali" başlıklı 1449. Maddesinde sigortacıya sözleşmeyi fesih hakkı da verecek şekilde düzenlenmiştir. Söz konusu maddenin 1 nci fıkrası ihlalde kusuru, 3 ncü fıkrası ise yerine getirilmesi gereken edim ile gerçekleşen riziko arasındaki nedenselliğin varlığını ve etkisini aramaktadır. Şüphesiz ki rizikonun, sigortacının ihlali öğrenmesinden önce veya fesih hakkının kullanılması için geçecek süre içinde gerçekleşmiş olması halinde sigortacı gerçekleşen rizikoyu yine ancak maddedeki şartların bulunması kaydıyla ödemeyecektir.

Ancak sigortalı aracın kullanım tarzına ilişkin yanlış veya eksik beyanda bulunma iddiası, esasen Hem TTK. nun 1435-1439. Maddesinde hem de Genel Şartların C.2. maddesi ile düzenlenen "sözleşmenin yapılmasında beyan yükümlülüğü" konusuna girmektedir. TTK nun 1435-1439. Maddeleri ise, yine TTK nun 1452/3 maddesi uyarınca sigorta ettiren aleyhine değiştirilmesi mümkün olmayan koruyucu hükümlerdendir. Şu halde poliçede hasarın % 75 oranında indirileceğine ilişkin özel şart, TTK nun 1435-1439. Maddeleri ve aynı zamanda Genel Şartların C.2. maddesinde düzenlenen beyan yükümlülüğünün ihlaline ilişkin hükümlere sigorta ettiren aleyhine aykırı düştüğü oranda geçersiz kabul edilecek ve uygulanabilir olmayacaktır. Sigortacının ileri sürdüğü TTK nun 1423/2 maddesi, koruyucu hükümlere aykırı olan sözleşme hükümlerinin geçersiz olacağı gerçeğini değiştirici nitelikte değildir. Hukuki durum böyle olunca, olayda aracın kullanım şekline ilişkin beyan yükümlülüğünün ihlal edildiğinin kabul edilmesi halinde, özel şartlarda bulunan ve hasardan % 75 indirim yapılmasını öngören hüküm, hem Yasa hem de Genel Şartlara göre sigorta ettiren aleyhine bir şart niteliğinde olduğundan geçersiz kabul edilecektir.

Sigorta ettirenin beyan yükümlülüğünü ihlal ettiği kabul edildiği takdirde uygulanacak hükümler TTK. nun 1437-1439. Maddeleri olacaktır. TTK. 1439/1 Maddesi hükmü beyan yükümlülüğünün ihlal edildiğinin rizikonun gerçekleşmesinden önce öğrenilmesi haline, 1439/2 maddesi ise rizikonun gerçekleşmesinden sonra öğrenilmesi haline yaptırım getirmektedir. Olayımızda beyan yükümlülüğünü ihlali rizikonun gerçekleşmesinden sonra öğrenilmiştir. TTK.m.1439/2 nde, rizikonun gerçekleşmesinden sonra kusur ve illiyet bağının varlığına göre yaptırıma ilişkin esaslar belirlenmiştir. Rizikonun gerçekleşmiş olduğu hallerde sigortacının tamamen veya kısmen edim yükümlülüğünden bazı koşullarla kurtulması söz konusudur. Rizikonun gerçekleşmesinden sonra sigorta ettirenin beyan yükümlülüğünü kasten ihlal etmesi ve ihlal ile rizikonun gerçekleşmesi arasında illiyet bağının bulunması halinde sigortacının tazminat ödeme borcu tümüyle ortadan kalkacaktır. Kastın varlığı ancak illiyet bağının bulunmaması halinde tazminat veya bedelde ödenen prim ile ödenmesi gereken prim oranı dikkate alınarak indirim yapılır. Sigorta ettirenin kastı yok sadece ihmali var ise, bu ihmalin tazminat veya bedel miktarına veya rizikonun gerçekleşmesine etki edebilecek nitelikte olması halinde kusur oranına göre tazminattan indirim yapılacaktır.

Başvuruya konu olayda sigorta ettirenin sigortalı aracın kullanım amacını kasten yanlış beyan ettiği iddia edilmiş ve kanıtlanmış değildir. Bu durumda sigorta ettirenin beyan yükümlülüğünü ihmal ile ihlalinin bulunup bulunmadığı üzerinde durmak gerekir. Başvuruya konu olayda sadece kullanım tarzı değil, aracın plakası da hatalı düzenlenmiş ve sigortacı her iki konudaki hatayı da rizikodan sonra yaptığı zeyillerle düzeltme yoluna gitmiştir. Dosyada mevcut tüm deliller ışığında değerlendirme yapıldığında heyetimiz, sigorta ettirenin aracın kullanım şeklini kasten yanlış beyan etmediği, ancak basiretli bir tacir olarak sigorta poliçesi tanzim edildikten sonra poliçe üzerinde yazılı olan aracın kullanım şeklinin yanlış olduğunu fark edip düzeltilmesini sağlamak konusunda ihmali bulunduğu kanaatine ulaşmıştır. Olayda sadece aracın kullanım şeklinin değil, plakanın da hatalı düzenlenmiş olması, ilk plaka

düzeltilme zeyli yapılırken bile plakanın yine yanlış yazılması, aracın motor şasi numarası başından beri doğru araca ait numaralar olduğu halde, bu numaraların plaka ile eşleşmediğinin sigorta kuruluşu veya acentesi tarafından kontrol edilmesi gerektiği, zira sigorta kuruluşunun işinin zaten bu olduğu hususları dikkate alındığında sigorta kuruluşunun ihmalinin sigorta ettirene göre daha ağır bir ihmal ve kusur olduğu kanaatine ulaşılmıştır. Buna göre heyetimiz, sigorta poliçesinde aracın kullanım şeklinin yanlış veya eksik beyan sonucu hatalı yer almasında TTK. nun 1439/2 maddesi uyarınca sigorta ettirenin % 25, sigortacının ise % 75 kusurlu olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

Söz konusu ihlalin, TTK. nun 1437 ve 1439/2 maddesi uyarınca rizikonun gerçekleşmesine veya tazminat miktarının artmasına etki edip etmediği konusunun gelince; sigortalı araç şehirlerarası sefer sırasında kaza yapmış ve riziko tarihinde 96.000,00. TL (veya 120.950,00. TL) rayiç değer biçilen araçta 97.666,00.TL gibi ağır bir hasar meydana gelmiştir. Araç sigorta poliçesinde yazılı olduğu gibi şehir içinde kullanılıyor olsa idi, aracın yine kaza yapması mümkündür. Ancak belirli hız limitlerine sahip şehir içi trafiğinde hayatın olağan akışına göre sigortalı aracın bu kadar büyük ölçüde hasara uğraması beklenen bir durum olmayacaktır. Dolayısıyla ihlale konu olan husus, rizikonun gerçekleşmesini etkilememiş ise de, zararın bu kadar büyük olmasında etkili olmuştur. Bu nedenle ödenecek tazminattan TTK nun 1439/2 maddesi uyarınca ihmalin derecesine göre yani sigorta ettirenin kusur oranı olan % 25 oranında indirim yapılması gerektiği kanaatine varılmıştır.

Ödenecek tazminat tutarı hesabına gelince; sigortacı davaya ilişkin savunmasında, sigortalı araçta KDV dahil 97.666,15. TL hasar meydana geldiğini ve bu bedelin % 25 ine isabet eden 24.416,64. TL nin ödenebilir olduğunu beyan ve kabul etmiş bulunmaktadır. Sigortacının beyan ettiği 97.666,15. TL lik hasar tutarı 25.08.2014 tarihli ekspertiz raporu ile belirlenen hasar tutarı ile de uyumludur. Sigortacı, Ekspertiz raporunu dikkate almaması sebebiyle Eksperte aynı tarihli bir rapor daha düzenlettirerek bu kez 68.450,00. TL pert hasar ödemesi rakamı bulmuş ise de, davadaki savunması ve kabulü dikkate alındığında araçtaki hasar tutarının 97.666,55. TL olduğu açıktır.

Kasko Sigortası Genel Şartlarının 3.3.2.2 maddesine göre aracın tam hasarlı (pert) sayılabilmesi için *“Onarım masraflarının sigortalı aracın rizikonun gerçekleştiği tarihteki değerini aşması ve aynı zamanda eksper raporu ile aracın onarım kabul etmez bir hale geldiğinin tespit edilmesi”* şartlarının aynı anda gerçekleşmesi gerekir. Yine Genel Şartların 3.3.1.1. maddesine göre ; *“Sigorta şirketi aracı hasar tarihi itibarıyla rayiç değerine kadar teminat altına almıştır. Sigorta tazminatının hesabında sigortalı menfaatlerin rizikonun gerçekleşmesi anındaki rayiç değerleri esas tutulur. Rayiç değer için esas alınacak referansa veya rayiç değeri belirleme yöntemine poliçede yer verilir. Bu yönde bir referans belirlenmemişse veya bu belirleme somut değilse Türkiye Sigorta Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliğince belirlenerek ilan edilen riziko tarihi itibarıyla geçerli rayiç değere ilişkin liste esas alınır.”*

Dosyaya sunulan poliçenin 6. Sayfasında Hasar Tarihi İtibarıyla Rayiç Değerin tespiti başlığı altında rayiç değer konusunda TSB nin listesinde bulunan araçlar yönünden bu listedeki değerler dikkate alınacağı belirtilmiştir. Dosyadaki belgelere göre sigortalı aracın trafiğe çıkış tarihi 20.09.2013, TSB nin kasko değer listesine göre prime esas sigorta rayiç değeri ve sigorta bedeli 120.950,00. TL ve riziko tarihinde araç henüz 1 yaşını doldurmamış durumdadır. Sigortalı aracın riziko tarihindeki rayiç değeri için, bizzat eksperin internet üzerinden yaptığı emsal fiyat araştırmasına göre 107.000,00. TL ila 116.000,00. TL arasında değer bulunduğu halde, ne TSB nin yayınladığı değeri, ne de internet araştırmasının sonucu

elde edilen taban fiyat olan 107.000,00. TL nı dikkate almaksızın aracın TSB kasko değer listesine göre 24.950,00. TL değer kaybettiği yönünde düzenlenen ikinci ekspertiz raporunun sadece aracı pert etmeye yönelik olduğu ve dosyadaki diğer verilerle uyumlu olmadığı çok açıktır. Sigortalı araç riziko tarihi itibarıyla TSB listesindeki değere nazaran % 15 bile değer kaybetmiş olsa, yine de Genel Şartların 3.3.2.2 maddesine göre pert olmanın koşulları gerçekleşmemiş sayılacak iken, 1 yaşını aşmamış bu aracın rayiç değerinin TSB değer listesi ile bu model araç için kabul edilmiş değerden % 20 daha düşük olduğu yolunda düzenlenen raporun kabul edilir olmadığı ve somut hiçbir delile dayanmadığı açıktır. TSB nin kasko değer listesinde aracın rayiç değerinin 120.950,00. TL gösterilmiş olması, sigorta priminin TSB değer listesi dikkate alınarak tahakkuk ettirilmiş olması, bu poliçede aşkın ve eksik sigorta uygulanması imkanı bulunmaması, aracın riziko tarihinde henüz 1 yaşını doldurmamış olması, eksperin internetten yaptığı araştırmalarda emsal rayiç değerinin 107-116.000,00. TL olabileceğinin belirlenmiş olması ve bütün bunların aksini kanıtlayacak somut ve hukuken kabul edilebilir deliller sunulmadığı hususları dikkate alındığında, aracın riziko tarihindeki sigorta değerinin, araçta meydana geldiği sigortacı tarafından da kabul edilmiş olan 97.666,55. TL lık hasarın her halükarda daha üstünde kaldığı açıkça anlaşıldığından Genel şartların 3.3.2.2 maddesi hükümlerine göre aracın pert olarak kabulü mümkün görünmemiştir.

Şu halde ödenmesi gereken zarar, eksper raporu ile belirlenip sigortacı tarafından da miktarı kabul edilmiş olan 97.666,55. TL hasar bedelinden TTK nun 1439/2. Maddesi uyarınca % 25 indirim yapılmak suretiyle bulunan 73.249,91. TL olup, başvurunun bu bedel üzerinden kısmen kabulü gerekmiştir.

5. SONUÇ

- 1- Başvurunun KISMEN KABULÜ ile 73.249,91. TL sigorta tazminatının sigorta kuruluşundan alınarak başvuru sahibine ÖDENMESİNE, fazlaya ilişkin talebin reddine,
- 2- Faiz talep edilmediğinden faiz konusunda karar verilmesine yer olmadığına,
- 3- Başvuru sahibince sarf edilen 300,00. TL yargılama giderinden kabul ve red oranına göre 219,75. TL sının sigorta kuruluşundan TAHSİLİ ile başvuru sahibine ÖDENMESİNE, kalan kısmın başvuru sahibi üzerinde bırakılmasına,
- 4- Sigorta kuruluşu kendisini avukatla temsil ettiğinden reddedilen kısım üzerinden TBB. A.A.Ü.T. uyarınca belirtilen tutarın, 5684 Sayılı Sigortacılık Kanun'unun 30. Maddesi uyarınca 1/5'i olarak hesaplanan 642,00.TL (3.210,00 TL /5) vekalet ücretinin, başvuru sahibinden alınarak sigorta kuruluşuna ÖDENMESİNE,

5684 sayılı Yasanın 30/12 maddesi uyarınca kararın bildirim tarihinden itibaren 10 gün içinde Komisyon nezdinde itirazı kabul olmak üzere oybirliğiyle karar verilmiştir.
25.06.2015

25/06/2015 tarih ve K-2015/5708 Sayılı Hakem Kararı.

1.1.Uyuşmazlık Konusu Olay ve Talep

Karara bağlanmak üzere Hakem Heyetimize tevdi edilen uyuşmazlığın konusu, başvurana ait 06 XX XX plakalı aracın 05/10/201X tarihinde meydana gelen trafik kazası sonucunda hasarlanması nedeniyle sigorta şirketine yapılan tazminat talebinin, sigorta şirketince; yapılan araştırmalar neticesinde söz konusu kazada sürücü değişikliği yapıldığı yönünde kanaat oluştuğu ve Sigorta ettiren-başvuranın Genel Şartlar B.1 ve B.2 maddeleri yükümlülüklerine aykırı davrandığı gerekçesiyle reddedilmesi üzerine, başvuran tarafından, kaza sonucu araçta meydana gelen ve Sigorta Şirketi tarafından karşılanmadığı belirtilen 23.563,00- TL hasar bedelinin tazmini talebidir.

4.DEĞERLENDİRME VE GEREKÇELİ KARAR

Taraflar arasındaki uyuşmazlık; Başvurana ait 06 XX XX plakalı aracın 05/10/201X tarihinde meydana gelen trafik kazası sonucunda hasarlanması nedeniyle sigorta şirketine yapılan tazminat talebinin, sigorta şirketince yapılan araştırmalar neticesinde söz konusu kazada sürücü değişikliği yapıldığı yönünde kanaat oluştuğu ve Sigorta ettiren-başvuranın Genel Şartlar B.1 ve B.2 maddeleri yükümlülüklerine aykırı davrandığı gerekçesiyle reddedilmesi üzerine başvuran tarafından, sigorta şirketinin tazminat talebinin reddi kararına itiraz ile kaza sonucu araçta meydana gelen ve karşılanmayan 23.563,00- TL hasar bedelinin tazmini talebinden kaynaklanmaktadır.

Taraflar arasındaki çekişme; 06 XX XX plaka sayılı aracın 05.10.2014 tarihindeki kazası sonucu ortaya çıkan zararın kasko sigorta poliçesince karşılanıp karşılanmayacağı noktasında toplanmaktadır.

05.10.201X tarihinde XX 'ın malik olduğu 06 XX XX plaka sayılı aracın, park halinde olan 06 YY YY plaka sayılı araca çarpması sonucu maddi hasarlı trafik kazası vuku bulmuştur.

XX Sigorta A.Ş. 06 XX XX plaka sayılı araç için, 13.08.201X – 13.08.201X vadeli, 21XXX45 nolu Kasko Sigorta Poliçesi tanzim eden Şirket konumundadır.

Mevcut kasko poliçesiyle sigortacı, K.S.G.Ş. A.1. maddesince; Sigortalının taşıt üzerindeki menfaatinin tehlikelerden dolayı zarara uğraması sonucu ortaya çıkacak maddi zararlarını tazmin etme güvencesi altına almıştır. Buna göre başvuru sahibi XXX kaza tarihi olan 05.10.201X itibariyle 06 XX XX plaka sayılı aracın maliki sıfatını taşıdığı, aleyhine başvuru yapılan X Sigorta A.Ş. 'nin ise aynı tarih itibariyle kasko poliçesini tanzim eden Sigorta Şirketi konumunda olduğu, tarafların aktif ve pasif husumet ehliyetlerinin mevcut olduğu tespit edilmiştir.

Kara Araçları Kasko Sigortası Genel Şartları A.1. Sigortanın Konusu başlık maddesinde; gerek hareket gerek durma halinde iken sigortalının veya aracı kullananın iradesi dışında araca ani ve harici etkiler neticesinde sabit veya hareketli bir cismin çarpması veya aracın böyle bir cisme çarpması, devrilmesi, düşmesi, yuvarlanması gibi kazaların teminat dahilinde yer aldığı açıklanmıştır.

6102 sayılı T.T.K. 1409. Maddesinde; Sigortacı, sözleşmede öngörülen rizikonun gerçekleşmesinden doğan zarardan veya bedelden sorumludur. Sözleşmede öngörülen

rizikolardan herhangi birinin veya bazılarının sigorta teminatı dışında kaldığını ispat yükünün sigortacıya ait olduğu belirtilmiştir.

*“TTK 1409. maddede yazılı ispat külfetinin Sigortacıda olduğu kural olmakla birlikte, bu kural, ihbar yükümlülüğünün iyi niyet kurallarına uygun olarak gerçekleştirildiği hallerde geçerli olup, sigortalı, KSGŞ B.1.5 ve TTK 1437 v.d. sigortalının yükümlülüklerini düzenleyen hükümler gereği rizikonun gerçekleştiğine dair doğru ihbar yükümlülüğünü kasten yerine getirmez ya da iyi niyet kurallarına açıkça aykırı şekilde kullanılması halinde, **ispat külfeti yer değiştir ve rizikonun teminat içinde kaldığını ispat külfeti sigortalıya geçer.***

- 11. Hukuk Dairesi 27.06.1998 T. 1998/3958-4968 E.K. -11. Hukuk Dairesi 10.12.2001 T. 2001/6980-9723 E.K.--17. Hukuk Dairesi 08.02.2010 T. 2009/7535 E. 2010/882 K. --11. Hukuk Dairesi 19.06.2006 T. 2005/6937 E. 2006/7080 K.--11. Hukuk Dairesi 06.11.2003 T. 2003/3487 E. 2003/10499 K.-11. Hukuk Dairesi 31.05.2004 T. 2003/12296 E. 2004/6063 K.--11. Hukuk Dairesi 20.05.2002 T. 2002/1302 E. 2002/4881 K.--11. Hukuk Dairesi 27.10.1998 T. 1998/5509 E. 1998/7215 K.

Resmi görevlilerce düzenlenen 05.10.201X tarihli trafik kazası tespit tutanağı incelendiğinde; kasko sigortalı 06 XX XX plakalı araç sürücüsünün seyir halinde iken duruşa geçmiş olan 06 YY YY plakalı araca fren tedbirinde gecikerek arkasından çarptığı, gerçekleşen kazada 06 XX XX plakalı araç sürücüsünün asli kusurlu olduğu diğer araç sürücüsünün kusuru bulunmadığı ifade edildikten sonra “ 06 XX XX plakalı araç sürücüsünün beyanına göre 06 XX XX plakalı araç sürücüsü olduğunu beyan eden XXXXXX araç sürücüsü olmadığı ve olay yerine daha sonradan geldiğini, asıl araç sürücüsünün alkollü olduğundan olay yerinden ayrıldığını, beyan etmesi üzerine 06 XX XX plaka sayılı araç ruhsat belgeleri arasından çıkan ehliyetin 06 YY YY plakalı araç sürücüsüne gösterildiğinde kaçan sürücünün XXXXXX isimli şahıs olduğu, ve şahsı ehliyet üzerindeki resimden tanıdığı ve ayrıca gördüğünde şahsı teşhis edebileceğini beyan ettiği” nin ifade edildiği görülmektedir.

Dosya kapsamında mevcut 06 XX XX plakalı araç sürücüsü XXXXXX yazılı imzalı beyanında özetle; 06 XXXX plakalı aracını park ettiği, aracında bulunan annesi eşi ve çocuğunu araçtan indirdikten sonra dikiz aynasından zikzak çizerek gelen bir araç gördüğü, park halinde olduğundan yapabileceği bir şey olmadığı, 06 XXXX plakalı aracın kendi aracına arkadan çarptığı, diğer araçta üç erkek şahıs olduğu ve sarhoş oldukları, kendisine alkollü yüz polis çağırma aracını yaptırırız dendiğini, kendisinin de polis çağıracağını söylediğinde annesinin ve eşinin yanında kendisine küfür edildiği ve telefon etmesine engel oldukları, bu sırada yaşanan arbede sırasında diğer araç sürücüsü ile diğer bir şahıs olmak üzere iki şahsın olay yerinden kaçtığını, 15 dakika kadar sonra gelen ismini olay yerinde öğrendiği Erdi Kartal isimli şahsın aracın şoförü bendim diye yalan beyanda bulunduğunu, kaza esnasında bire bir yüz yüze gördüğü ve ismini yanındaki arkadaşlarının konuşmasından öğrendiği XXXXXX’ın 06 XXXXX plakalı araç sürücüsü olduğunu, sonradan olay yerine gelen polislerin diğer araçtan çıkan ehliyetnameyi kendisine gösterdiklerinde ehliyet üzerindeki resimden de şahsı teşhis ettiğini ifade etmiş olduğu görülmektedir.

Dosya kapsamında mevcut ZZZZZZZZ’ın yazılı imzalı beyanında; Evde bulunduğu esnada dışarıdan gelen çarpma sesi üzerine koşarak dışarı çıktığını çarpan araçta (XXXXXX) üç şahıs olduğu, üçünün de alkollü olduğu, polis çağırılmasını istemedikleri, şahıslardan birinin telefonunu isteyerek kaybolan telefonumu bulayım diyerek başka birini aradığını, olay yerine başka birilerini çağırdığını ismini sonradan öğrendiği XXXXXX araç sürücüsü olmadığını, aracı kullanan şahsın alkollü olduğunu, şahısların aracınızı yaptırırız dediğini, ifade ettiği görülmektedir.

Dosya kapsamında mevcut XXXXX yazılı imzalı beyanında ağabeyi ZZZZZZZ ailesi ile birlikte kendilerini ziyarete geleceklerini, balkonda bulunduğu sırada ZZZZZ aracı ile geldiğini, aracı park ettikten sonra hızla gelen aracın arkadan ZZZZZ aracına çarptığını, koşarak araçların yanına gittiğini, çarpan araçta(06 XX XX) üç kişinin olduğunu ve sarhoş olduklarını, aracı kullanan şahsın XXXX olduğunu, şahıslardan birinin YYYYYY telefonunu alarak arama yaptığını, olayla hiçbir ilgisi olmayan olay yerine sonradan gelen XXXXX sürücü diye gösterildiği, sonradan olay yerine polisin geldiğini ifade ettiği görülmektedir.

Sigorta sözleşmeleri, gerek kuruluşlarında, gerek devamı sırasında ve gerekse rizikonun gerçekleşmesi aşamasındaki ihbar yükümlülükleri bakımından iyi niyet esasına dayalı sözleşmeler olup, dosyada mübrez Trafik kazası tespit tutanağı ve diğer belgeler, somut olayda başvuru sahibi sigortalı tarafından rizikonun gerçekleşmesinden sonraki yükümlülükler uylmadığı gibi doğru ihbar mükellefiyetine de aykırı davranılmış olduğunu göstermektedir.

Türk Medeni Kanunu'nun ilgili maddelerinde; kişinin haklarını elde ederken ve borçlarını yerine getirirken dürüst davranmak ve iyi niyetle hareket etmek zorunda olduğu durumun gereklerine göre kendisinden beklenen özeni göstermeyen kişinin iyi niyet iddiasında bulunamayacağı, bir hakkın açıkça kötüye kullanılmasını hukuk düzeninin korumayacağı (TMK m.2-m.3), Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça taraflardan her biri, hakkını dayandırdığı olguların varlığını ispatla yükümlü olacağı (TMK m.6), resmi sicil ve senetlerin belgeledikleri olguların doğruluğuna kanıt oluşturacağı (TMK m.7) hükümlerine yer verilmektedir. Medeni Kanunun bu amir hükümlerine göre, sigortalı/sürücü, uyuşmazlık konusu kazanın meydana gelmesinden sonra kendisinden beklenen özeni göstermediğinden iyi niyet iddiasında bulunamaz.

Buna göre Kara Taşıtları Kasko Sigortası Genel Şartları B.1. maddesine göre yerine getirilmesi gereken yükümlülükler kasten yerine getirilmemiş ve iyi niyet kurallarına aykırı olarak sigorta teminatı dışında olan bir husus sanki sigorta teminatı içinde gibi ihbar edilmiş olduğunda artık kazanın sigorta teminatı içinde kaldığının ispat yükümlülüğü de sigortalıya geçecektir.

Kara Araçları Kasko Sigortası Genel Şartları A.5. Teminat Dışında Kalan Zararlar başlığı altında *"5.10.Zorunlu haller (tedavi veya yardım amaçlı sağlık kuruluşuna gitme, can güvenliği nedeniyle uzaklaşma vb) hariç olmak üzere bu maddenin 5.4 ve 5.5 nolu bentlerdeki ihlaller nedeniyle, sürücünün kimliğinin tespit edilmesini engellemek için kaza yerinden Ayrılması"*nın teminat dışında kaldığı düzenlenmiştir.

2918 sayılı Karayolları trafik Kanunu 81. Md. *"Trafik kazalarına karışanlar: d) Kazayı; yetkili ve görevli memurlara bildirmek, bunlar gelinceye kadar veya bunların iznini almadan kaza yerinden ayrılmamak zorundadırlar"*

Yukarda izah edildiği üzere somut olayda kazanın ardından Trafik kazası tespit tutanağında yer alan tespitler ve diğer belgeler araç sürücüsünün olay yerini terk ettiği bunun haklı, geçerli ve kabul edilebilir bir nedenin bulunmadığı bu hususun doğru ihbar külfetine de aykırı olduğu, kazanın, davacının iddia ettiği gibi değil, sigorta kuruluşu tarafından sunulan, sürücü değişikliği yapıldığına dair ciddi ve somut delillerin varlığı karşısında kazanın poliçe kapsamında olduğunun ispat külfetinin yer değiştirdiği, dosya kapsamında zararın poliçe kapsamında olduğuna dair yeterli inandırıcı bir delil de bulunmadığından meydana gelen

kazanın, kasko poliçesi teminatına giren bir nedenle ve beyan edildiği şekilde meydana geldiği ispatlanmadığından ortaya çıkan zararın Kara Araçları kasko Sigortası poliçesi teminat kapsamı dışında kaldığı sonucuna varılmıştır.

5.SONUÇ

Sigorta Tahkim Komisyonu'nca Hakem Heyetimize tevdi edilen başvurunun, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde incelenmesi sonucunda, yukarıda izah edildiği üzere;

- 1- Başvuran'ın talebinin reddine,
- 2- Başvuranın sarf etmiş olduğu 300,00-TL başvuru harcına ilişkin yargılama giderinin başvuran üzerinde bırakılmasına,
- 3- Aleyhine başvuru yapılan sigorta kuruluşu kendini vekille temsil ettirdiğinden ret edilen tutar yönünden Avukatlık Asgari ücret Tarifesi ve Sigortacılık Kanunu 30/17 maddesi gereği 1/5 olarak hesaplanan 565,51-TL ücreti vekâletin başvurandan alınarak X Sigorta A.Ş.'ne verilmesine,

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30. maddesinin 12. Fıkrasının son cümlesinde belirtilen hallerde temyiz hakkı ve HMK 439. Maddede sayılı hallerde İptal Davası açma hakkı saklı kalmak kaydıyla, 5684 sayılı yasa 30. madde 12. Fıkrası gereği kararın Komisyon'ca bildirim tarihinden itibaren 10 gün içinde Komisyon nezdinde itiraz yolu açık olmak üzere oy birliği ile karar verilmiştir. 25.06.2015

II. KARAYOLLARI MOTORLU ARAÇLAR ZORUNLU MALİ SORUMLULUK (TRAFİK) SİGORTASI POLİÇESİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLARA İLİŞKİN KARARLAR

23/06/2015 tarih ve K-2015/5521 Sayılı Hakem Kararı

Uyuşmazlık Konusu Olay ve Talep

Başvuru sahipleri Axx Kxxx ve Axx Kxxx ile kendisine asaleten, küçükler Axx Kxxx(Oğul) ve Nxx Kxxx(Kızı)'ya velayeten Nxxx Kxxx (eş)'nin vekili Av. İxxx Exxx tarafından Sigorta Tahkim Komisyonu'na iletilen ve XX Sigorta AŞ ile yaşandığı beyan edilen uyuşmazlık talebinin konusu, ilgili sigorta kuruluşu tarafından tanzim edilen 2XXX sayılı Genişletilmiş Kasko Poliçesi kapsamında İhtiyari Mali Mesuliyet teminatından dolayı sorumluluğu temin edilen 38 DB 717 plakalı aracın 03.07.2014 tarihinde karışmış olduğu tek taraflı kaza sonucunda araç içinde bulunan Mxx Kxxx'nın vefatı nedeniyle uğranıldığı beyan edilen ve 08.12.2014 tarih ve K-2014/4437 sayılı hakem kararında Karayolları Mali sorumluluk Sigorta Poliçe azami limiti olan 268.000,00 TL'lik tazminatın bilirkişi raporunda davacılar için hesaplanan tutarlar üzerinden kazaya karışan 38 XX XX plakalı aracın sorumluluğunu Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigorta Poliçesi ile üzerine alan XX Sigorta AŞ tarafından ödenmesine karar verilmiş bu kez limiti aşan tutarlar için açılan dava konusu olayda mezkur aracın Kasko Sigortacısı olan YY Sigorta AŞ tarafından tanzim edilen "Genişletilmiş Kasko Sigorta Poliçesinde" 30.000,00 TL'lik teminat sağlayan İMMS'dan talep edilen fazlaya ilişkin destekten yoksun kalma tazminatı talebine ilişkindir.

Başvuran vekili tarafından özetle; müvekkillerinin zararının XX Sigorta A.Ş.'ye ait 0XXXXXXXXXX numaralı Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigorta poliçesi teminatı olan 268.000,00-TL'yi aştığından, müvekkillerinin karşılanmayan 159.725.10-TL zararı için YY Sigorta Şirketi'ne ait 2XXX numaralı Genişletilmiş Kasko Sigorta Poliçesinin İhtiyari Mali Mesuliyet (İMMS) teminatı olan 30.000,00-TL'den karşılanması zaruretinin hasıl olduğu gerekçesiyle 12.12.2014 tarihinden itibaren işleyecek ticari temerrüt(avans) faiziyle birlikte tazmin edilmesi talebiyle Sigorta Tahkim Komisyonuna müracaatta bulunulmuştur.

Başvurunun Hakeme İntikaline ve İncelenmesine İlişkin Süreç

Dosya hakemliğimizce 05.06.2015 tarihinde teslim alınarak yargılamaya başlanmıştır. Dosya içeriği üzerinde yapılan tetkik sonucunda, uyuşmazlığın mahiyeti ve dosya mevcudu itibariyle duruşma yapılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

Hakemliğimizce, tazminat hesabı yönlerinden bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar verilmiş, buna ilişkin 09.06.2015 tarihli ara kararı taraf vekillerinin e-posta adreslerine tebliğ edilmiştir. Başvuru sahipleri vekilinin takdir edilen 400,00.TL bilirkişi ücretini süresi içerisinde yatırması üzerine dosya bilirkişiye tevdi edilmiştir.

Bilirkişi FXX NXX tarafından ibraz edilen 09.06.2015 tarihli hesap bilirkişi raporu 10.06.2015 tarihli Ara Kararı eşliğinde taraf vekillerinin e-posta adreslerine tebliğ edilmiş ve verilen ihtaratlı kesin süre içerisinde rapora karşı diyeceklerini bildirmeleri istenmiştir.

Başvuru sahipleri vekili, Sigorta Tahkim Komisyonuna gönderdikleri 10.06.2015 tarihli dilekçesiyle, bilirkişi raporu doğrultusunda eş Nxx Kxxx için talep edilen 13.520,96 TL'nin 2.422,83 TL artırılarak bu başvuru sahibi için 15.943,79 TL, oğlu Axx Kxx için talep edilen 2.777,48 TL'nin 451,71 TL artırılarak bu başvuru sahibi için 3.229,19 TL, Kız Nxx Kxxx için talep edilen bu başvuru sahibi için 4.796,87 TL, Baba Axx Kxx için talep edilen bu başvuru sahibi için 3.722,05 TL, Anne Axx Kxx için talep edilen bu başvuru sahibi için 5.182,64 TL maddi tazminat bedelinin (destekten yoksun kalma tazminatı) temerrüt tarihi olan 12.12.2014 tarihinden işleyecek temerrüt(avans) faizi ile birlikte davalı sigorta şirketinden tahsilini talep etmiştir.

Dosyada yapacak başkaca usul işlemi kalmadığından, dosya içeriği ve Yargıtay kararlarına uygun hesaplama içeren ve denetime elverişli bilirkişi raporuna iştirak edilerek, uyuşmazlık hakkında 17.06.2015 tarihinde oy birliğiyle karara varılmış ve yargılamaya son verilmiştir.

Başvuru Sahibinin İddia, Delil ve Talepleri

Başvuru sahipleri vekilinin başvuru dilekçesinde özetle;

03.07.2014 tarihinde sürücüsü tespit edilemeyen 38 XX XXX plakalı araç ile Şarkışla ilçesinden Sivas ili istikametine seyir halinde iken direksiyon hâkimiyetini kaybedip aracın takla atması sonucunda tek taraflı, ölümlü trafik kazası meydana geldiği,

Meydana gelen bu kaza sonucunda Axx Kxx (baba) ve Axx Kxx'nın oğulları, küçükler Axx Kxx (oğul) ve Nxx Kxx 'nın babaları ve Nxx Kxx'nın eşi Mxx Kxxx'nın vefat ettiği ve desteklerinin ölümü nedeniyle müvekkillerinin maddi açıdan mağdur oldukları,

Trafik kazası tespit tutanağında aracın sürücünün tespit edilemediği bilgisi yer alsa da müteveffa Mxxx Kxx'nın babası Axx Kxxx 03.07.2014 tarihli mağdur ifade tutanağında "Oğlum müdür olduğu için araç kullanmıyordu. Aracın şoförü tahminen XXX'dir." Şeklinde beyanda bulunduğu ve yine HXXX 03.07.2014 tarihli mağdur ifade tutanağında "Ben XXX 'in yeğeni olurum, Kendisi dayımdır. Ben en son dayımı dün akşam iftarda bizde gördüm. Kendisi bana Erzincan ili İliç ilçesine işi nedeniyle gideceğini sabah sahurdan sonra yola çıkacağını beyan etmişti. Zaten kaza yaptığı aracı iş nedeni ile kendi kullanıyordu." Şeklinde beyanda bulunduğu ve yukarıdaki mağdur ifadelerinden 38 XX 7XX plakalı aracın sürücüsünün XXXX olduğunun anlaşıldığı ve 38 XX 7XX plakalı araçta yolcu olarak bulunan müteveffa Mxx Kxxx ve desteğinden yoksun kalan müvekkillerin kazanın meydana gelmesinde herhangi bir kusurları bulunmadığı,

Sigorta Tahkim Komisyonuna 28.08.2014 tarihinde 2014/E.5902.42 başvuru numarası ile müvekkillerin Mxx Kxx 'nın desteğinden yoksun kalmaları sebebiyle XX Sigorta A.Ş.'ya karşı başvuruda bulunulduğu ve yapılan başvuruda alınan 25.11.2014 tarihli bilirkişi raporunda; müteveffa Mxx Kxxx'nın vefatı sebebiyle hak sahipleri için;

- Nxx için 192.775,10 ,
- Oğul Axx için 39.599,96 ,

- Kız Nxxx için 68.391,31 ,
- Baba Axx için 53.067,18 ,
- Anne Axxx için 73.891,54

olmak üzere toplam **427.725,10-TL** tazminat zararının olduğu hesaplandığı,

38 XX 7XX plakalı aracın davalı Eureka Sigorta Şirketi'ne ait 2XX numaralı Genişletilmiş Kasko Sigorta Poliçesinin İhtiyari Mali Mesuliyet (İMMS) ile teminatı klozu gereği 30.000,00-TL teminat sağladığı, Müvekkillerin zararının XX Sigorta A.Ş.'ye ait 0XXXXXX numaralı Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigorta poliçesi teminatı olan 268.000,00-TL'yi aştığından, müvekkillerinin karşılanmayan **159.725.10-TL** zararı için XX Sigorta Şirketi'ne ait 20795573 numaralı Genişletilmiş Kasko Sigorta Poliçesinin İhtiyari Mali Mesuliyet (İMMS) teminatı olan 30.000,00-TL'den karşılanması zararetinin hasıl olduğu,

Müvekkillerin yaşı, müteveffanın yaşı, mesleği ve tüm diğer faktörler birlikte değerlendirildiğinde sigorta şirketlerinin zararın tümünden sorumlu olduğunun anlaşıldığı,

Esasen konu ile ZMSS Poliçesine karşı açılan dosyada Bilirkişi Raporu alınmış olduğundan, dosyamızda yeniden bir bilirkişi incelenmesi yapılmasına ihtiyaç bulunmamaktadır. Bu raporda zarar 427.725,10-TL çıktığından ve İMMS azami limiti 30.000,00-TL olduğundan, her bir başvuranlar için talep edilecek tutarlar (30.000/427.725,10 x Raporda başvuranların ayrı ayrı zararı) garemten paylaştırılarak belirleneceği,

Buna göre (fazlaya ilişkin haklar saklı tutularak şimdilik) iş bu başvuruda ayrı ayrı talep edilecek tutarlar;

$$\underline{30.000 / 427.725,10 = 0,07013850718}$$

- Eş XXXX için 0,07013850718 x 192.775,10 = **13.520,96**
- Oğul XXX için 0,07013850718 x 39.599,96 = **2.777,48**
- Kız XXX için 0,07013850718 x 68.391,31 = **4.796,87**
- Baba XXX için 0,07013850718 x 53.067,18 = **3.722,05**
- Anne XXX için 0,07013850718 x 73.891,54 = **5.182,64**

Olmak üzere toplam 30.000,00-TL talep edileceği, Sayın Heyetin aksi kanaatte olmasına binaen, tazminat hesabının Yargıtay kararlarına uygun yapılması gerektiği,

Davalı XX Sigorta'ya iadeli taahhütlü usulde teminat limitleri içinde ödeme yapması ihtarı 12 adet ekiyle birlikte 01.12.2014 tarihinde tebliğ edildiği, XX Sigorta AŞ, 15 işgünü içerisinde (son gün 22.12.2014) ihtarnameye bir cevap vermediği gibi herhangi bir ödeme de yapmadığı ve bu nedenle Komisyona başvurma zararetinin hasıl olduğu,

Taleplerinde tüm denkleştirme nedenleri dikkate alınarak davalının sigortalısının tam kusuruna dayanılmadığı, Öte yandan kazaya sebebiyet veren araç ticari niteliği taşıdığı (kamyonet) ve 38 XX 7XX plakalı aracın işletenin tacir olduğundan bahisle ticari temerrüt (avans) faizinin talep edildiği belirterek meydana gelen trafik kazası sonucu müvekkillerinin

MXX KXXX'nın desteğinden yoksun kalmaları sebebiyle uğranılan zararın XX Sigorta tarafından tazmini için Sigorta Tahkim Komisyonuna başvurma zarureti hasıl olduğunu belirterek,

Neticede, fazlaya ilişkin talep ve her türlü hakları saklı kalmak kaydı ile, müvekkillerinin MXX KXXX'nın desteğinden yoksun kalması sebebiyle

- Eş XXX için 13.520,96
- Oğul XXX için 2.777,48
- Kız XXX için 4.796,87
- Baba XXX için 3.722,05
- Anne XXX için 5.182,64

olmak üzere ŞİMDİLİK 30.000,00-TL maddi tazminat bedelinin (destekten yoksun kalma tazminatı) temerrüt tarihi olan **12.12.2014** tarihinden itibaren işleyecek ticari temerrüt (avans) faizi ile birlikte **teselsül hükümleri uyarınca XX Sigorta'dan** müşterek ve müteselsilen tahsiline, başvuru ücreti ve başvuruya ilişkin sair giderler ile her bir müvekkil lehine hesaplanacak tazminat miktarı bakımından ayrı ayrı hesaplanacak vekalet ücretinin davalı yan üzerinde bırakılmasına karar verilmesini talep etmiştir.

Başvuru sahibi vekili, bilirkişi raporunun kendisine tebliği üzerine, 10.06.2015 tarihli dilekçesiyle, bir kısım davacılar için taleplerini arttırarak;

- Eş XXX 15.943,79.TL,
- Oğul XXX için 3.229,19.TL,
- Kız XX için 4.796,87.TL,
- Baba xx 3.722,05.TL,
- Anne xxx için 5.182,64.TL

Olmak üzere toplam talebini 32.874,54.TL'ye çıkarmıştır.

Sigorta Kuruluşunun İddia, Delil ve Talepleri

XX Sigorta AŞ vekili tarafından sunulan cevap dilekçesinde özetle;

1.38 XX XX plakalı aracın müvekkil şirket nezdinde 2XXX numaralı Kasko Plus Genişletilmiş Kasko Sigorta Poliçesi ile teminat altına alındığı, söz konusu poliçede ayrıca İhtiyari Mali Mesuliyet teminatı da verildiği ve buna göre "*poliçede gösterilen aracın kullanılmasından doğan ve Karayolları Trafik Kanununa ve Umumi Hükümlere göre aracın işletenine terettüp eden hukuki sorumluluğu ve **bu poliçe teminat kapsamında olmak şartıyla Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası hadlerinin üzerinde kalan kısmı***" 30.000 TL teminat limiti ile sınırlı olmak üzere teminat kapsamına alındığı,

2. Sigortalı aracın 30.07.2014 tarihinde yapmış olduğu tek taraflı kaza neticesinde sigortalı araç içerisinde yolcu olarak bulunan Mxx Kxx'nın vefat ettiği, başvuru sahipleri vekili tarafından Sigorta Tahkim Komisyonu nezdinde sigortalı 38 XX XX plakalı aracın KTK Zorunlu Mali Mesuliyet (Trafik) Sigortacısı aleyhine yapmış oldukları 2014/E.5902.42 sayılı

başvuruda alınan bilirkişi raporu dayanak gösterilmek suretiyle başvuru sahiplerinin destek zararının Trafik Sigortası teminat limitlerini aştığı, bu sebeple işbu bilirkişi raporu uyarınca müvekkil şirket nezdindeki İMM sigortası teminat limiti olan 30.000 TL'nin tamamının müvekkillerine paylaştırılarak ödenmesi talebiyle işbu başvuru yapılmış ise de; haksız talebin reddi gerektiği,

Somut olayda başvuru sahibi vekili tarafından trafik sigortası limitleri dolmadan müvekkil şirkete başvuru yapılarak 30.000 TL tazminatının karşılanması isteminde bulunulmuş olduğundan ortada müvekkil şirkete yapılmış geçerli bir başvuru bulunmadığı ve başvuru sahibi vekili tarafından da müvekkil şirket ile uyuşmazlığa düşülmüş olduğu belgelenmiş olmadığı, diğer bir anlatımla başvuru sahibi vekili tarafından XX Sigorta AŞ nezdindeki trafik sigorta limiti dolduktan sonra müvekkil şirkete başvuru yapılarak İMM poliçesinden tazminat talebi ileri sürülseydi ve şirketlerince herhangi bir ödeme yapılmamış olsaydı yahut destek tazminatı alacağına ilişkin Komisyon nezdinde trafik sigortası limitlerini aşan zararı bulunduğu hüküm altına alınmış olduğu halde müvekkil şirkete aşan kısım için yapılan talep karşılanmamış olsaydı ancak o zaman müvekkil şirket aleyhine Komisyon'a taşınabilecek bir uyuşmazlıktan bahsedilebileceğini belirterek İşbu başvurunun raportörce yapılacak ön inceleme neticesinde işlem den kaldırılmasına, aksi halde dosyanın hakeme tevdi halinde; esasa ilişkin savunma haklarını saklı tuttıklarını ve belirtmiş oldukları sebeplerle hukuka ve yasaya aykırı olan başvurunun hakem tarafından da öncelikle Sigortacılık Kanunu 30. maddesine aykırı olduğundan reddi ile yargılama masrafı ve lehlerine vekalet ücretinin başvuru sahibine yükletilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

UYUŞMAZLIĞA UYGULANACAK HÜKÜMLER

5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu, Karayolları Trafik Yönetmeliği, Trafik Sigortası Genel Şartları, İMMS Genel Şartları ve Sigorta Poliçesi ile Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun ilgili hükümleri dikkate alınmıştır.

DEĞERLENDİRME VE GEREKÇELİ KARAR

Başvuru, Motorlu Kara Taşıt Araçları İhtiyari Mali Sorumluluk Sigortasından talep edilen destekten yoksun kalma tazminatıyla ilgilidir.

Dosyaya sunulu poliçenin incelenmesinden, kaza ve zarara neden olan 38 XX 7XX /(38 XX 7XX) plakalı aracın davalı XX Sigorta AŞ tarafından düzenlenen 2XXX sayılı XX Kasko Plus Genişletilmiş Kasko Sigorta Poliçesi ile temin edildiği anlaşılmaktadır. Anılan poliçe, kasko teminatının yanı sıra, ferdi kaza ve ihtiyari mali sorumluluk sigortaları teminatlarını da içeren bir birleşik poliçedir.

Bu birleşik poliçe içerisinde yer alan İhtiyari Mali Sorumluluk Sigortası (İMSS), ayrı bir sözleşmenin varlığına işaret edeceği gibi Kasko sigorta poliçesinden ve/veya sözleşmesinden yani diğer bir deyişle yekdiğerinden bağımsız/otonom nitelikli bir sözleşme niteliğine sahiptir.

2918 sayılı yasada İhtiyari Mali Sorumluluk Sigortası (İMSS) başlı başına bir düzenlemeye tabi tutulmamışsa da, anılan yasanın 100. maddesinde kavram olarak bu sigorta türüne yer

verilmiştir. Bir yandan motorlu araç işletenin sorumluluğunun, öte yandan da trafik kazalarında zarar görenlerin zararlarının Zorunlu Mali Sorumluluk (Trafik) Sigortası (ZMSS) ile karşılanamaması ihtimali karşısında, bu ihtiyaçların giderilmesi amacı ile oluşturulan İMSS, gerçek ve genel anlamda bir sorumluluk sigortası türüdür.

Motorlu Kara Taşıtları İhtiyari Mali Sorumluluk Sigortası (İMSS) Genel Şartları'nın "Teminatın Kapsamı" başlıklı 1'nci maddesinde; "*Sigortacı, işbu poliçede gösterilen aracın kullanılmasından doğan ve Karayolları Trafik Kanununa ve Umumi Hükümlere göre aracın işletenine terettüp eden hukuki sorumluluğu ve bu poliçe teminat kapsamında olmak şartıyla Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası hadlerinin üzerinde kalan kısmını, poliçede yazılı hadlere kadar temin eder.*" denilerek İMSS sözleşmesinin kapsamı saptanmış ve sınırlandırılmıştır.

Gerek ZMSS ve gerekse İMSS' nda uygulanacak ana ilkeler, sınırlı sorumluluk ilkesi, gerçek zararın giderilmesi ilkesi, kusur oranında sorumluluk ilkeleridir. Başka deyişle sigortacı, zarar görenin gerçek zararından, sigortalısının kusuruna göre ve poliçesindeki limitle sorumlu olacaktır. İMSS da ayrıca getirilmiş bir sınırlama da, bu sigortanın, yine poliçe limitleri dahilinde, zarar görenlerin gerçek zararının işletenin kusuruna tekabül eden ve ZMSS hadlerinin üzerinde kalan kısmını karşılıyor olmasıdır. ZMSS hadlerinin üzerinde ve dışında kalan bir tazminat talebi yoksa İMSS devreye girmeyecektir.

Başvuru, davalı sigortacı tarafından İMSS teminatı verilen 38 XX 7XX/(38 XX 7XX) plakalı aracın 03.07.2014 tarihinde karıştığı trafik kazasında, araçta yolcu olarak bulunan MXX KXX'nın vefatı nedeniyle, onun desteğinden yoksun kalan başvuru sahiplerinin destek zararlarının, aracın ZMSS hadlerinin (268.000.-TL) üzerinde olduğu iddiasıyla davalı sigortacıya yöneltilmiştir.

Dosyaya sunulan Sigorta Tahkim Komisyonu Hakem Heyetinin 08.12.2014/K-2014/4437 sayılı kararının incelenmesinden;

- İşbu başvuruyu yapan anne, baba, eş ve çocukların daha önce mezkur aracın Trafik Sigortacısı olan XX Sigorta AŞ' ne Sigorta Tahkim Komisyonu nezdinde müracaat ettikleri,
- Hakem Heyeti tarafından yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenmiş 21.11.2014 tarihli rapora göre, müteveffa MXX KXX'nın hak sahipleri olan başvuranların destekten yoksun kalma zararlarının toplam 427.725,10.TL olarak hesaplandığı, ancak bu tutar poliçe teminat limiti olan 268.000.-TL'yi aştığından, garame yapılarak, müteveffanın eşi NXX KXX'nın 120.728,22 TL, oğlu AXX KXX'nın 24.812,18 TL, kızı NXX KXX'nın 42.851,99 TL, babası AXX KXX'nın 33.250,34 ve annesi AXX KXX'nın 46.298,27 TL zararın sigortacıdan tahsil edilebileceğinin hesaplandığı,
- Hakem Heyetinin bu tutarların davalı trafik sigortacısından tahsiline karar verdiği,

Anlaşılmıştır.

Sigorta Tahkim Komisyonu ile yapılan görüşmede, anılan kararın itiraza uğradığı, İtiraz hakem Heyetince itirazın reddedildiği ve aynı kararın hüküm altına alındığı, ancak, davalı sigortacı tarafından temyiz edilmekle, kararın henüz kesinleşmediği öğrenilmiştir.

2918 sayılı KTK 100. Maddesine göre, başvuru sahiplerinin, ZMSS hadlerinin üzerinde kalan zararları için davalı sigortacıya doğrudan müracaat edebilecekleri izahattan varestedir. Bu durumda, tarafların aktif ve pasif dava ehliyetleri tespit edilmiş olmakla, uyuşmazlığın esasına girilmiştir.

Somut hadisede, davalı sigortacı, sigortalısının 2918 sayılı KTK 85/1 vd. maddelerinden doğan hukuki sorumluluğunun, eğer varsa ZMSS limitleri üzerinde kalan kısmını, poliçesinde yazılı limitle sınırlı olmak üzere karşılamak durumundadır. Başvuru konusu poliçenin incelenmesinden, poliçe teminatının maddi bedeni ayrımı yapılmaksızın 30.000.-TL limitle sınırlandırılmış olduğu görülmektedir.

Dosyaya sunulu beyan, bilgi ve belgelerden, kaza tarihinde geçerli olan İMSS'nin niteliği ve teminatı, destekten yoksun kalma zararının poliçe teminatı içerisinde yer aldığı hususlarında herhangi bir çekişme olmadığı anlaşılmaktadır. Başvurudaki çekişmenin, davalı şirkete yapılmış geçerli bir başvuru olup olmadığı ve dolayısıyla Sigortacılık Kanunu'nun 30. maddesinin 13. Fıkrasına göre STK'ya başvuru koşullarının oluşup oluşmadığı, bildirilen Hakem Heyeti kararı henüz kesinleşmemiş olduğundan, ZMSS limiti olan 268.000.-TL'nin dolup dolmadığı hususlarında yoğunlaştığı anlaşılmaktadır.

Başvuru sahiplerinin, işbu başvuru öncesinde, 38 DB 717 plakalı aracın ZMSS poliçesini tanzim eden XX Sigorta AŞ aleyhine STK nezdinde başvuru yaptıkları, uyuşmazlığa bakan hakem heyeti tarafından yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenmiş 25.11.2014 tarihli bilirkişi raporunda, başvuru sahiplerinin hak edilen destek zararları tutarları ve ZMSS poliçesinden talep edebilecekleri tazminat tutarlarının belirlenmiş olduğu, başvuru sahiplerinin bu raporu ekleyerek, 01.12.2014 tarihinde davalı Eureko Sigorta AŞ'ye başvuru yapmış oldukları müşahede edilmiştir. Anılan bilirkişi raporunda, başvuru sahiplerinin destek zararının ZMSS limitlerini aştığı açıkça anlaşılmaktadır.

Davalı sigortacının, kendisine ibraz edilen bilirkişi raporu doğrultusunda talebi incelemesi, eksik evrak varsa talep etmesi ve kendisinin ayrıca bir tazminat hesabı yaptırması ve zararın ZMSS limitlerinin üzerinde kalıp kalmadığını ve sorumluluğunu tespit etmesi mümkün ve mutadır. İMSS Genel Şartları, yasal mevzuat ve yargı kararlarına göre, öncelikle ZMS (Trafik) Sigortacısının tazminat ödemesi gerek şart değildir. Orta yerde bir trafik sigortası bulunmasa dahi, davalı sigortacı trafik sigortası limitleri üzerindeki zarardan sorumludur. Kaldı ki, zarar, trafik sigortası teminatı dışında dahi kalsa, davalı sigortacı, araç işletenin genel hükümlerden doğan sorumluluğunu da karşılamak durumundadır. Bu halde, davalı sigortacının, yasaların kendisine yüklediği ağırlaştırılmış özen ödevinin gereğini ifa etmediği, hareketsiz kaldığı ve tazminat talebini yasal süresi içerisinde karşılamadığı anlaşıldığından, davalı sigortacının 5684 sayılı Sigortacılık Yasası 30/13 maddesine dayalı itirazları yerinde bulunmamıştır.

Bilindiği üzere, "Destek" yargı içtihatları ve doktrinde başkalarının geçimini eylemli ve düzenli olarak sağlayan veya geçimine katkıda bulunan ya da ileride geçimini sağlaması/katkıda bulunması kuvvetle muhtemel olan kişi olarak tanımlanmakta olup uyuşmazlık konusu olayda destek MXX KXXX'dır. Yerleşik yargı kararlarında evladın kaybı ile geride kalan anne, baba, eş ve çocukların desteklerini kaybettiği kabul edilmektedir. "Destek" kavramı, geniş anlamda hukuki bir ilişkiyi değil, fiili durumu ifade eder. Yasadan

veya sözleşmeden doğan bir "bakma yükümlülüğü" bulunmasa dahi, fiilen ve düzenli biçimde yardım eden ve olayların normal akışına göre eğer ölüm vuku bulmasa idi az çok yakın gelecekte de bu yardımı sağlayacak olan kimse, destek sayılır. Bunlardan ilkinde "gerçek destek" ikincisine "farazi destek" denir. Ölüm meydana gelmese idi, yakın veya uzak bir süre içinde ölenin yardımından faydalanması kuvvetle muhtemel bulunan kimselerin de maddi tazminat isteyebileceğini kabul etmek gerekir. Destek zararın kapsamını belirlemede etken olan unsurlardan birisi de, ölenin "bakma gücüne" sahip olmasıdır. Ancak desteğin yardımının yalnız parasal nitelikte bulunmasında zorunluluk yoktur. Çünkü, ölenin hizmet edebilme güç ve kabiliyeti de para ile ifadesi mümkün olan bir imkan teşkil eder. MK'nun 6.maddesi hükmünce, bu davalarda ispat yükü kural olarak davacıya düşer. Ne var ki genel yaşam deneyimlerine ve yaşamın olağan akışına dayanan kişi, artık iddiasını ispatla yükümlü değildir. Ölen çocuğun, gelecekte ana-babasına bakacağı yaşamın ve olayların normal akışı içinde beklenebiliyorsa, çocuk onlar için destektir (YHGK., 21.4.1982 gün E. 1528, K.412). Ana ve babanın çocukları kaç tane olursa olsun, maddi durumları ne derecede bulunursa bulunsun, hatta gelecekleri, müesseselerce garanti altına alınmış bile olsa, bir gün zarurete düşüp düşmeyecekleri, çocuklarına muhtaç olmayacakları önceden kestirilemez. Fakat onların ileride çocuklarının maddi desteğine muhtaç olabileceklerinin kabulü, hayatın olağan akışına uygun olur. O halde küçük yaşta ölen çocuk dahi, ana -babasının farazi (varsayım) bir desteği olarak kabul edilmelidir.(YHGK 17.10.1973 gün, E.899). Dosya kapsamına göre müteveffa MXX KXX'nın davacıların desteği olduğu anlaşılmıştır.

Bu durumda, başvuru sahiplerinin, kaza tarihinde geçerli ZMSS limiti olan ölen kişi başına 268.000.-TL'yi aşan bir destek zararları varsa, bu zararın davalı sigortacı tarafından, poliçesi limiti olan 30.000.-TL ile sınırlı olmak üzere karşılanması gerektiği değerlendirilmiştir.

Başvuru sahipleri vekili, talebini, 08.12.2014 tarih ve K-2015/4437 karar tarihli hakem heyeti kararına esas alınan 21.11.2014 tarihli bilirkişi raporuna dayandırmışlardır. Ancak, anılan hakem heyeti kararı itiraza uğrayıp, itiraz hakem heyeti kararı da temyiz edildiğinden kesinleşmemiştir. Yerleşik Yargıtay kararlarına göre ise tazminat hesabının, hesabın yapıldığı tarihteki güncel verilere göre belirlenmesi gerekmektedir. Kaldı ki, davalı sigortacı 08.12.2014 tarih ve K-2015/4437 karar sayılı uyuşmazlık dosyasının tarafı da değildir. Bu nedenlerle, hakem heyetimizce, 09.06.2015 tarihli ara kararı ile bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verilmiş ve dosya güncel maddi hesap yapılmak üzere Ankara Adli Yargı Komisyon Listesine kayıtlı bilirkişi Hukukçu-Aktüer FXX NXX'ya tevdi edilerek FXX NXX tarafından hazırlanmış 09.06.2015 tarihli Bilirkişi Raporu dosyaya kazandırılmıştır.

Yargıtay 17.Hukuk Dairesi, 09.10.2012 tarih ve E.2011/11066, K.2012/10762 sayılı kararında, Hazine Müsteşarlığı'nın 2010/4 sayılı Genelgesi (CSO 1980 Kadın ve Erkek Tablosu - %3 teknik faiz indirimli) kapsamında yapılan hesaba dayalı olarak karar verilmesinin Yargıtay HGK' nun 1989/4-586, 1990/199 sayılı kararına ve yerleşik Yargıtay kararlarına uygun olmadığına karar vererek, hesabın yargı kararlarına uygun olarak PMF tablosu esas alınarak yapılması gerektiğini hükme bağlamıştır.

09.06.2015 tarihli bilirkişi raporunda da; Yargıtay kararlarına uygun olarak PMF Muhtemel ömür tablosu kullanılarak, kusur indirimi ve teknik faiz indirimi yapılmaksızın destekten yoksun kalma tazminatı hesaplanmış olup, buna göre, başvuru sahiplerinden;

Eş NXX KXX için	218.167,71.TL,
Oğul AXX KXX için	44.186,75.TL,
Kız NXX KXX için	44.411,73.TL,
Baba AXX KXX için	45.543,45.TL,
Anne AXX KXX için	58.196,92 TL olmak üzere,
TOPLAM	410.506,56.TL destek zararı hesaplanmış,

davalı sigorta şirketinin hesaplanan tazminat miktarlarından, Zorunlu Mali Sorumluluk Sigorta poliçe limitini aşan kısım itibariyle ve İMSS poliçe limiti dahilinde (poliçe limiti 30.000,00.TL) sorumlu olduğu belirtilerek, hesaplanan miktarlar İMSS poliçe limiti dikkate alınarak garemten paylaştırılmış, buna göre davalı sigortacının ödemesi gereken tazminat tutarlarının, başvuru sahiplerinden;

Eş NXXX KXXX için	15.943,79.TL,
Oğul AXX KXX için	3.229,19.TL,
Kız NXX KXX için	3.245,63.TL,
Baba AXX KXX için	3.328,34.TL ve
Anne AXX KXX için	4.253,05.TL olduğu hesaplanmış,

hesaplanan tazminata 12.12.2014 tarihinden itibaren avans faizi işletilmesinin uygun olduğu belirtilmiştir. Bilirkişinin paylaştığı toplam tazminat tutarı 30.000.-TL'dir.

Bilirkişi tarafından sunulan rapor taraflara tebliğe çıkarılmış, davacı vekili, 10.06.2015 tarihli dilekçesiyle, bir kısım davacılar için taleplerini arttırarak;

Eş NXX KXX için	15.943,79.TL, (artmış)
Oğul AXX KXX için	3.229,19.TL, (artmış)
Kız NXX KXX için	4.796,87.TL,
Baba AXX KXX	3.722,05.TL,
Anne AXX KXX için	5.182,64.TL

Olmak üzere toplam talebini 32.874,54.TL'ye çıkarmıştır.

Davalı sigortacı ise bilirkişi raporuna karşı herhangi bir beyanda bulunmamıştır.

Hakem heyetimizce, yerleşik Yargıtay kararlarına uygun ve denetime elverişli bulunan 09.06.2015 tarihli bilirkişi raporunun destek zararı hesaplamasına ve garame hesabına iştirak edilmiştir. Hak edilen tazminat tutarlarının önce trafik sigortası teminatına göre paylaşılması ve sonra kalan miktarların İMSS teminatına paylaşılması ile bilirkişinin yaptığı gibi direkt olarak İMSS teminatına oranlanarak paylaşılması aynı sonucu vermektedir. Neticeten, her bir başvuru sahibinin destek zararı, ZMS (Trafik) Sigorta poliçesinden tahsil edebileceği tazminatın üzerindedir.

Tüm dosya içeriğinin incelenmesi sonucu, HMK 107/2 ve 428/3 maddesi gereği başvuru sahibinin değer artırım talebi kabul edilmiş, ancak, davalı sigortacının poliçesinde limite sınırlı sorumlu olduğu gözetilerek, 09.06.2015 tarihli bilirkişi raporundaki tespit ve hesaplamalara iştirak edilerek hüküm kurulmuş, başvuru sahibinin fazla istemlerinin reddine karar verilmiştir. Buna göre, başvuru sahiplerinin talep edebileceği tazminat tutarı aşağıda gösterildiği gibidir;

Eş Nxx KXX	15.943,79.TL
Oğul AXX KXX	3.229,19.TL
Kız NXX KXX	3.245,63.TL (fazla istem reddedilmiştir)
Baba AXX KXX	3.328,34.TL (fazla istem reddedilmiştir)
Anne AXX KXX	4.253,05.TL (fazla istem reddedilmiştir)
Toplam	30.000,00.TL

Başvuru sahipleri vekili, 2918 sayılı yasa 99/1 maddesine dayalı olarak 8 iş günü hesabıyla davalı sigortacının 12.12.2014 tarihinde temerrüde düştüğünü iddia ederek bu tarihten faiz talep etmiştir.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 30.11.2004 tarih ve E. 2004/648, K. 2004/11752 sayılı, 30.06.2003 tarih ve E. 2003/1344, K. 2003/7048 sayılı, 22.01.2007 tarih ve E. 2005/13846, K. 2007/536 sayılı kararlarında da belirtildiği üzere, İhtiyari mali sorumluluk sigortasına uygulanacak hükümleri düzenleyen 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun 100. Maddesinde, aynı kanunun 99. Maddesine atıf yapılmamış olması ve İMSS Genel Şartlarında da bu hükümlere paralel bir düzenleme bulunmaması nedeniyle bu tür sigortada tazminat alacağının muacceliyeti genel hükümlere göre saptanmalıdır.

Sigortacının tazminat ödeme borcunu düzenleyen 6102 sayılı TTK' nın 1427. Maddesinde, sigorta tazminatı ya da bedelinin, her halde 1446. Maddeye göre yapılan ihbardan 45 gün sonra muaccel olacağı, borç muaccel olunca, ayrıca ihtara gerek kalmaksızın sigortacının temerrüde düşeceği açıkça hükme bağlanmıştır. Davalı sigortacıya 01.12.2014 tarihinde

müracaat edilmiş olup, davalı sigortacı, 45 gün hesabıyla 16.01.2015 tarihinde temerrüde düşmüş olup, bu tarihten itibaren faize hükmedilmiştir.

Diğer taraftan dava konusu kazaya tam kusurla sebebiyet veren ve davalı XX Sigorta AŞ'ye sigortalı aracın kullanım şekli Kamyonet olup, ticari tescillidir. Araç aynı zamanda ticari şirket adına kayıtlıdır. Araç işletenin borçları ticari olduğundan avans faizinden sorumlu olmakla, onun sorumluluğunu temin eden sigortacı da avans faizinden sorumlu olacaktır. Yargıtay 17.HD.'nin emsal kararları da bu yöndedir. Bu nedenle, başvuru sahipleri lehine hükmedilecek tazminata avans faizi uygulanmasına karar vermek gerekmiştir.

Başvuru sahipleri kendilerini vekille temsil ettirmiş olup, Yargıtay 17. Hukuk Dairesinin 24.04.2013 tarih ve E.2013/4229, K.2013/5904 sayılı kararında da belirtildiği üzere, 5684 sayılı yasanın 30. Maddesinin 17. Fıkrası sadece talebin kısmen ya da tamamen reddi halinde davacı aleyhine hükmedilecek vekalet ücreti yönünden bir düzenleme getirmiş olup, başvurunun kabul edilen kısımları üzerinden başvuru sahipleri lehine vekalet ücreti belirlenirken, AAÜT'nin 13 ve 17. Maddeleri uyarınca karar tarihindeki tarife hükümleri aynen esas alınarak vekalet ücretine hükmedilmiştir.

5. SONUÇ

Sigorta Tahkim Komisyonu'nca hakem heyetimize tevdi edilen 2015/E.1723.25 esas sayılı başvurunun, tarafların iddia ve savunmaları dikkate alınarak ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde incelenmesi sonucunda, gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

Davacı NXX KXX'nın talebinin kabulüyle **15.943,79.TL**, davacı oğul AXX KXX'nın talebinin kabulüyle **3.229,19.TL**, davacı kız NXX KXX'nın talebinin **kısmen** kabulüyle **3.245,63.TL**, davacı baba AXX KXX'nın talebinin **kısmen** kabulüyle **3.328,34.TL**, davacı Anne AXX KXX'nın talebinin **kısmen** kabulüyle **4.253,05.TL** olmak üzere toplam 30.000.- TL destekten yoksun kalma tazminatının davalı XX Sigorta AŞ'den alınarak başvuru sahiplerine verilmesine,

Söz konusu alacaklara **16.01.2015** tarihinden itibaren TCMB avans faizi oranında ticari temerrüt faizi işletilmesine,

Başvuru sahiplerinden kız NXX KXX'nın **1.551,24.TL**, baba AXX KXX'nın **393,71.TL**, AXX KXX'nın **929,59.TL** olmak üzere toplam 2.874,54.TL'lık taleplerinin reddine,

Davacılar tarafından sarf edilen 704,10 TL yargı giderinin kabul ve red oranına göre hesaplanan **577,08.TL**'nin XX Sigorta AŞ'den alınarak başvuru sahiplerine verilmesine, bakiye yargılama giderlerinin başvuranlar üzerinde bırakılmasına,

Kabul edilen tazminat talepleri üzerinden, karar tarihinde yürürlükte olan AAÜT 13 ve 17. Maddeleri uyarınca hesap edilen; NXX KXX için **1.913,25.TL**, oğul Axx Kxx için **1.500.-TL**, kız NXX KXX için **1.500.-TL**, baba AXX KXX için **1.500.-TL** ve anne AXX KXX için **1.500.-TL** olmak üzere toplam 7.913,25.TL nispi vekalet ücretinin davalı XXX Sigorta AŞ'den alınarak başvuru sahiplerine verilmesine,

Sigorta şirketi de vekille temsil edildiğinden, reddedilen miktarlar üzerinden, AAÜT 13 ve 17 maddeleri ile Sigortacılık Kanunu 30/17. Maddesine göre hesap edilen; NXX KXX'dan **300.-TL**, baba AXX KXX'dan **78,74.TL**, anne AXX KXX'dan **185,92.TL** nispi vekalet ücretlerinin alınarak EXX Sigorta AŞ'ye verilmesine,

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30. maddesinin 12. Fıkrasının son cümlesinde belirtilen hallerde temyiz hakkı ve 6100 sayılı HMK 439. Maddede sayılı hallerde iptal davası açma hakkı saklı kalmak kaydıyla, 5684 sayılı yasa, 30. madde 12. Fıkrası gereği kararın Komisyon'ca bildirim tarihinden itibaren 10 gün içinde Komisyon nezdinde itiraz yolu açık olmak üzere oy birliği ile karar verilmiştir. **22.06.2015**

11/06/2015 tarih ve K.2015/5051 Sayılı Hakem Kararı

Uyuşmazlık Konusu Olay ve Talep:

Uyuşmazlığın konusu, ilgili sigorta kuruluşu tarafından tanzim edilen ZMMS(trafik) poliçesi kapsamında sorumluluğu temin edilen 78 XX 6XX plakalı araç ile başvuru sahibine ait 34 XX 3XXX plakalı aracın 17.09.2012 tarihinde karıştığı beyan ve iddia edilen maddi zararlı trafik kazasına ilişkindir. Başvuran vekili tarafından, müvekkiline ait araca ilişkin meydana geldiği iddia edilen 24.886,00-TL hasar zarar bedelinin temerrüt tarihinden itibaren faizi ile birlikte tazmin edilmesi talebi ile Tahkim Komisyonuna müracaatta bulunulmuştur.

Başvurunun Hakeme İntikaline ve İncelenmesine İlişkin Süreç

Sigorta Tahkim Komisyonu'na yapılan başvuruyu inceleyen Sigorta Tahkim Komisyonu, başvuruya konu uyuşmazlığın 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30'uncu maddesi, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun ilgili hükümleri, Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik, Sigorta Tahkim Usulü ve Sigorta Hakemlerine İlişkin Tebliğ ve ilgili mevzuat hükümleri uyarınca esastan karara bağlanması için verdiği görevlendirme kararı sonrasında göndermiş olduğu dosya 09.03.2015 tarihinde teslim alınmıştır.

Başvuru Sahibinin İddia, Delil ve Talepleri

Başvuran vekili tarafından Komisyona yapılan uyuşmazlık müracaatında özetle; 17.09.2012 tarihinde XX Sigorta A.Ş. nezdinde Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası ile sigortalı 78 XX 6XX plaka sayılı aracın %100 kusurla, müvekkiline ait 34 XX 3XX plaka sayılı araca çarpmak suretiyle maddi hasarlı trafik kazası meydana geldiğini, müvekkiline ait aracın hasar gördüğü, sigortacıya yapılan başvuruya rağmen hasar tazminatının kendilerine ödenmediği, araç üzerinde bulunan hacizler ve araca ilişkin çekme belgesine ilişkin engeller çıkarıldığı, araç üzerinde haciz bulunmasının tazminat ödemeye engel teşkil etmeyeceği, trafik poliçesinde sovtaj işlemi uygulanamayacağı bu düzenlemenin kasko poliçelerine ilişkin olduğu, zararlarının 24.886,00-TL olduğu, belirtilerek temerrüt tarihinden itibaren merkez bankası kısa vadeli avans faizi üzerinden işletilecek faizi ile birlikte sigortacı tarafından tazmin talebinde bulunulmuştur. Başvuran vekili 04.03.2015 tarihli yazılı beyanında sigortacı ile yapılan bir kısım e-posta yazışmasını ekli yazılı beyanında dosyanın geldiği aşama da zamanaşımı savunmasının iyiniyet kurallarıyla bağdaşmadığı beyanında bulunmuştur.

Sigorta Kuruluşunun İddia, Delil ve Talepleri

Başvuran tarafın iddia ve taleplerine karşılık aleyhine başvuru yapılan sigorta kuruluşu vekili tarafından verilen cevap dilekçesinde özetle;

Davanın zamanaşımına uğramış olduğu, Karayolları Trafik Kanununa göre zamanaşımı süresinin 2 yıl olduğu, buna göre 17.09.2014 olan zamanaşımı süresinin geçtikten sonra tahkim davası ikame edildiği belirtilerek, davanın zamanaşımından reddi talep edilmiştir.

Davalı vekili beyanında davayı kabul anlamına gelmemekle üzere poliçe teminat limitinin maddi zararlarda araç başına azami 22.500,00-TL ile sınırlı olduğu, ancak poliçede azami teminat limitimizin yazılı olmasının bu miktarın mutlak surette ve otomatik olarak ödeneceği anlamına gelmediği, hasar dosyası açılarak ekspertiz incelemesi yapıldığı, aracın pert total olduğunun tespit edildiği, araç üzerindeki hacizler sebebi ile davacının “araç çekme belgesi” ni ibraz etmediği ve işlemlerin sonuçlandırılmadığı, bir tazminat tahakkuk etmesi halinde aracın sovtaj/hurda değerinin ödenecek tazminattan tenzili gerektiği, Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan hasar ve tazminat işlemleri denetim rehberinde bu hususun açıkça belirtilmiş olduğu, buna göre motorlu araçlarla ilgili sigortalarda onarım masraflarının sigortalı aracın rizikonun gerçekleştiği tarihteki değerini aşması ve motorlu aracın onarım kabul etmez hale geldiğinin eksper raporu ile tespit edilmesi durumunda aracın tam hasara uğramış kabul edildiği, bu durumda, aracın Karayolları Trafik Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda hurdaya ayrılması ve hurdaya ayrıldığına dair belgenin şirkete ibraz edilmesi gerektiği, aracın hurdaya ayrıldığına dair belge şirkete ibraz edilmeden tazminatın mevzuat gereği ödenemeyeceği, belirtilerek öncelikle talebin zamanaşımından dolayı reddine, dava masraf ve vekalet ücretinin davacıya tahmiline karar verilmesi talep edilmiştir.

UYUŞMAZLIĞA UYGULANACAK HÜKÜMLER

Türk Ticaret Kanunu, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, K.T.K. Sigorta Poliçesi genel ve özel şartları Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik hükümleri esas alınarak uyuşmazlık çözülecektir.

DEĞERLENDİRME, GEREKÇELİ KARAR

Komisyona iletilen uyuşmazlık ilgili sigorta kuruluşu tarafından tanzim edilen ZMMS(trafik) poliçesi kapsamında sorumluluğu temin edilen 78 XX 6XX plakalı araç ile başvuru sahibine ait 34 XX 3XX plakalı aracın 17.09.2012 tarihinde karıştığı beyan ve iddia edilen maddi zararlı trafik kazasına ilişkindir. Başvuran vekili tarafından, müvekkiline ait araca ilişkin meydana geldiği iddia edilen 24.886,00-TL hasar zarar bedelinin tazmin edilmesi talebi ile Tahkim Komisyonuna müracaatta bulunulmuştur.

Sigortacı Zamanaşımı Def'i ileri sürmüştür. Sigorta şirketi vekili tarafından Karayolları Trafik Kanunu 109. maddesine göre geçerli olan iki yıllık zamanaşımı süresinin dolduğu ileri sürüldüğünden öncelikle bu hususta karar verilmesi gereği ortaya çıkmıştır.

Karayolları Trafik Kanunu 109. Maddesinde zamanaşımı şu şekilde düzenlenmiştir. “ *Motorlu araç kazalarından doğan maddi zararların tazminine ilişkin talepler, zarar görenin, zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten başlayarak iki yıl ve herhalde, kaza gününden başlayarak on yıl içinde zamanaşımına uğrar.*”

Dava, ZMSS sözleşmesine dayanılarak trafik sigortası şirket hakkında açılan tazminat istemine ilişkindir. 2918 sayılı KTK.nın [109.](#) maddesi gereğince, motorlu araç kazalarından doğan maddi zararların tazminine ilişkin talepler, zarar görenin, zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten başlayarak 2 yıl ve herhalde kaza gününden başlayarak 10 yıl içinde zamanaşımına uğrar.

Trafik kazası tespit tutanağı incelendiğince maddi hasarlı kazanın 17.09.2012 tarihinde gerçekleştiği, K.T.K. 109 md. gereği maddi zararlı trafik kazalarına ilişkin 2 yıllık zamanaşımı süresinin 17.09.2014 tarihi olduğu, dosya kapsamında mevcut Komisyon belgelerine göre Tahkim davasının 19.12.2014 tarihinde açıldığı, Aleyhine başvuru yapılan Sigorta kuruluşu vekili tarafından sunula cevap dilekçesinde zamanaşımı def'i ileri sürüldüğü görülmüştür.

Açıklanan nedenlerle, zamanaşımı süresi sonrasında açılan davaya karşı, davalı tarafından zamanaşımı def'i ileri sürülmüş olduğundan, davanın zamanaşımı nedeniyle reddine karar vermek gerekmiştir.

SONUÇ

Sigorta Tahkim Komisyonu tarafından tevdi edilen başvurunun, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde incelenmesi sonucunda, yukarıda izah edildiği üzere;

1-Dava zamanaşımı süresinden sonra açılmış ve davalı tarafından da zamanaşımı def'i ileri sürülmüş olmakla başvuran GXX Taşımacılık Hafriyat İnş. Tur. San. Tic. Ltd. Şti. talebinin zamanaşımı nedeniyle reddine,

2-Başvuran tarafından yapılan yargılama giderlerinin kendi üzerinde bırakılmasına,

3- Aleyhine başvuru yapılan sigorta kuruluşu kendini vekille temsil ettirdiğinden ret edilen tutar yönünden Avukatlık Asgari ücret Tarifesi ve Sigortacılık Kanunu 30. Md. 17.f. gereği 1/5 olarak hesaplanan 597,26-TL ücreti vekâletin başvurudan alınarak Goupama Sigorta A.Ş. ne ödenmesine,

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30. maddesinin 12. Fıkrasının son cümlesinde belirtilen hallerde temyiz hakkı ve HMK 439. Maddede sayılı hallerde İptal Davası açma hakkı saklı kalmak kaydıyla, 5684 sayılı yasa 30. madde 12. Fıkrası gereği kararın Komisyon'ca bildirim tarihinden itibaren 10 gün içinde Komisyon nezdinde itiraz yolu açık olmak üzere oy birliği ile karar verilmiştir. 11.06.2015

23/06/2015 tarih ve K-2015/5521 Sayılı Hakem Kararı

Karara bağlanmak üzere Hakemliğimize tevdi edilmiş bulunan uyuşmazlığın konusu,başvuranın 20 X XX plakalı aracının 30.04.2014 tarihinde karıştığı beyan olunan maddi hasarlı trafik kazası sebebiyle hasarlandığından bahisle işbu kazaya sebebiyet veren sürücüsünün %75 kusurlu bulunduğu 03 XX XX plakalı aracın KZMSS poliçesinin bulunduğu XX Sigorta A.Ş.'den 3.078,00 TL bakiye hasar bedeli, 2.548,00 TL bakiye değer kaybı zararı ile 147,50 TL bakiye ekspertiz ücreti toplamı olan 5.773,50 TL'nin tazmini talebine ilişkindir.

Başvurunun Hakeme İntikaline ve İncelenmesine İlişkin Süreç

Dosyanın 20.03.2015 tarihinde Hakemliğimize teslim edilmesi ile yargılamaya başlanmıştır. Dosya içeriği üzerinde yapılan tetkik sonucunda, uyuşmazlığın mahiyeti ve dosya mevcudu itibariyle duruşma yapılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmış, uyuşmazlığın çözümü için 03.04.2015 tarihli tensip tutanağı ile teknik bilirkişi görevlendirilmesine karar verilerek dosya ve ekleri Makine Müh. Prof. Dr. XX'e tevdi edilerek 27.04.2015 tarihli bilirkişi raporu alınmıştır.

Bilirkişi raporu'nun taraflara tebliği üzerine başvuran vekili 11.05.2015 kayıt tarihli dilekçesi ile bilirkişi raporundaki eksikliklerin/hataların giderilmesi için ek rapor alınması talebinde bulunmuştur.

Bilirkişi raporundaki eksikler / hataların Hakemliğimizce değerlendirilebilecek / düzeltilebilecek hususlar olmasından dolayı ek rapor alınmasına gerek görülmemiş, dosya içeriği ve teknik bilirkişi raporu dikkate alınarak uyuşmazlık hakkındakarara varılmış ve yargılamaya son verilmiştir.

Başvuru Sahibinin İddia, Delil ve Talepleri

Başvuran vekili 29.12.2014 tarihli başvurusunda;

Müvekkiline ait 20 X XX plakalı araç ile XX SİGORTA A.Ş. nezdinde 5XXXX numaralı poliçe ile ZMMS ile sigortalanan 03 XX XX Plakalı araç arasında 30.04.2014 tarihinde gerçekleşen maddi hasarlı trafik kazası sonucu düzenlenen kaza tespit tutanağına göre sigorta şirketine sigortalı 03 XX XX Plakalı aracın %75 oranında kusurlu bulunduğunu,

Hasara ilişkin talepleri;

02.05.2014 tarihinden eksper MXX MXX'ün atandığını, düzenlenen 01.06.2014 tarihli rapora göre 20 X XX Plakalı araçta KDV hariç 6.517,00 TL hasar meydana geldiğini, müvekkilinin bu rapor doğrultusunda KDV dahil 7.691,11 TL ödeme yaptığını,

Daha sonra sigorta şirketi eksper AX SXXX'i atadığını, işbu eksper tarafından düzenlenen raporda sadece işçilik ücretlerinin belirlendiğini, sigortalının %75 kusur

oranına göre ödenmesi gereken KDV dahil bedelin 5.768,00 TL olması gerekirken, **sigorta şirketinin 18.06.2014 tarihinde 2.690,00 TL hasar bedeline ilişkin ödeme yaptığını,**

sigorta şirketi tarafından hasar bedeli olarak 3.078,00 TL eksik ödendiğini,

Değer kaybına ilişkin talepleri;

Daha önce hiç kazası olmayan müvekkiline ait araçta meydana gelen hasarların Tramer kaydına işlendiğini, aracın piyasa değerinde düşüş meydana geldiğini,

Sigorta eksperleri MXX MXXX'ün düzenlediği 25.08.2014 tarihli rapora göre 4.000,00 TL değer kaybı tespit edildiğini, ekspere KDV dahil 295,00 TL ödeme yapıldığını,

Sigortalı araç sürücüsünün %75 kusur oranına tekabül eden değer kaybı bedelinin 3.000,00 TL olduğunu, **sigorta şirketi tarafından 452,00 TL değer kaybı bedeli olarak, 147,50 TL ekspertiz ücreti olarak ödendiğini,**

Trafik Sigortası Genel Şartları A.1 bendi, Yargıtay kararları gereği değer kaybının sigorta teminatı kapsamında ödenmesi gerektiğini,

Ekspertiz ücretinin de TTK. 1426. Madde uyarınca yargılama gideri sayılarak kabulü gerektiğini,

Taleplerini XX Sigorta A.Ş.'ye ilettiklerini, başvurularının 27.10.2014 tarihinde tebliğ etmelerine rağmen, kendilerine dönüş yapılmadığını,

Sonuç olarak, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere, sigortalının %75 kusur oranı dikkate alınmak suretiyle 3.078,00 TL bakiye hasar bedelinin, 2.548,00 TL bakiye değer kaybı bedelinin ve değer kaybı için ekspere ödenen ücretten bakiye kalan 147,50 TL olmak üzere toplam; 5.773,50 TL'nin temerrüt tarihi olan 07.11.2014 tarihinden itibaren avans faizi, yargılama giderleri ve vekalet ücreti ile birlikte tahsilini talep etmiştir.

Sigorta Kuruluşunun İddia, Delil ve Talepleri

Sigorta şirketi vekili Komisyona sunduğu 05.03.2015 kayıt tarihli yazılı cevap layihası'nda;

Araç hasar Bedeli Talebi Hakkında;

Müvekkili şirket tarafından bağımsız eksper AXX SXX'a yaptırılan raporda başvuru sahibinin aracında toplam 3.586,11 TL (KDV dahil) hasar tespiti yapıldığını, sigortalı araç sürücüsünün kusur oranı gözetilerek başvuru sahibine **18.06.2014 tarihinde 2.690,0 TL'lik hasar ödemesi gerçekleştirildiğini,**

Başvuru sahibi tarafından atanan eksper MX MXX tarafından yapılan tespit KTK Trafik Sigortası Genel Şartları B.2- maddesine göre hazırlanmadığını, "Tazminat ve Giderlerin Ödenmesi maddesinde "...Hasar halinde, hasar gören parça, onarımı mümkün

değilse veya eşdeğeri parça ile değiştirilme imkânı yok ise yenisi ile değiştirilir. Bu durumda taşıtta bir kıymet artışı meydana gelse dahi bu fark tazminat miktarından indirilemez.” Davacı tarafından talep edilen hasar tutarının fahiş olduğunu,

Sigortalı araç sürücüsünün kusurunu kabul etmediklerini,

Hasar tespiti için başvuru sahibinin **eksperi MX MXX’ün banka hesabına 02.10.2014 tarihinde 147.50 TL eksper ücreti ödendiğini,**

Değer Kaybı yönünden;

Talep konusu araçta meydana geldiği iddia edilen değer kaybı tutarın fahiş olduğunu, şirketleri tarafından araçta meydana gelen **değer kaybı nedeniyle 09.12.2014 tarihinde 452,00 TL değer kaybı ve 147.50 TL eksper ücreti ödemesi yapıldığını,**

Müvekkili şirket tarafından 147.50 TL MX MXX’e ve 147.50 TL Av. AXX AX’e 147.50 TL eksper ücreti olmak üzere toplam 295,00 TL eksper ücreti ödendiğini,

Davacının aracında meydana geldiği iddia edilen 4000 TL değer kaybının fahiş olduğunu, aracın hasar lokasyonu ve miktarına göre araçta 4000 TL’lik değer kaybı oluştuğu iddiasının gerçek dışı olduğunu,

Başvuru sahibi tarafından tek taraflı olarak yaptırılan tespiti kabul etmediklerini,

Değer kaybı için temerrüt oluşmaması nedeniyle faiz talep edilemeyeceğini,

Başvuru sahibi tarafından talep edilen ekspertiz ücretlerinin fahiş olduğunu, ekspertiz ücreti tarifeye göre 147.50 TL + 147,50 TL tespit edilerek, bu tutarların davacı ve ekspere ödendiğini,

Başvurunun reddine karar verilmesini, müvekkili şirket lehine yasal avukatlık ücretine hükmedilmesini talep etmişlerdir.

UYUŞMAZLIĞA UYGULANACAK HÜKÜMLER

Uyuşmazlığın çözümü için 5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu, Karayolları Trafik Yönetmeliği, Trafik Sigortası Genel Şartları ve Sigorta Poliçesi hükümleri dikkate alınmıştır.

Değerlendirme

Uyuşmazlığa konu talep, başvurana ait 20 X 7XX Plakalı araçta meydana geldiği iddia edilen bakiye hasar bedeli, bakiyedeğer kaybı zararı ile bakiyeekspertiz ücretinaleyhine başvuru yapılan sigorta şirketi tarafından Zorunlu Mali Mesuliyet Sigortası çerçevesinde tazminine ilişkindir.

Trafik Sigortası Genel Şartları A.1 maddesine göre sigortanın kapsamı belirlenmiştir. Buna göre sigortacı, poliçede tanımlanan motorlu aracın işletilmesi sırasında, bir

kimsenin ölümüne veya yaralanmasına bir şeyin zarara uğramasına sebebiyet vermiş olmasından dolayı, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'na göre işletene düşen hukuki sorumluluğu zorunlu sigorta limitlerine kadar temin etmektedir.

Dosyadaki belgelerin incelenmesinden, başvuranın kaza tarihi itibarıyla 20 X 7XX Plakalı aracın maliki sıfatını taşıdığı, aleyhine başvuru yapılan sigorta şirketinin ise aynı tarih itibarıyla zarara sebebiyet verdiği iddia olunan 03 XX 9XX Plakalı X Marka 1986 Model Otomobil olan Hususi aracın 5XXX nolu 29.01.2014/ 29.01.2015 tarihleri arasında kapsar KZMSS poliçesinin sigortacısı olduğu görüldüğünden, tarafların aktif ve pasif husumet ehliyetlerinin mevcut olduğu tespit edilmiştir. Dava şartları yönünden davanın görülmesine engel başkaca bir eksiklik bulunmadığı anlaşıldığından uyuşmazlığın esasına girilmiştir.

Tarafların iddia ve savunmaları ile dosya mevcudu incelendiğinde, taraflar arasındaki uyuşmazlık, meydana gelen trafik kazasında hasarlanan 20 X 7XX plakalı araçta meydana gelen hasara ilişkin olarak bakiye hasar bedeli, bakiye değer kaybı zararı ile bakiye ekspertiz ücretine ilişkindir. Ayrıca, sigorta şirketinin araç sürücülerinin kusura ilişkin itirazları da söz konusudur.

Hakemliğimizce 03.04.2015 tarihli tensip tutanağı ile;

20 X 7XX Plakalı aracın 30.04.2014 tarihinde yaptığı kaza nedeniyle,

-Araç sürücülerinin kusur oranlarının tespiti,

-Araçta meydana gelen hasar miktarının belirlenmesi, (Yapılan ödemenin tenkisi)

-Araçta oluşan değer kaybının belirlenmesi,

teknik bilgi ve inceleme gerektirdiğinden, tarafların iddia ve savunmaları ile dosyaya sunulan evraklar üzerinde bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verilerek, Makina Mühendisi Prof. Dr. XX XXX'in bilirkişi olarak seçilmesine karar verilmiştir.

Dosyaya sunulan 27.04.2015 tarihli teknik bilirkişi raporunda;

1- Sigortalı 03 XX 9XX plaka nolu otomobil sürücüsü MXX AXX BXX'un **%75 (Yüzdeyetmişbeş)** oranında kusurlu olduğu,

2- Başvuru sahibine ait 20 X 7XX plaka nolu araç sürücüsü MXX KXX'nun **%25 (Yüzdeyirmibeş)** oranında kusurlu olduğu,

3- Başvuru sahibine ait **20 X 7XX plaka nolu otomobilin kaza nedeniyle uğrayacağı değer kaybının 6.300,00-TL** (Altıbinüçyüz-TL) olduğu ve trafik sigortalı aracın sürücüsünün **%75** oranında kusurlu olduğundan, **4.725,00-TL** bu bedelin trafik sigorta teminatı kapsamında olduğundan, XX Sigorta A.Ş. bu miktarın tamamından sorumlu olacağı,

4- Başvuru sahibine ait 20 X 7XX plaka nolu otomobilin kaza sonucunda **2.750,00-TL değer kaybına uğrayacağı,**

5- Başvuru sahibine ait 20 X 7XX plaka nolu otomobil meydana gelen değer kaybının 30.04.2014 tarihli kazada meydana geldiği,

belirtilmiştir.

Bilirkişi raporunun 3 nolu bendi altında değer kaybı olarak belirtilen 6.300,00 TL'lik bedel, 20 X 7XX plakalı araçtaki KDV HARIÇ HASAR BEDELİDİR. Bilirkişi tarafından hasar bedeli sehven değer kaybı olarak belirtilmiştir.

Bilirkişi raporu taraflara tebliğe çıkarılmıştır.

Başvuran vekili 11.05.2015 tarihli dilekçesi ile;

Bilirkişinin 3 nolu bentte hasar bedeli yerine sehven değer kaybı yazdığını, hasar miktarına KDV ilave etmediğini, bilirkişi; araçların hasarlanan kısımları ile değişen parçaların uyumlu olduğunu belirtmesine rağmen faturadaki KDV dahil 7.691,11 TL'yi kabul etmemesinin de hatalı hesaplamaya dayandığını, bilirkişiden eksiklikler / hatalar sebebiyle ek rapor alınmasını talep etmiştir.

Bilirkişi raporundaki eksiklerin / hataların Hakemliğimizce değerlendirilebilecek /düzeltilebilecek hususlar olmasından dolayı ek rapor alınmasına gerek görülmemiştir. Şöyle ki;

Yukarıda belirtildiği üzere, bilirkişi raporunun sonuç kısmında 3 nolu bentte değer kaybı olarak belirttiği 6.300,00 TL tutarındaki bedel, hasar bedelidir.

Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü'nün 31.01.2002 tarih ve 5037 sayılı yazısında, sigortalıların KDV mükellefi olduklarına bakılmaksızın zararlarının tazmininde sigorta şirketleri tarafından tazminatları KDV ile birlikte ödenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Yargıtay Özel Dairesinin 04.03.1997 gün ve 1997/745 -1346 sayılı kararında; "3065 sayılı KDV kanununun 29/a maddesinin vergi indirimi sebebiyle tanınan hak davacıya (sigortalıya) ait bir hak olup, bundan gerçek zararı ödemekle yükümlü olan sigortacının bir hak iddia etmesinin mümkün bulunmamasına" demek suretiyle KDV'ye ilişkin ilke belirtilmiştir

Bu sebeple, 6.300,00 TL hasar bedeli + 1.134,00 TL (%18 KDV) = 7.434,00 TL olmaktadır. Sigorta şirketi sigortalısının %75 kusur oranına göre bu bedelin 5.575,50 TL'lik kısmından sorumludur. Sigorta şirketi tarafından başvuranın Tahkim Komisyonuna başvurusu öncesinde hasar bedeli olarak 18.06.2014 tarihinde 2.690,00 TL ödeme yaptığı nazara alındığında sigorta şirketinin; **5.575,50 TL – 2.690,00 TL = 2.885,50 TL bakiye hasar bedelinden sorumluluğu bulunmaktadır.**

Bilirkişi tarafından 20 X 7XX plaka nolu otomobilin kaza sonucunda 2.750,00-TL değer kaybına uğrayacağı tespit edilmiş olmakla, sigorta şirketi sigortalısının %75 kusur oranına göre bu bedelin 2.062,50 TL'lik kısmından sorumludur. Sigorta şirketi tarafından başvuranın Tahkim Komisyonuna başvurusu öncesinde **değer kaybı nedeniyle 09.12.2014 tarihinde 452,00 TL** ödeme yaptığı nazara alındığında sigorta şirketinin;

2.062,50 TL – 452,00 TL = 1.610,50 TL bakiye değer kaybı bedelinden sorumluluğu bulunmaktadır.

Her ne kadar başvuran vekili, faturadaki hasar bedeli ile bilirkişi tarafından belirlenen hasar bedeli arasında fark olduğunu belirtmiş ise de, bilirkişi raporunda işçilik bedellerinin aynen muhafaza edildiği, hasarlanan parça bedellerinde farklılık olduğu görülmekle, bu konuda bilirkişi raporuna itibar edilmek gerekmiştir.

Bilirkişi raporundaki değerlendirmeler ve tespitler Yargıtay'ın aradığı gerekçeli olma ve denetime elverişli olma kriterlerini haiz bulunarak hükme esas alınmıştır.

Gerekçeli Karar

Yukarıda izah edilen sebeplerle teknik bilirkişi raporu esas alınmak suretiyle (KDV ilavesi ile) başvurana ait 20 X 7XX Plakalı araçtaki hasar bedelinin 7.434,00 TL olduğu, değer kaybı bedelinin ise 2.750,00 TL olduğu tespit edilmiştir. Sigorta şirketine sigortalı araç sürücüsünün %75 oranında kusurlu olduğu dikkate alındığında; sigorta şirketinin 20 X 7XX Plakalı araçtaki hasar bedelinin 5.575,50'lik kısmından, değer kaybı bedelinin 1.610,50 TL'lik kısmından sorumlu olduğu kabul edilmiştir.

Sigorta şirketinin yaptığı ödemeler mahsup edildiğinde ise; sigorta şirketinin hasar bedelinin 2.885,50 TL'lik kısmından, değer kaybı bedelinin de 1.610,50 TL'lik kısmından sorumluluğu bulunmaktadır.

Başvuran tarafından 07.11.2014 tarihinde itibaren avans faizi talebinde bulunulmuştur.

Karayolları Trafik Kanunu' nun 99/1 bendine göre; Hak sahibinin kaza veya zarara ilişkin tespit tutanağını veya bilirkişi raporunu, sigortacının merkez veya kuruluşlarından birine ilettiği tarihten itibaren sekiz iş günü içinde zorunlu mali sorumluluk sigortası sınırları içinde kalan miktarları hak sahibine ödemek zorundadırlar.

Dosyada mübrez belgelerden, başvuran vekili'nin XX Sigorta A.Ş.'ye 14.10.2014 tarihli dilekçe ile başvurduğu, başvurunun 27.10.2014 tarihinde tebliğ edildiği anlaşılmış olmakla, 27.10.2014 tarihine 8 iş günü ilavesi ile 07.11.2014 tarihinde sigorta şirketinin temerrüdü'nün gerçekleştiği anlaşılmaktadır.

Başvuran tarafından ticari faiz talep edilmiş ise de, aleyhine başvuru yapılan sigorta şirketine sigortalı 03 XX 9XX Plakalı XX Marka 1986 Model aracın **HUSUSİ** araç olması hasebiyle Yargıtay kararlarına uygun olarak yasal faize hükmetmek gerekmiştir.

Bilirkişi raporu ile başvurana ait araçta 2.750,00 TL değer kaybının bulunduğu tespiti sebebiyle başvuranın ekspertiz ücreti talebi TTK. 1426. Madde kapsamında "makul" giderlerden sayılmakla birlikte, sigorta şirketinin değer kaybına ilişkin ekspertiz raporu nedeniyle 147,50 TL ödemiş olması göz önünde bulundurulduğunda, başvuran tarafça talep edilen bakiye 147,50 TL tutarındaki bakiye meblağ afaki bulunmuştur. Sigorta Ekspertiz Ücreti Rehber Tarifesi esas alınarak, 0-5000 TL arası araç hasarlarında ekspertiz ücreti 125,00 TL + KDV olarak kabul edilmektedir.

Bu durumda, sigorta şirketinin değer kaybı nedeniyle başvuru öncesi 147,50 TL ekspertiz ücreti ödemiş olması nedeniyle başvuranın bakiye değer kaybı ekspertiz ücreti talebi olan 147,50 TL'lik talebinin reddine karar vermek gerekmektedir.

Başvuranın 2.885,50 TL bakiye hasar bedelinin kabulü ile 192,50 TL bakiye hasar bedelinin reddine,

Başvuranın 1.610,50 TL bakiye değer kaybı bedelinin kabulü ile 937,50 TL bakiye değer kaybı bedelinin reddine,

Başvuranın 147,50 TL tutarındaki ekspertiz ücreti talebinin reddine,

Karar verilerek yargılamaya son verilmiştir.

SONUÇ

- 1- Başvuranın başvurusunun kısmen kabulü ile 2.885,50 TL hasar bedeli, 1.610,50 TL değer kaybı bedeli toplamı olan; **4.496,00 TL tazminatın 07.11.2014 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile** birlikte XX Sigorta A.Ş.'den tahsili ile başvurana ödenmesine,

Başvuranın 192,50 TL tutarındaki hasar bedeli ile 937,50 TL tutarındaki değer kaybı toplamı olan; **1.130,00 TL tutarındaki talebinin reddine,**

- 2- Başvuranın **147,50 TL tutarındaki ekspertiz ücreti talebininreddine,**

- 3- Başvuranın 125,00 TL başvuru ücreti ve 500,00 TL bilirkişi ücretinden ibaret toplam; 625,00 TL yargılama giderinin kabul ve red oranına göre 500,00 TL'nin (%80)XX Sigorta A.Ş.'dentahsili ile başvurana ödenmesine,

- 4- Başvuran vekille temsil edildiğinden, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin 13. Maddesi uyarınca **1.500,00 TL** maktu vekalet ücretinin XX Sigorta A.Ş.'den tahsili ile başvurana ödenmesine,

- 5- Aleyhine başvuru sigorta şirketi vekille temsil edildiğinden Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin 13/2. Bendi ve 5684 Sayılı Sigortacılık Yasası'nın 30/17. Bendi uyarınca (1.500,00 TL / 5 = 300,00 TL) **300,00 TL**vekalet ücretinin başvurandan alınarak XX Sigorta A.Ş.'ye ödenmesine,

6456 sayılı Kanun'un 45 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30 uncu maddesinin 18.10.2013 tarihinde yürürlüğe giren değişik on ikinci fıkrasına göre, kararın bildirim tarihinden itibaren 10 gün içinde Komisyon nezdinde itiraz yolu açık olmak üzere karar verilmiştir. 23.06.2015

24/06/2015 tarih ve K-2015/ 5623 sayılı Hakem Kararı

Uyuşmazlık Konusu Olay ve Talep

Karara bağlanmak üzere heyetimize tevdi edilmiş uyuşmazlığın konusu, başvuru sahibi şirkete ait 16 XX plakalı aracın, 10.11.2014 tarihinde 3. şahsa ait 16 XY plakalı araca %100 kusuruyla sebebiyet verdiği zararın sigortalı firma tarafından karşılanması neticesinde sigorta şirketinden tazminine ilişkindir.

Başvuran tarafından, kaza nedeniyle ortaya çıkan ve 33.630 TL olduğu belirtilen hasar giderim bedelinin sigorta şirketince tazmin edilmesi talep edilmektedir.

Başvurunun Hakeme İntikaline ve İncelenmesine İlişkin Süreç

Dosya heyetimizce 23.06.2015 tarihinde teslim alınarak yargılamaya başlanmıştır. Dosya içeriği üzerinde yapılan tetkik sonucunda, uyuşmazlığın mahiyeti ve dosya mevcudu itibariyle duruşma veya bilirkişi incelemesi yapılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmış, dosya içeriği dikkate alınarak, uyuşmazlık hakkında 24.06.2015 tarihinde karara varılmış ve yargılamaya son verilmiştir.

TARAFLARIN ORTAYA KOYDUĞU MADDİ VE HUKUKİ İDDİALAR

Başvuru Sahibinin İddia, Delil ve Talepleri

Başvuru sahibi tarafından özetle, 16 XX plakalı aracının 10.11.2014 tarihinde 16 XY plakalı araç ile maddi hasarlı trafik kazasına sebebiyet verdiğini, X Sigorta A.Ş. tarafından talebin iş faaliyeti esnasında meydana geldiğinden KTK 2.Maddede belirtilen haller dışında kaldığından teminat dışı olduğu ve herhangi bir ödeme yapılmayacağını belirtildiği ancak mevcut kazanın kapsam dışında kalan hallerden olmadığı, hiçbir araştırma yapmadan talebin reddedildiği, benzer bir konuda yapılan Tahkim başvurusu üzerine hasarın karşılanması kararının verildiği, karşı tarafın mağduriyetinin firmalarınca karşılandığı iddia edilerek başvuru formunda belirtilen 33.630.-TL tazminatın ödenmesine karar verilmesi talep edilmiş, delil olarak imza sirküleri, vergi levhası, oda sicil kayıt sureti, ortaklar kurulu kararı, sigorta şirketinin 18.12.2014 tarihli ret yazısı, trafik poliçesi, araç ruhsatı ve sürücü belgesi sureti, banka dekontu, muavin defter kaydı, 9 adet fatura, kaza tespit tutanağı, ifade tutanağını ibraz edilmiştir.

Sigorta Kuruluşunun Savunma, Delil ve Talepleri

Sigorta şirketi vekili tarafından sunulan 15.06.2015 tarihli cevap dilekçesinde özetle, poliçe teminatının poliçe ön yüzünde belirtildiği, sorumluluğun limitle sınırlı olduğu, hasar tazmin talebine ilişkin başvuru üzerine yapılan araştırma sonucunda hasarın teminat dışı olduğu için reddedildiği, hasarın işletilme halinde olmayan anda ve iş faaliyeti esnasında meydana geldiğinin tespit edildiği, mağdur aracın yük boşaltan 16 XX plakalı aracın yanında park etmiş halde olduğu, yük boşaltma işleminin trafik faaliyeti olmadığı savunularak başvurunun reddine karar verilmesi talep edilmiş, Trafik poliçesi, e-posta yazışmaları, sovtaj değer formu, 18.12.2014 tarihli hasar ret yazısı, 13.12.2014 tarihli ekspertiz raporu, kaza tespit tutanağı delil olarak ibraz edilmiştir.

UYUŞMAZLIĞA UYGULANACAK HÜKÜMLER

Uyuşmazlığın çözümünde 5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu, Trafik Sigortası Genel Şartları ve Sigorta Poliçesi hükümleri dikkate alınmıştır.

DEĞERLENDİRME, GEREKÇELİ KARAR

Değerlendirme

Uyuşmazlığa konu talep, başvuran şirkete ait 16 XX plakalı aracın 10.11.2014 tarihinde, X A.Ş.'ne ait EXX sevk ve idaresindeki 16 XY plakalı kamyonu verdiği zararın başvuran şirket tarafından giderildiği iddiası ile zarar giderim bedelinin ödenmesi talebinin, sigorta şirketince kazanın iş faaliyeti esnasında gerçekleştiği ve bunun teminat kapsamında olmadığı gerekçesiyle reddedilmesinden kaynaklanmaktadır.

Başvuru sahibi şirketin kaza tarihi itibarıyla araç maliki, aleyhine başvuru yapılan sigorta şirketinin aracın Trafik sigortacısı olduğu görülmüş, tarafların aktif ve pasif husumet ehliyetlerinin mevcut olduğu, dava şartları yönünden davanın görülmesine engel başkaca bir eksiklik bulunmadığı anlaşılmış uyuşmazlığın esasına girilmiştir.

Başvuru sahibinin iddiası ve sigorta şirketi vekilinin savunmaları birlikte değerlendirildiğinde uyuşmazlık, meydana gelen trafik kazasından dolayı ortaya çıkan hasarın poliçe kapsamında tazmin edilip edilmeyeceği hususunda toplanmaktadır.

X Sigorta Anonim Şirketi tarafından 16 XX plakalı çekici için tanzim edilen 05.05.2014-2015 tarihleri arasında geçerli XXXX sayılı Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk (Trafik) Sigorta Poliçesinde kaza başı maddi teminat üst limitinin 26.800.-TL olduğu tespit edilmiştir.

Dosya içerisinde yer alan kaza tespit tutanağına göre 10.11.2014 tarihinde Bursa ili Mudanya ilçesinde 16 XX plakalı araç sürücüsü, bu araca bağlı römorktaki yükü boşaltırken zeminin eğimli olmasından dolayı aracın hakimiyetini kaybetmiş, 16 XX plakalı araç yanında ve aynı yönde geçici olarak duraklamakta olan 16 XY plakalı aracın üzerine devrilmiştir. Kazanın meydana geldiği yer asfaltlama çalışması yapılan stabilize yoldur, çalışma yapılan alan araç trafiğine kapalıdır ve kazaya karışan araçlar asfaltlama çalışması yapmaktadırlar. Kazanın meydana gelmesinde 16 XX plakalı araç sürücüsü KT Yönetmeliği 117/c Maddesini ihlal ettiğinden, 16 XY plakalı araç sürücüsü ise KTK 60/1-G Maddesini ihlal ettiğinden kusurlu bulunmuşlardır.

Karayolları Trafik Kanununun “*Duraklamanın yasak olduğu yerler*” başlıklı 60.Maddesi g bendi uyarınca Taşıt yolu üzerinde Duraklayan veya park edilen araçların yanında duraklamak yasaktır. Karayolları Trafik Yönetmeliğinin “*Duraklamada Alınacak Önlemler*” başlıklı 117. Maddesinin c bendi uyarınca Duraklamalarda diğer araçların geçişini ve yayaların yürümesini zorlaştırmayacak, yüklerin boşaltılması veya yüklenmesi sırasında başkalarına zarar vermeyecek, karayolu yapısını bozmayacak ve kirletmeyecek şekilde tedbirler alınması mecburidir.

Kaza tespit tutanağına, tutanakta belirlenen kusur sebeplerine ve taraflara yüklenen kusurlara başvuru sahibi şirket ile sigorta şirketi tarafından itiraz edilmediğinden ve yeniden kusur incelemesi yapılması talebi ileri sürülmediğinden, kaza tespit tutanağında belirlenen ve taraflara atfedilen kusur belirlemesine itibarla değerlendirme yapılmıştır.

Trafik Sigortası Genel Şartları A.1.Maddesinde Sigortanın kapsamı “poliçede tanımlanan motorlu aracın işletilmesi sırasında, bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına veya bir şeyin zarara uğramasına sebebiyet vermiş olmasından dolayı, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'na göre işletene düşen hukuki sorumluluk” olarak tarif edilmiştir.

2918 sayılı KTK'nun 85.Maddesinde hukuki sorumluluk “Bir motorlu aracın işletilmesinin bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına sebep olması” şeklinde tanımlanmıştır. KTK'nun 92.Maddesinde Trafik Sigortası kapsamında sayılmayan hususlar sayılmış, 97 ve 99.Maddelerinde sigortacının zararı tazmin sorumluluğu hüküm altına alınmıştır.

Karayolları Trafik Kanununda ZMSS ile motorlu araç işleteninin üçüncü kişilere olan sorumluluğunun tamamı değil, sadece 85/1 nci maddesi hükmü ile sınırlı bir güvence getirilmiş bulunmaktadır. Ancak sınırlama sadece bu madde ile kalmamış, KTK.nun diğer maddelerinde de işletenin motorlu aracının üçüncü kişi ve şeylere verdiği zararlar dolayısı ile rizikolar başka sınırlandırmalara tabi tutulmuş bulunmaktadır.

KTK.nun 85/1 nci maddesine göre, motorlu aracın işletilmesi sırasında bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına veya bir şeyin zarara uğramasına yol açan rizikoların da ZMSS'nin güvencesi altında bulunduğu aynı yasanın 91 nci maddesi ile hüküm altına alınmış, rizikolar yönünden bir açıklama getirilmiştir. Ancak KTK.nun 3 ncü maddesindeki trafik kazası tanımından da yararlanılarak, ZMSS ile güvence altına alınan rizikolar, karayolu üzerinde işletene ait motorlu bir aracın meydana getirdiği ölüm, yaralanma ve zararlar sonuçlanmış olan hasarlar biçiminde tanımlanabilir.

Bir rizikonun meydana getirdiği zararın ZMSS kapsamına girebilmesi için o rizikonun motorlu araç tarafından, karayolunda meydana getirilmiş olması ve zararın aracın işletilmesi sırasında meydana gelmiş olması yeterli şart sayılmaktadır. Bu şartlar mevcut ise ortaya çıkan zarardan işletenin sorumluluğu KTK.nun 85/1 nci maddesi hükmüne tabi olacağı gibi, işletenin ZMSS'ni yapan sigortacı da sorumlu olacaktır. Kaza tarihinde yürürlükte olan Trafik Sigortası Genel Şartları ile KTK'da işletilme halinin ne olduğu açıklanmamıştır.

Ancak 14.05.2015 tarihli resmi gazetede yayımlanan Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları'nın A.2.Maddesinde İşletilme Hali” *Motorlu aracın mekanik aksamının çalışması, (Mekanik aksamı çalışmasa bile motorlu aracın kendiliğinden de olsa hareket haline geçmesi işletilme hali olarak kabul edilir.)*” şeklinde tarif edilmiştir. Dolayısıyla sigorta şirketi tarafından aracın işletilmekte olmadığı, kazanın iş faaliyeti esnasında hasarın gerçekleştiği savunmasına karşın kazanın karayolu üzerinde sigortalı çekicinin işletilmesi sırasında meydana geldiği anlaşıldığından hasar talebinin reddedilmesi yasaya ve genel şartlara aykırı bulunmuştur.

Başvuru sahibinin talebi, hasar giderim bedelini ispat için ibraz edilen 9 adet faturaya, banka dekontuna ve muavin defter kaydına dayanmakta olup, sigorta şirketi tarafından hasar miktarı ile ilgili bir itiraz ileri sürülmemiştir. Kaldı ki, başvuru sahibi şirket tarafından talep edilen hasar giderim bedeli, sigorta şirketi vekilince sunulan ekspertiz raporunda belirlenen hasar

giderim bedelinin de altındadır. Diğer bir deyişle karşı taraf aracın 33.630.-TL bedelle tamir edildiği konusunda herhangi bir ihtilaf bulunmamaktadır.

Ne var ki hasar bedelinden sigortacının sorumluluğu mevzuat hükümleri uyarınca, sigortalısının kusuru ve poliçe limiti ile orantılıdır. Tarafların kabulünde olan kaza tespit tutanağı uyarınca her iki araç sürücüsüne kusur atfedildiğinden hasarın meydana gelmesindeki kusur oranları %50'şer olarak kabul edilmelidir. Ayrıca poliçe uyarınca teminat limiti 26.800.-TL olup, talep edilen bedel teminat limitinin de çok üzerindedir.

Tüm bu değerlendirmeler neticesinde; başvuru sahibi şirkete ait aracın sürücüsünün %50 oranındaki kusura isabet eden (33.630 / 100 x 50) 16.815.-TL'nin sigorta şirketince ödenmesi gerektiğine kanaat getirilmiştir.

Gerekçeli Karar

Yukarıdaki değerlendirmeler çerçevesinde, dosya kapsamı itibariyle başvuru sahibine ait 16 XX plakalı çekici sürücüsünün %50 kusuru ile sebebiyet verdiği trafik kazası sonucu ortaya çıkan ve sigortalı tarafından karşılanan hasarın tazmininden sigorta şirketinin sorumlu olduğu kanaatine varılarak kusur oranına tekabül eden 16.815.-TL'nin başvuru sahibine ödenmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine karar vermek gerekmiştir.

SONUÇ

1. Başvurunun KISMEN KABULÜ ile 16.815.-TL'nin X Sigorta A.Ş.'den alınarak başvuru sahibi XXX.Şti.'ne verilmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine,
2. Başvuru sahibi tarafından yapılan 300.-TL'lik masrafın kabul/ret oranı uyarınca 150 TL'lik kısmının X Sigorta A.Ş.'den alınarak başvuru sahibi XXX Şti.'ne verilmesine, bakiyesinin başvuru sahibi üzerinde bırakılmasına,
3. Sigorta şirketi kendisini vekil ile temsil ettirdiği için karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret tarifesi ile Sigortacılık Kanunu 30.Maddesi hükümleri uyarınca red edilen kısım üzerinden hesaplanan 403,50 TL vekâlet ücretinin başvuru sahibi XXX.Şti.'den alınarak X Sigorta Anonim Şirketi'ne verilmesine dair

kararın taraflara bildiriminden itibaren on gün içinde bir defaya mahsus olmak üzere itiraz yolu açık olmak üzere oy birliği ile karar verilmiştir. 24.06.2015

26/06/2015 tarih ve K-2015/5724 sayılı Hakem Kararı

Uyuşmazlık Konusu Olay ve Talep

21.05.2015 tarihinde Sigorta Tahkim Komisyonun; XX adresinde dosya Raportör XX'nun hazırlamış olduğu rapor ve ekleriyle birlikte teslim alınmış ve Hakem AXX, MXX, UXX tarafından; Sigortacılık Kanununun md. 30/15 fıkrasının amir hükümleri gereğince dosya kapsamına göre HMK, TTK, BK ve Sigortacılık Kanununa ve Yargıtay Kararlarına göre dosyada mevcut tüm deliller değerlendirilerek karar verilmiştir. Böylelikle tüm dosya incelenip tetkik olundu.

BAŞVURUYA İLİŞKİN BİLGİLER

Başvurunun Hakeme İntikaline İlişkin Sürec

Başvuru sahibi vekili Av. XX tarafından, 02.03.2015 tarihinde Komisyona iletilen ve X Sigorta A.Ş. ile yaşandığı beyan edilen uyuşmazlığın konusu, X Sigorta A.Ş. tarafından düzenlenen XXXX sayılı Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk (Trafik) Sigorta Poliçesi kapsamında sorumluluğu temin edilen 34 XX plakalı aracın 20.08.2012 tarihinde karıştığı trafik kazası sonucunda, aynı araçta yolcu olan XY'nın yaralanarak daimi maluliyete uğraması nedeni ile sigorta şirketine yapılan tazminat talebine ilişkin olarak, sigorta şirketi tarafından ödenen tazminat tutarının yeterli olup olmadığına ilişkindir. Bilirkişi incelemesi yaptırılmış tek hakemle başlayan tahkim süreci bilirkişi raporu sonrası talebin 61 337.00 TL ye yükseltilmesi ile heyet olarak devam etmiş bu hususta müracaat ücretinin de tamamlandığı anlaşılmıştır.

TARAFLARIN ORTAYA KOYDUĞU MADDİ VE HUKUKİ İDDİALAR

Başvuru Sahibinin İddiaları ve Sunduğu Deliller

Başvuruda bulunan vekili başvuru formunda özetle, 20.08.2012 tarihinde SXX'nin sevk ve idaresindeki 34 XX plakalı araç ile seyir hâlinde iken direksiyon hâkimiyetini kaybetmesi sonucu ara içerisinde yolcu konumunda bulunan müvekkilinin ağır yaralandığını, müvekkilinin maluliyet oranının %91 olarak belirlendiğini, sigorta şirketine yapılan başvuru sonucu müvekkiline 14.10.2014 tarihinde 163.663.-TL ödeme yapıldığını, yapılan ödemenin müvekkilinin maluliyetine göre yetersiz olduğundan sigortaya başvuru yapıldığını, sigorta şirketinin süresi içinde cevap vermediğini ifade ederek fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydıyla 6.000.-TL'nin temerrüt tarihinden itibaren işleyecek faizi ile birlikte sigorta şirketinden tahsiline karar verilmesini talep etmiştir. Bilirkişi incelemesi yaptırılmış tek hakemle başlayan tahkim süreci bilirkişi raporu sonrası talebin 61.337.00 TL ye yükseltilmiştir.

Başvuru Sahibi Tarafından İbraz Edilen Deliller

Başvuru formu aslı,

Başvuran vekiline ait (baro pullu ve harçlandırılmış) vekâletname fotokopisi,

Başvuru harç ödeme belgesi,

X Sigorta A.Ş.'ne gönderilen 03.12.2014 tarihli dilekçe ile X Sigorta A.Ş.'nin gönderiyi teslim aldığına dair ekran görüntüsü,

XX Cumhuriyet Başsavcılığının 2012/XX Soruşturma no.lu ve 10.09.2012 tarihli kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararının fotokopisi,

XXXX no.lu KTK Zorunlu Mali Sorumluluk Poliçesi bilgilerini gösterir Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezinden temin edilen ekran görüntüsü,

34 XX plakalı araca ait trafik tescil belgesi fotokopisi,

Resmi makamlarca düzenlenen trafik kazası tespit tutanağı fotokopisi,

XXYY Hastanesinin 3635 no.lu özürlü sağlık kurulu raporu fotokopisi.

2.3.Sigorta Kuruluşunun Cevapları ve Sunduğu Deliller

X Sigorta A.Ş. vekili dilekçesinde özetle, müvekkili şirketin başvuru sahibine aktüer raporu doğrultusunda ödemede bulunarak poliçeden kaynaklanan tüm sorumluluğunu yerine getirdiğini ve başkaca bir sorumluluğunun bulunmadığını, müvekkili şirket tarafından yapılan ödemeye esas alınan aktüer raporunun Hazine Müsteşarlığı Aktüerler Siciline kayıtlı, konusunda uzman aktüer tarafından düzenlenmiş olup, raporda Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürlüğü tarafından tebliğ edilen ve yürürlükte olan 05.02.2010 tarih ve 2010/4 sayılı genelge doğrultusunda CSO 1980 Kadın ve Erkek Mortalite Tablosu kullanılarak ve %3 teknik faiz oranı esas alınarak hesaplama yapıldığını, buna göre alınan aktüer raporunun tabi olunan tüm mevzuat ve içtihat kapsamına uygun düştüğünü, müvekkili kurumun ibra edildiğini ve öncelikle ibranamenin iptali şartlarının somut olayda mevcut olup olmadığının değerlendirilmesi gerektiğini, talebi kabul anlamına gelmemek kaydıyla, yeniden tazminat hesabı yaptırılması hâlinde tazminat hesabının aktüer sıfatına sahip bir bilirkişi tarafından yapılması gerektiğini, müvekkili şirket tarafından ödenen tazminatın yasal faiz oranında güncellenmek suretiyle hesaplanan tazminattan düşülmesi gerektiği hususlarının dikkate alınması gerektiğini, hatır taşınması şartlarının gerçekleşmiş olması nedeni ile indirim yapılması gerektiğini ifade ederek başvurunun reddine karar verilmesini talep etmiştir.

Sigorta Kuruluşunun İbraz Ettiği Delil Ve Belgeler

X Sigorta A.Ş.'nin 27.04.2015 tarihli beyan dilekçesi aslı,

X Sigorta A.Ş. vekiline ait vekâletname (baro pullu ve harçlandırılmış),

38874140 no.lu KTK Zorunlu Mali Sorumluluk Poliçesi,

Başvuru sahibinin 03.12.2014 tarihli dilekçesinin fotokopisi,

26.09.2014 tarihli aktüeryal rapor fotokopisi,

22.09.2014 tarihli MX tarafından tanzim olunan beden gücü kaybına dair rapor fotokopisi,

XXYY Hastanesinin 3635 no.lu özürlü sağlık kurulu raporu fotokopisi,

YYYY Eğitim ve Araştırma Hastanesinin 22.08.2014 tarihli epikriz raporu fotokopileri,

20.08.2012 tarihli olay yeri tutanağı fotokopisi,

X İlçe Emniyet Müdürlüğünce tanzim olunan 23.08.2012 tarihli tahkikat evrakı fotokopisi,

Resmi makamlarca düzenlenen trafik kazası tespit tutanağı fotokopisi,

34 XX plakalı araca ait trafik tescil belgesi fotokopisi,

Başvuru sahibi XY'a ait müşteki ifade tutanağı fotokopisi,

XX Cumhuriyet Başsavcılığının 2012/28355 Soruşturma no.lu ve 10.09.2012 tarihli kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararının fotokopisi,

Nüfus kayıt örneği fotokopisi.

DEĞERLENDİRME ve GEREKÇELİ KARAR

Tahkim usulü açısından HMK ve sair mevzuata göre müracaatın reddini gerektirir bir husus tespit edilmediğinden dosyanın esasına geçilmesine karar verildi.

20.08.2012 tarihinde SXX'nin sevk ve idaresinde bulunan (aleyhine başvuruda bulunulan sigorta şirketi nezdinde sigortalı) 34 XX plakalı araç ile seyir hâlinde iken Esentepe Mahallesi Mimar Sinan Bulvarı Tuz Deposu kavşağında aracının direksiyon hâkimiyetini kaybetmesi sonucu kaldırırma çarpması suretiyle tek taraflı olarak meydana gelen trafik kazası neticesinde başvuru sahibi XY'ın yaralandığı, bu yaralanması neticesinde başvuru sahibinin %91 oranında beden gücü kaybına uğradığı; davalı sigorta şirketi tarafından sigortalı araç sürücüsünün %100 oranındaki kusuru ve başvuru sahibinin de %91 oranındaki beden gücü kaybı oranı çerçevesinde başvuru sahibine 14.10.2014 tarihinde 163.663,00.-TL tutarında ödeme yapıldığı ve aleyhine başvuruda bulunulan sigorta şirketi nezdinde sigortalı araç sürücüsünün %100 oranında kusurlu olduğu hususları ihtilafsız olup, başvuru formu ve ekindeki belgeler ile sigorta kuruluşunun cevap dilekçesinde belirttiği hususlar çerçevesinde uyuşmazlığın başvuru sahibine ödenen tutarın yeterli olup olmadığı, başka bir ifadeyle başvuru sahibinin sigorta kuruluşundan talep edebileceği tazminatın tutarının ne kadar olabileceği noktalarında toplanmaktadır.

Dosyada mevcut trafik kazası tespit tutanağı ile soruşturma evrakının tetkikinden, 20.08.2013 tarihinde SXX'nin sevk ve idaresinde bulunan (aleyhine başvuruda bulunulan sigorta şirketi nezdinde sigortalı) 34 XX plakalı araç ile seyir hâlinde iken Esentepe Mahallesi Mimar Sinan Bulvarı Tuz Deposu kavşağında aracının direksiyon hâkimiyetini kaybetmesi sonucu kaldırırma çarpması suretiyle tek taraflı olarak meydana gelen trafik kazası neticesinde başvuru sahibi XY'ın yaralandığı anlaşılmaktadır.

Dosyada mevcut aleyhine başvuruda bulunulan X Sigorta A.Ş. tarafından tanzim edildiği anlaşılan Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigorta Poliçesinin tetkikinden, kazaya karışan 34 XX plaka numaralı aracın aleyhine başvuruda bulunulan sigorta şirketi nezdinde sigortalı olduğu, poliçe teminatı limitinin sakatlık hâlinde kişi başına 225.000,00.-TL ile sınırlandırılmış olduğu anlaşılmaktadır.

Karayolları Trafik Kanunu'nun md. 97 hükmünde, zarar görenlerin zorunlu mali sorumluluk sigortasında öngörülen sınırlar içinde doğrudan doğruya sigortacıya karşı talepte bulunabileceği gibi dava da açabilecekleri hüküm altına alınmıştır.

Başvuruda bulunan da yukarıda belirtilen Kanun hükmü dairesinde, meydana gelen trafik kazası sebebi ile uğradığını iddia ettiği zararının doğrudan doğruya sigorta şirketinden tahsilini dilemiştir.

Dosya içerisinde mevcut XXYY Hastanesinin 19.03.2013 tarihli özürlü sağlık kurulu raporunda zarar gören başvuru sahibinin beden gücü kaybı oranının %91 olduğu yazılı olup, (aleyhine başvuruda bulunulan sigorta şirketince temin edilen raporda da bu oranının rasyonel olduğunun belirtildiği ve keza aktüeryal rapora göre bu oran dikkate alınarak hesaplama yapıldığı gözetilerek) bu hususta da taraflar arasında bir ihtilaf bulunmamaktadır.

Diğer yandan, tarafların 34 XX plakalı araç sürücüsünün kusurunun %100 oranında olduğu hususunda da (kazanın tek taraflı olarak meydana gelmesi ve keza sigorta kuruluşunca alınan aktüeryal raporda tam kusurun dikkate alınmak suretiyle hesaplama yapıldığı gözetilerek) bir ihtilaf bulunmamaktadır.

Dosya kapsamında başvuru sahibinin beden gücü kaybına dair zararının tespitinde, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu ve 17. Hukuk Dairesi'nin kökleşmiş içtihatlarında belirtildiği gibi, Hazine Müsteşarlığının 2010/4 sayılı Genelgesi değil; PMF-1931 yaşam tablosu, progresif rant ve diğer ilkeler ile belirtilen diğer esasların nazara alınarak Hakemliğimizin 22.05.2015 tarihli ara kararı ile tazminatın hesaplanması bakımından resmi bilirkişi listesinde kayıtlı bilirkişi Av. DXX'in bilirkişi olarak tayin edilmesine ve tayin edilen bilirkişiden ayrıntılı ve denetime elverişli, yukarıda belirtilen esaslara uygun bir bilirkişi raporu alınmasına karar verilmiştir.

Bilirkişi Av. DXX'in 28.05.2015 tarihli bilirkişi raporunda, başvuruda bulunanın meydana gelen trafik kazası sonucu %91 oranında beden gücü kaybına uğraması nedeni ile sigorta kuruluşunun yaptığı ödeme yasal faiz işletilip güncellenmek suretiyle indirildikten sonra bakiye maddi zararının 52.216,71.TL olduğu; ödemenin yalnızca poliçe limitinden düşülmesi hâlinde ise bakiye maddi zararının 61.337,00.-TL olduğu mütalaa edilmiştir.

Başvurucu vekili, 01.06.2015 tarihli dilekçesinde, bilirkişi raporu çerçevesinde taleplerini ıslah yolu ile artırdıklarını ifade ederek bu kez toplam 61.337,00.-TL maddi zararın temerrüt tarihinden itibaren işleyecek faizi ile birlikte tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

Sigorta kuruluşu vekili ise rapora beyan dilekçesinde, daha evvel aktüer tarafından hesaplanan tazminat tutarının ödenmesi ile müvekkili şirketin poliçeden doğan tüm sorumluluğunu yerine getirdiğini ve bilirkişi raporu ile tespit edilen bakiye tazminat miktarının kabul edilmesinin mümkün olmadığını, kabul anlamı teşkil etmemek kaydıyla raporda yer alan "takdiri Sayın Hakeme ait olmak üzere yalnızca yapılan ödemenin poliçe limitinden düşülmesi gerektiği değerlendirilmiştir" şeklindeki görüşün hiçbir hukukî dayanağı olmadığı gibi yerleşik uygulama ve Yargıtay kararları ile de çelişmekte olduğunu, daha önce ödenen tazminatın yasal faiz oranında güncellenmek suretiyle hesaplanan tazminattan düşülmesi, varsa sorumlu olunacak tazminatın bu şekilde yapılan hesaplama üzerinden kabul edilmesi gerektiğini, yine kabul anlamı teşkil etmemek üzere hatır taşınması şartlarının gerçekleşmiş olması nedeni ile varsa sorumlu olunacak tazminat tutarından indirim yapılması gerektiğini, bilirkişi raporunda temerrüt tarihi ile ilgili yapılan tespitlerin de hatalı olduğunu ifade ederek rapora vaki

itirazlarının kabulü ile başvuru sahibinin tazminat talebinin reddine karar verilmesini talep etmiştir.

Bilirkişi raporu, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu ve 17. Hukuk Dairesi'nin kökleşmiş kararlarında belirtilen esaslara uygun, denetime elverişli ve ayrıntılı bulunarak Hakemliğimizce de benimsenmiş olup; sigorta kuruluşunun daha evvel yaptığı ödemenin, hesaplanan toplam tazminat tutarından yasal faiz ile güncellenmek suretiyle indirilmesi sonrasında, başvuru sahibinin yine de poliçe limitinin üzerinde bir zararının olduğu; böylelikle başvuru sahibinin faiz menfaatinin toplam maddi zararı üzerine yansıdığı ve poliçe limitinden yalnızca yapılan ödemenin aslının düşülmesi gerektiği, nitekim Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 2011/4-824 Esas, 2012/134 Karar sayılı ve 14.03.2012 tarihli kararında da açıkça "hesaplanan tazminat tutarından" ibaresinin yer aldığı, böylelikle poliçe limitinden değil, başvuru sahibinin toplam maddi zararından bir indirim yapılması gerekeceği değerlendirilerek bilirkişi raporunda bu seçenek çerçevesinde yapılan hesaplama dikkate alınmıştır.

Sigorta kuruluşu vekilinin hatır taşıması indirimiyle ilgili olarak ise bilindiği üzere yüksek yargıtayımız hatır taşımasına ilişkin örnek kararlarında, her hangi bir MADDİ YAHUT MANEVİ İVAZ KARŞILIĞI OLMAKSIZIN VE YALNIZCA TAŞINANIN MENFAATİNE YAPILAN TAŞIMALARA ilişkin olarak benimsediği HATIR İNDİRİMİ konusunda belli kriterler öngörmüş ve bunlar dahilinde halin icabına göre takdir yetkisini hakime bırakmıştır. Örnek; YARGITAY 17. HUKUK DAİRESİ'nin E. 2011/1460, K. 2012/1534, T. 14.2.2012 kararı "*Hatır taşıması bir kimseyi ücretsiz olarak ve bir karşılık almadan ve bir yararı bulunmadan taşıma halidir. Yani hatır için taşımada taşımanın karşılıksız olması veya alınan karşılığın önemsiz olması gerekir. Taşıma, işletenin veya sürücünün değil taşınanın yararına olmalıdır. İşletenin veya sürücünün, araçta taşınandan, doğrudan doğruya ücret almasa bile taşıma, maddi veya manevi menfaati bulunuyorsa bu durumda hatır ilişkisinin varlığından söz edilemez....*"

Nitekim Yüksek Yargıtay tarafından belirlenen bu kriterler gereğince de araçta yolcu olarak bulunduğu hususu tartışmasız olan başvuru sahibinin maddi ya da manevi her hangi bir karşılık ücret/ivaz olmaksızın ve tamamen kendisinin tek taraflı menfaati gereğince taşındığı hususunun, hatır indirimi uygulanması gerektiğini beyan eden sigortacı tarafından ispat edilmiş olması ve yine örnek kararlarda sıklıkla vurgulandığı üzere de maddi/manevi ivazsız olarak ve tamamen onun kendi yararına taşındığı ispatlanan yolcunun, kazanın oluşumunda direkt her hangi bir kusuru olmasa dahi örneğin "aracı süratli kullanıp, devrilmesine sebep olan araç sürücüsünü uyarmamak" şeklinde sürücü kusurunun oluşumuna katılımı gerekmektedir. Somut olayda ise bu hususların sigorta şirketi tarafından kanıtlanmasına yönelik dosyaya herhangi bir belge sunulmamıştır. Bu bakımdan sigorta şirketinin, tazminattan hatır taşıması indirimi yapılması gerektiği yönündeki iddiası haklı görülmemiştir.

XX Cumhuriyet Başsavcılığının 2012/28355 Soruşturma sayılı ve 10.09.2012 tarihli kararında kazaya karışan araç sürücüsü SXX'nin olay sırasında alkollü olmadığı tespit edilmiş

olduğundan, başvuru sahibine bu hususta bir müterafik kusur yüklenemeyeceği sonucuna varılmıştır.

Bununla birlikte başvurucular vekili, temerrüt tarihinden itibaren faiz işletilmesine karar verilmesini de talep etmiştir. Bilindiği üzere, sigorta bedelinin tespiti, gerekli tetkik ve incelemeleri gerektirmektedir. Dosyanın incelenmesinden, başvurucu vekilinin eksik ödeme dolayısıyla 03.12.2014 tarihinde sigorta şirketine yeniden müracaat ettiği, söz konusu gönderinin kargo ile 05.12.2014 tarihinde aleyhine başvuruda bulunulan sigorta kuruluşuna tebliğ edildiği; ancak bu talebe sigorta kuruluşunca herhangi bir cevap verilmediği anlaşılmaktadır. Bu itibarla, sigorta şirketi, daha evvel tetkik ve incelemelerini tamamlamış olmakla bakiye tazminatın ödenmesi talebine ilişkin başvurucunun müracaatına cevap vermemiş olduğundan, bu müracaatın tebliğ edildiği tarih olan 05.12.2014 tarihinden sonraki 8 iş günü olan 17.12.2014 tarihinde temerrüde düşmüş bulunmaktadır. Bu itibarla, sigorta kuruluşundan tahsiline karar verilen tazminata 17.12.2014 tarihinden itibaren faiz işletmek gerekmiştir.

Faizin türüne gelince, başvuru sahibi vekili, gerek başvuru ve gerekse de ıslah dilekçesinde faiz türü belirtmemiş olduğundan, tahsiline karar verilen tazminata yasal faiz işletilmesine karar verilmiştir.

Yargılama Giderleri Ve Vekâlet Ücreti

6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "Hakem kararının şekli, içeriği ve saklanması" başlıklı 436. Maddesinin 1/ç bendinde, "**Hakem kararlarında, ...Bir sıra numarası altında açık ve kesin bir biçimde taraflara yüklenen hak ve borçlar ile yargılama giderleri... gösterilir.**" denmektedir. Aynı kanunun "Yargılama giderleri" başlıklı 441. Maddesi aşağıdaki gibidir:

HMK m. 441

Yargılama giderleri;

- a) Hakemlerin ve hakemlerce belirlenen hakem sekreterliği ücretini,
 - b) Hakemlerin seyahat giderlerini ve yaptıkları diğer masrafları,
 - c) Hakem veya hakem kurulu tarafından atanan bilirkişilere ve yardımına başvuru alan diğer kişilere ödenen ücretleri ve keşif giderlerini,
 - ç) Hakem veya hakem kurulunun onayladığı ölçüde tanıkların seyahat giderlerini ve yaptıkları diğer masrafları,
 - d) Hakem veya hakem kurulunun, davayı kazanan tarafın varsa vekili için avukatlık asgari ücret tarifesine göre takdir ettiği vekâlet ücretini,
 - e) Bu Kanuna göre mahkemelere yapılacak başvurularda alınan yargı harçlarını,
 - f) Tahkim yargılamasına ilişkin tebligat giderlerini,
- kapsar.

Ayrıca YİBGK E. 1957/4 K. 1957/16 T. 29.5.1957 tarih sayılı içtihadında “hukuk davalarında hasma tahmili gereken ve muhakeme masraflarından mahdut bulunan vekalet ücretine diğer muhakeme masrafları gibi mutlak surette talep olunmaksızın re’sen hükmedilmesi icap ettiği..” açıkça belirtilmiştir. Kanunun amir hükmü ve YİBGK amir içtihadı nedeni ile kabul ve red oranına göre masraf ve vekalet ücreti takdir ve tayin edilmiş;

Ve nihayet aşağıdaki sonuca varılmıştır.

SONUÇ: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

- A. Başvuru sahibinin talebinin KABULÜ ile 61 337 ,00 .-TL (beden gücü kaybına dayalı) maddi tazminatın temerrüt tarihi olan 17.12.2014 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte aleyhine başvuruda bulunulan sigorta şirketinden alınarak başvuru sahibine verilmesine,
- B. Sigortacılık Kanunu’nun md. 30/17 hükmünün tatbiki ile AAÜT gereği, başvuruda bulunan kendisini vekil ile temsil ettirdiğinden, kabulüne karar verilen tutar üzerinden hesap edilen 7 047,07 .-TL vekâlet ücretinin aleyhine başvuruda bulunulan sigorta şirketinden alınarak başvuruda bulunana verilmesine,
- C. Başvuruda bulunanın 300,00.-TL başvuru ücreti ve 400,00.-TL bilirkişi ücretinden oluşan 700,00.-TL tutarındaki giderlerinin aleyhine başvuruda bulunulan sigorta şirketinden alınarak başvuruda bulunana verilmesine,

5684 sayılı Sigortacılık Kanununun md. 30/12 ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun md. 439 hükümlerinde sayılan hallerde temyiz hakkı saklı kalmak kaydıyla, hakem kararının taraflara bildirim tarihinden itibaren on gün içinde Komisyon nezdinde itiraz yolu açık olmak üzere oybirliği ile karar verilmiştir. 26.06.2015

III. DİĞER SİGORTA POLİÇELERİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLAR HAKKINDAKİ KARARLAR

04/06/2015 tarih ve K-2015/4787 sayılı Hakem Karar

Uyuşmazlık Konusu Olay ve Talep

Uyuşmazlık, X Sigorta AŞ tarafından tanzim edilen XXXX5 no.lu Konut Sigorta Poliçesi ile teminat altına alınan konutta 31.01.2014 tarihinde meydana geldiği beyan edilen yangın sonucu oluşan ve zararın sigorta şirketince eksik ödendiği iddia edilen sigorta tazminatının tahsili talebine ilişkindir.

Başvurunun Hakeme İntikaline İlişkin Süreç

Dosya 02.03.2015 tarihinde heyetimizce teslim alınarak yargılamaya başlanmış, uyuşmazlığın mahiyeti ve dosya mevcudu itibariyle duruşma ve bilirkişi incelemesi yapılmasına gerek olmadığı anlaşılan dosyada 04.06.2015 tarihinde karara varılarak tahkim yargılamasına son verilmiştir.

TARAFLARIN ORTAYA KOYDUĞU MADDİ VE HUKUKİ İDDİALAR

Başvuru Sahibinin İddia, Delil ve Talepleri

Başvuru sahibi başvurusunda özetle ;

“Hasarımızın ödemesini aldık, ancak tahminen 1,5-2 ay kadar zaman sonra evimizin tavan ve duvarlarının köşelerinde küflenme başladı. Olayın ve hasarımızın ilgili sigorta şirketine bildirilmesinden sonra farklı zamanlarda eksper XXX gerekli inceleme ve araştırmalarını bizzat gelerek yaptı ve her gelişinde durumun daha da ağırlaştığını kendisi söyledi. Hatta “ imkanınız varsa bu evden farklı bir yerde yaşayın” sözleri ile telkinde bulundu. Bu durum karşısında bizim hasarlı eşyalarımızın dijital ortamda fotoğraflarını çekmemizi ve bu eşyalara ait güncel fiyat listesi oluşturup, tutarı talep etmemizi istedi. Biz de bu istekler doğrultusunda dijital fotoğraf makinesi ile çekebildiğimiz kadarının fotoğraflarını değişik açılardan çekip, güncel fiyatlarını tespit ettik. Sonra da bu bilgi ve belgeleri dijital ortamda kendilerine aktardık. Kendisi bize artık dosyanın tamamlandığını ve yaklaşık 15-20 gün içerisinde ödeme sürecine geçildiğini söyledi. Dosya tamamlandıktan sonra 2 ay geçmesine rağmen para ödenmedi. Biz de her hafta ilgili sigortanın genel müdürlüğünü telefon ile arayarak dosyamızın durumunu sorduk. Hep incelemede dediler. Sonra da elimize bu yazı geldi ve ödenmeyeceğini bildirdiler. Ne olur ne olmaz, delil olarak tekrar lazım olabilir diye deri ürünlerimizin bir kısmını atmadık. Aynı şekilde mobilya ve mutfak dolaplarını sökemedik. Bu eşyalar da bir kere mantarlaştığı için ne kadar silinse bile yine küflenmeye devam etmekte. Bu hasar beyanlarımızdan sonra şimdi de kapılarımızın kaplamaları kabarmaya ve atmaya başladı. Ama dosya hazırlandığında henüz bu kapı hasarlarımız oluşmadığı için beyan edilmedi. Tüm bu yaşananlar karşısında, tespit edilebilen (tespit edilemeyip atılanlar hariç) eşyalarımızın müracaat esnasındaki tutarının (29.360 TL), geçen süre ve günün şartları

da dikkate alınarak %10 ilave edilip(2.936 TL), tarafıma 32.296 TL olarak ödenmesini talep etmekteyim..”

demektedir. Başvuru sahibi başvurusuna ek olarak poliçeyi, ret yazısını, fotoğraf/görüntü CD sini delil olarak sunmuştur.

Sigorta Kuruluşunun İddia, Delil ve Talepleri

Sigorta Kuruluşu savunmasında özetle ;

“Öncelikle müvekkil şirket olarak ifade edilmek istenen husus, talebe konu edilen poliçede Dain ve Mürtehin sıfatıyla XXX Şubesi'nin kayıtlı bulunduğuudur. 6102 sayılı TTK'nun 1456.maddesi uyarınca sınırlı aynı hak ile takyit edilmiş bir mal üzerindeki menfaat sigortalandığı takdirde, kanunda aksi öngörülmemişse, sınırlı aynı hak sahibinin hakkı sigorta tazminatı üzerinde de devam eder. Bu durumda sigortalı durumunda olan rehin hakkı sahibi olduğundan tazminat talep etme hakkı da öncelikle ona aittir. Nitekim Yargıtay 11.Hukuk Dairesi'nin 01.02.2007 tarih, 2005/14603 Es ve 2007/1193 K. sayılı ilamında bu husus, Mahkemece, asıl dava ve talep hakkına sahip bankadan açılan davaya muvafakatleri veya icazetleri olduğuna dair gerekli belgeyi sunması için davacı tarafa süre verilmesi ve bu usuli işlem tamamlandığı takdirde işin esasına girilmesi gerekir. “ denilmek suretiyle konu açıklığa kavuşturulmuştur. Ayrıca Hukuk Muhakemeleri Kanunu 114.maddesi açıkça taraf ehliyetini dava şartlarından saymış ve aynı Kanunun 115.maddesi ile de dava şartları noksanlığının her aşamada res'en araştırılacağını ve dava şartlarının noksan olması durumunda davanın usulden reddedilmesi gerektiğini belirtmiştir.

102615 no.lu hasar dosyası kapsamında, eksper XXXX tarafından yapılan incelemelerde, 31.01.2014 tarihinde sigortalı konutun alt katında yer alan dairede çıkan yangın sebebi ile başvuruya konu konutta oluşan bina, eşya ve cam kırılması hasarları için 2.871,40-TL tazminat ödemesi başvuru sahibine yapılmıştır. Sigortalı konutta meydana gelen hasarın müvekkil şirket tarafından karşılanması sonrasında Mayıs 2014 tarihinde küflenme hasarları olduğunun beyan edilmesi üzerine açılan 111409 no.lu dosya kapsamında ise hasarın niteliğini ve niceliğini belirlemek için daha önceki hasar dosyasında görevlendirilen Eksper XXXX tarafından 13.05.2014, 07.07.2014, 27.08.2014, 25.09.2014 tarihlerinde 4 ayrı ekspertiz çalışması gerçekleştirilmiştir. Eksper tarafından tanzim edilen ekspertiz raporunda söz konusu hasarların; Yangın çıkan alt dairede yer alan konutta herhangi bir tadilat yapılmaması ve atmosferik şartların da etkisi ile (rüzgar-nemli hava vb) oluşan ısı farklılığı kaynaklı nemlenme-küflenme sonucu oluştuğu, meydana gelen zararların yangına bağlı doğrudan hasar olmayıp, zaman içerisinde dolaylı etki ile meydana geldiği, Yangın olayının meydana geldiği dairede hasarın oluştuğu 31.01.2014 tarihinden Temmuz ayına kadar herhangi bir onarım çalışmasının yapılmaması ve atmosferik şartların etkisi ile (rüzgar-nemli hava vb) oluşan ısı farklılığı sonucu nemlenme-küflenmelerin meydana geldiği belirlenmiştir. Yangın Sigortası Genel Şartları A-1. Maddesinde sigortanın kapsamı belirlenmiş olup sigortalımızın talebe konu hasarları yangının doğrudan etkisi sonucu meydana gelmemesi sebebi ile teminat dışında kalmaktadır. Ayrıca; Sigortalımız tarafından küflü ortamda zamanla parkelerde hasar olabileceğine ilişkin parkeçiden aldığı bilgiye istinaden parkelerin tamamının değişimi talep edilmekte olup, eksper tespitine göre yapılan incelemelerde, parkelerde su temasına ve ısıya bağlı fiziksel deformasyon ve kullanıma engel

tahribat olmadığı, Sigortalı tarafından ekspertiz esnasında iletilen hasar talep listesinin eksper tarafından tetkikinde ekspertiz esnasında talep edilmeyen, ilk üç ekspertiz ziyaretinde incelemeye alınmayan ve riziko mahallinde fiilen çalışır durumda olduğu görülen halı yıkama makinesi, saç kurutma makinesi, fırın, bilgisayar kasasında hasar tespit edilemediği ayrıca temizlenerek kullanılabilir mobilya ve giyim eşyalarının yenilerinin talep edildiği, Sigortalı tarafından ekspertiz esnasına mutfak dolabının alt kapak kısımlarının deforme olduğu, üst kısmında ise vida yerlerinin yangının hararetinden dolayı belirginleştiği beyan edilmiştir. 25.09.2014 tarihinde yapılan son ekspertiz çalışmasında ise mutfak dolabı alt kısımlarının zamana ve kullanıma bağlı su teması vb nedenlerle rutin aşınmaya maruz kaldığı, üst kısım dolaplardaki bağlantı vidalarının kullanıma ve görsele engel olamayacak şekilde hafif kabarık durduğu, talep edilen hasarların yangının direkt ve dolaylı etkisinden kaynaklanmadığı, Hasarlı olduğu beyan edilen eşyaların ve cihazların hasarlı olmadığı, çalışır vaziyette olduğu, hasarlı olarak beyan edilen halı ve giyim eşyalarında yapılan incelemede zarar gören kullanılamayacak ve temizlenmek sureti ile kullanılabilir durumda olan konu kıymetler için ise toplam 2.906,00 TL hasar tutarı tespit edilmiş ise de işbu zararların vaki yangın hasarından sonra zaman içerisinde ortam koşulları nedeni ile küflenme ve nem sonucu meydana geldiği için teminat dışı olduğu tespit edilmiştir.” demektedir. Sigorta kuruluşu delil olarak; poliçeyi, ekspertiz raporunu, tapu belgesini, fiyat araştırma belgelerini, fotoğrafları delil olarak sunmuştur.

UYUŞMAZLIĞA UYGULANACAK HÜKÜMLER

Konu uyuşmazlığın hallinde, Hukuk Muhakemeleri Kanunu (HMK), Türk Ticaret Kanunu (TTK), Türk Borçlar Kanunu (TBK), Sigortacılık Kanunu, Yangın Sigortası Genel Şartları, poliçe özel şartları ve klozları, tarafların iddia ve savunmaları ile bunları tevsik eden deliller çerçevesinde değerlendirme yapılmıştır.

DEĞERLENDİRME, GEREKÇELİ KARAR VE HUKUKİ DAYANAK

Değerlendirme

Davaya konu ihtilaf, sigortalı konutta meydana gelen yangın nedeniyle ödenen sigorta tazminatı sonrasında ortaya çıkan ve söndürme çalışmaları sırasında konutun duvarlarının ıslanmasına bağlı olarak konuttaki eşyalarda meydana gelen küflenmeye dayalı hasarların reddedilmesinden kaynaklanmaktadır.

Sigorta kuruluşunun başvuru öncesinde 11.03.2014 tarihinde sigortalının banka hesabına 2.871,40. TL ödediği dosyaya sunulan havale makbuzlarından anlaşılakta olup, bu konuda taraflar arasında ihtilaf yoktur.

Sigorta kuruluşu, poliçede Dain ve Mürtehin sıfatıyla XXX Şubesi'nin kayıtlı bulunduğunu, bu nedenle öncelikle daini mürtehin bankanın muvafakatinin istenmesi gerektiğini ileri sürmüş ise de, bu başvuruya konu edilen talebin konusunun TTK. nun 1456. Maddesinde belirtilen şekilde sınırlı aynı hak ile takyit edilmiş bir malın aynına ilişkin olmadığı, zarar gören eşyalara ilişkin olduğu anlaşıldığından, bu olay yönünden dain-i mürtehinin muvafakatinin gerekli olmadığı kanaatine varılmıştır.

Bu olayda çözülmesi gereken husus, yangın sonrası söndürme çalışmaları sırasında sıkılan suyun konutun duvarlarını yoğun şekilde ıslatmasına bağlı olarak konutun içinde meydana gelen küflenme hasarlarının sigorta kapsamında kalıp kalmadığı noktasında toplanmaktadır.

Heyetimizce dosyada teknik yönden bilirkişi incelemesi yapılmasının uygun olacağı kararına varılarak bilirkişi incelemesi yaptırılmış ve inceleme sonucu dosyaya sunulan 20.05.2015 tarihli bilirkişi raporu taraflara tebliğ edilmiştir. Sigorta kuruluşu vekili 27.05.2015 tarihli dilekçesi ile rapor itiraz etmiştir.

Gerekçeli Karar ve Hukuki Dayanak

Davaya konu olayda, sigortalı konutun bulunduğu binada yangın meydana geldiği, yangın hadisesi sonucu havalandırma boşluğundan yükselen alev ve dumanların sigortalı konutta hasara yol açtığı taraflar arasında ihtilafsızdır. Sigorta kuruluşu, 10.02.2014 tarihli Ekspertiz Raporuna istinaden sigortalı konutta meydana gelen zarar karşılığında 2.871,40. TL sigorta tazminatı ödemiştir. Sigortalı 08.05.2014 tarihinde yeniden sigortacıya başvurmuş ve eşyalarında duvarlarında ve parkelerinde küflenme hasarı oluştuğunu belirterek hasarlarının karşılanmasını talep etmiştir. Görevlendirilen eksper, 13.05.2014, 07.07.2014, 27.08.2014 ve 25.09.2015 tarihlerinde olay mahallinde inceleme yapmak suretiyle düzenlediği 30.09.2014 tarihli ekspertiz raporunda; sigortalının iddia ettiği bir kısmında silinme ile giderilebilecek seviyede küf izleri görüldüğünü, pek çoğunda hasar görülmediğini, çalışmadığı belirtilen cihazların çalıştığının tespit edildiği belirtmektedir. Küflenmeye bağlı hasar görülen eşyalar üzerinde yapılan hasar incelemesi sonucunda da 2.906,00. TL hasar tespit edildiği ancak bu hasarın da dolaylı hasar olmasından dolayı sigorta kapsamı dışında kaldığının düşünüldüğü belirtilmektedir.

Yangın Sigortası Genel Şartlarının Sigortanın Kapsamı başlıklı A.1. maddesi uyarınca;

“Bu sigorta ile yangının, yıldırımın, infilakın veya yangın ve infilak sonucu meydana gelen duman, buhar ve hararetin sigortalı mallarda doğrudan neden olacağı maddi zararlar, sigorta bedeline kadar temin olunmuştur.”

TTK. nun “Zararı önleme, azaltma ve sigortacının rücu haklarını koruma yükümlülüğü” başlıklı 1448. Maddesine göre ;

“(1) Sigorta ettiren, rizikonun gerçekleştiği veya gerçekleşme ihtimalinin yüksek olduğu durumlarda, zararın önlenmesi, azaltılması, artmasına engel olunması veya sigortacının üçüncü kişilere olan rücu haklarının korunabilmesi için, imkânlar ölçüsünde önlemler almakla yükümlüdür. Sigorta ettiren, sigortacının bu konudaki talimatlarına olabildiğince uymak zorundadır.”

Yine Yangın Sigortası Genel Şartlarının “Rizikonun Gerçekleşmesi Halinde Sigorta Ettiren/Sigortalının Yükümlülükleri” başlıklı B.1. maddesine göre;

“Sigorta ettiren/Sigortalı, rizikonun gerçekleşmesi halinde aşağıdaki hususları yerine getirmekle yükümlüdür:

1.2- Sigortalı değilmişçesine gerekli kurtarma ve koruma önlemlerini almak ve bu amaçla sigortacı tarafından verilen talimata elinden geldiği kadar uymak.”

Görüldüğü gibi, sigorta ettiren rizikonun gerçekleşmesi halinde sigortalı değilmişçesine zararı önlemek için gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.

TTK. nun 1448/2. Maddesine göre; *“Bu yükümlülüğe aykırılık sigortacı aleyhine bir durum yaratmışsa, kusurun ağırlığına göre tazminattan indirim yapılır.”*

Başvuruya konu olayda yangın söndürme çalışmaları sırasında binanın duvarlarında meydana gelen yoğun ıslanmanın küflenmeye yol açacağından sigortalı tarafından fark edildiği halde bilerek önlem alınmadığını gösteren bir delil yoktur. Hatta sigorta eksperisi veya sigortacı da ilk ekspertiz sonrasında böyle bir durumun meydana gelebileceğini öngörerek sigortalıya bir uyarı yapmış veya talimat vermiş değildir. Dolayısıyla sıradan bir konut malikinin, kendisine bu konuda özel bir uyarı veya talimat verilmedikçe duvarların dışarıdan ıslanmasının eşyalarında küflenme hasarına yol açacağını kendiliğinden bilmiyor olması ve ona göre önlem almamış olması, hayatın olağan akışına uygundur. Burada uzman olan sigortacı ve onun görevlendirdiği eksper olup, sigortalıyı bu konuda ilk ekspertiz sırasında uyarıp gerekli talimatları vermesi gerekli olanlar da onlardır.

Başvuruya konu olayda sigorta kapsamında bir yangın hadisesi meydana geldiği ihtilaf konusu değildir. Konut içindeki küflenmenin, yangın söndürme çalışmaları sebebiyle binaya sıkılan yoğun suyun duvarlar tarafından emilmesi sonucu konutun içini etkilemesiyle meydana geldiği açıktır. Burada önemli olan, Yangın söndürme çalışmaları için sıkılan su ile küflenme arasında nedensellik (Yakın sebep-Causa Proxima) ilişkisini kesecek başka etkenler bulunup bulunmadığının belirlenmesidir. Sigortalı, ilk ekspertiz sırasında konusunda uzman olan gerek sigortacı ve gerekse görevlendirdiği eksper tarafından zararın önlenmesi ve azaltılması konusunda uyarılmadığına göre, bu konuda uzman olmayan sigortalının küflenme meydana geleceğini kendiliğinden öngörmesi ve hasarın azaltılması veya önlenmesi konusunda önlem alması beklenemez. Şu halde küflenmenin ortaya çıktığı ana kadar, yangın söndürme çalışması ile küflenme arasındaki nedensellik ilişkisini kesecek başka bir etken bulunmamaktadır.

Dosyada alınan bilirkişi raporunda; sigortalı konutta nem oluşturacak seviyede suyun kullanıldığının başlangıçta fark edilmemesi sebebiyle gerekli önlemlerin başlangıçta alınmadığı, sigortalının ancak nemin etkilerine vakıf olduktan sonraki aşamada önlem almakla yükümlü olduğu, ekspertiz sırasında 2.906,00. TL nı aşan talebe konu olan hasarın tespit edilemediği ifade edilmiştir.

Dosyaya sunulan tüm belge ve deliller ve alınan bilirkişi raporu kapsamında, eksper tarafından 2.906,00. TL olarak tespit edilen küflenme hasarının yakın sebebinin yangına bağlı söndürme çalışmaları olduğu, riziko ile hasar arasındaki nedensellik bağının zamanında alınacak koruma önlemleri ile kesilmesi mümkün iken, sigortacının ve eksperin sigortalıya bu konuda herhangi bir uyarı ve talimat vermediği, sigortalının da bu durumu kendiliğinden öngörmemiş olmasının hayatın olağan akışına uygun olduğu, dolayısıyla riziko ile zarar arasında nedensellik bağı bulunduğuna, 2.906,00. TL nı aşan talebe konu olan zararların sigorta

eksperince olay mahallinde yapılan incelemeler sırasında tespit edilemediği, sigortalının da bunun aksini gösterecek bir tespit raporu sunmadığı, bu nedenle gerek ekspertiz raporu, gerekse bilirkişi raporu ile belirlenen bu tutara itibar etmek gerektiği anlaşılmıştır. Ancak ekspertiz raporu ve bilirkişi raporundaki bu tutarın KDV hariç olarak belirlendiği anlaşıldığından ve Yerleşik Yargıtay kararları uyarınca sigorta tazminatlarının KDV dahil olarak ödenmesi gerektiğinden, 2.906,00. TL na % 18 KDV tutarı olan 523,08. TL ilave edildiğinde başvurunun 3.429,08. TL üzerinden kısmen kabulüne karar vermek gerekmiştir.

SONUÇ

Başvurunun KISMEN KABULÜ ile 3.429,08. TL sigorta tazminatının sigorta kuruluşundan alınarak başvuru sahibine ÖDENMESİNE, fazlaya ilişkin talebin reddine,

Faiz talep edilmediğinden faiz konusunda karar verilmesine yer olmadığına,

Başvuru sahibince sarf edilen 800,00. TL yargılama giderinden kabul ve ret oranına göre 84,96.TL sının sigorta kuruluşundan TAHSİLİ ile başvuru sahibine ÖDENMESİNE, kalan kısmın başvuru sahibi üzerinde bırakılmasına,

Sigorta kuruluşu kendisini avukatla temsil ettiğinden reddedilen kısım üzerinden TBB. A.A.Ü.T. uyarınca belirtilen tutarın, 5684 Sayılı Sigortacılık Kanun'unun 30. Maddesi uyarınca 1/5'i olarak hesaplanan 692,80.TL (3.464,04 TL/5) vekalet ücretinin, başvuru sahibinden alınarak sigorta kuruluşuna ÖDENMESİNE,

5684 sayılı Yasanın 30/12 maddesi uyarınca kararın bildirim tarihinden itibaren 10 gün içinde Komisyon nezdinde itirazı kabil olmak üzere oybirliğiyle karar verilmiştir. 04.06.2015

02/06/2015 tarih ve K-2015/4647 sayılı Hakem Kararı.

Başvuru Konusu Olay Ve Talep

02.10.2010 tarihinde başvuran şirketin dava dışı XXXX 'den Düzenleme şeklinde Finansal Kiralama Sözleşmesi ile kiraladığı İş Makinesi/Ekskavatör, XXX İli, XXXX Köyü taşocağında çalıştırılmakta iken sağ cer grubunda hasar meydana gelmiştir.

Hasara uğrayan İş Makinesi Ekskavatör, davalı XXXX.'de 08.06.2014 – 08.06.2015 tarihleri arasında kapsayan Leasing All Risks Sigorta Poliçesi ile sigortalı olduğundan Başvuran Şirket tarafından yapılan tazminat başvurusu reddedildiğinden 76.244,00 TL.'nin tahsili talep edilmiştir.

Başvurunun Hakeme İntikaline ve İncelenmesine İlişkin Sürec

Dosya tarafımızdan teslim alınarak yargılamaya başlanmıştır. Dosya içeriği üzerinde yapılan inceleme sonucunda, uyuşmazlığın niteliği gereği duruşma yapılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmış, Bilirkişi görevlendirilmesi de uygun görülmemiştir.

Dosya içeriği dikkate alınarak, uyuşmazlık hakkında 02.06.2015 tarihinde Karar'a varılmış ve yargılamaya son verilmiştir.

TARAFLARIN ORTAYA KOYDUĞU MADDİ VE HUKUKİ İDDİALAR

Başvuru Sahibinin İddia, Delil ve Talepleri

Başvuru Sahibi 05.01.2015 tarihli Başvuru Formu'nda;

“İş Makinesi'nin XXXX ile yapılan Leasing Kiralama Sözleşmesi gereği XXXX tarafından XXXX no.lu Poliçe ile Leasing All Risk Sigortası'nın yapıldığı, sigorta konusu iş makinesinde hasar meydana gelmesi nedeniyle XXXX no.lu hasar dosyası açıldığı, Eksperin bilgisi dahilinde hasarın onarımı için azami özen gösterildiği, hasarın karşılanacağı yönünde bilgi alındığı, daha sonra eksperin yapmış olduğu hesaplama ile muafiyetin altında kaldığı gerekçesiyle ödeme yapılamayacağı Hasar Dosyası sorgulama ekranından görüldüğü, bunun üzerine Ek-1 dilekçe ile XXXX'ye, Ek-2 dilekçe ile XXXX'e Sigorta Poliçesi'nde hata olduğu, muafiyet miktarının çok yüksek olduğu, bu hatanın düzeltilmesi ile mağduriyetin giderilmesi talep edildiği, bu güne kadar bir cevap alınmadığı, XXXX 'in talebi doğrultusunda Ek-3 dilekçe ile XXXX A.Ş.'ye tekrar talepte bulunulmasına rağmen yine cevap alınmadığı,

Bahse konu Poliçe'nin üç yıldır aynı şirket tarafından düzenlendiği, sigortalama işleminin dışında XXXX tarafından yaptırıldığı, ekte (Ek-4) 08.06.2012-2013 ve (Ek-5)'te sunulan 08.06.2013-2014 tarihli Poliçeler'de görüleceği üzere bedel 201.906,00 Euro Poliçe fiyatı, 1.696,85 Euro muafiyet ile cihaz bedelinin %1'inden az olmamak üzere hasar bedelinin %10'u iken üçüncü yılda aynı bedel üzerinden

Police Şartları tüketici haklarına aykırı biçimde bedel 201.906,00 Euro, poliçe fiyatı 9.542,51 Euro ve muafiyet asgari 25.000,00 Euro'dan az olmamak üzere hasar bedelinin %25'i oranında tenzili muafiyet uygulanacağına yönelik poliçe tanzim edildiği,

Söz konusu Üçüncü Police yaptırılırken, yapılan değişikliklerden (muafiyet artışı, fiyat artışı) dolayı her hangi bir bilgi verilmediği ve onaylarının alınmadığı, Police ve Sigorta BİLGİLENDİRME Formu'nun taraflara gönderilmediği, herhangi bir belge için imza istenmediği,

Yukarıda ve ek dilekçelerde defaatle açıklandığı üzere hatalı yapılan poliçe için bilgi verilmediği, 25.000,00E muafiyet 9.541,61E prim ödemesi gibi çok yüksek maliyetle karşılaştığı, bilgi verilmiş olsa idi bu şartlarda bir poliçeye tarafımızdan onay verilmeyeceği, böyle bir poliçeye onay verilmesinin akıl ve mantık dışı olduğu, büyük bir mağduriyete sebep olduğu,

Ekli belgeler ve açıklamalar doğrultusunda Tahkim Komisyonunuz tarafından mağduriyetin önlenmesi ve hasar dosyamızda beyan edilen 76.244,00TL hasarın ilgili sigorta tarafından ödenmesi hususunda kurumunuzca karar verilmesi”

Talep edilmiştir.

Başvuran başvurusuna dayanak olarak; 3 (üç) adet Leasing All Risk Sigorta Poliçesi, İmza Sirküleri, dava öncesi 24.11.2014 tarihli Tazminat Talebi Dilekçesi, Poliçe'deki muafiyet oranının değiştirilmesi ile ilgili Sigorta Şirketi'ne gönderilen Dilekçe, iş makinesinin onarımıyla ilgili Teklif, Onarım Faturası, Sigorta Tahkim Komisyonu'na sunulan adres değişikliği ile ilgili 04.03.2015 tarihli Dilekçe, XXXX A.Ş.'nin dosyaya gönderdiği 17.03.2015 tarihli Muvafakatname ve İmza Sirküleri, Düzenleme Şeklinde Finansal Kiralama Sözleşmesi ve e-posta Yazıları delil olarak göstermiştir.

Sigorta Kuruluşu'nun İddia, Delil ve Talepleri

Sigorta Kuruluşu Vekili 09.03.2015 tarihli Cevap Dilekçesi'nde;

“AKTİF HUSUMET İTİRAZI:

Davaya konu iş makinesinin müvekkil şirkete XXXX numaralı Makine Kırılması Sigorta Poliçesi ile sigortalandığı, bu Poliçe'nin sigortalısının XXXX olduğundan tazminat talep etme hakkının XXXX A.Ş.'ne ait olduğu, davanın aktif husumet yokluğundan reddi gerektiği, davacının davayı açabilmesinin sigortalının kendisine AÇIK MUVAFAKAT vermesine bağlı olduğu, böyle bir muvafakat belgesi bulunmadığından davanın husumet yönünden reddi gerektiği, ekte sunulan Yargıtay HD.'nin 22.11.1996 tarih, 1006/7771-8163 Sayılı Kararı'nın da bu doğrultuda olduğu,

Talebe konu Volvo EC 360 CL-2011 model yükleyici, müvekkile 8/6/2015 tarihleri arasında 32729560 sayılı Leasing Sigorta Poliçesi ile sigortalı olduğu,

Talep konusu hasar ihbarının yapılması üzerine 35101400789 sayılı hasar dosyası açıldığı, yapılan incelemelerde; XXXX'da taş ocağında kullanılan iş makinesinin sağ cer grubunda hasar meydana geldiği, yapılan incelemede planet dişlileri, cembli dişlisi ve şaft dişlisinin muhtelif noktalarında kırılmalar tespit edildiği, operatörün makineyi aşırı derecede zorlaması ile hasara sebebiyet verdiği, tüm dişliler zarar gördüğünden sistemin tamamının değişiminin uygun bulunduğu, yapılan hasar incelemesinde toplam tazminat tutarının 76.244,00 TL. olduğunun tespit edildiği, %20 15.248,00 TL.'lik ömür tenzili yapıldığı, poliçedeki muafiyet şartı gereği her bir hasarda 25.000 Euro muafiyet tenzil edilmesi gerektiğinden hasarın muafiyet altında kalması nedeniyle talebin reddedildiği, talebin de reddine karar verilmesi gerektiği,

Aktif husumet yokluğundan;

Esasa geçilmesi halinde; muafiyet altında kalan istemin reddine, masraf ve vekalet ücretinin başvurana yükletilmesine karar verilmesi”

Savunulmuş ve talep edilmiştir.

Sigorta Kuruluşu savunmasına dayanak olarak; Fatura, İş Makinası Tescil Belgesi, Sürücü Belgesi, Ekspertiz Raporu, İş Makinası'nın Hasarlı Fotoğrafları, XXXX A.Ş.'ye ait İmza Sirküleri, Başvuran Şirkete ait Vergi Levhası ve İmza Sirküleri'ni delil olarak göstermiştir.

UYUŞMAZLIĞA UYGULANACAK HÜKÜMLER

Uyuşmazlığın çözümü için 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, Türk Medeni Kanunu, Türk Borçlar Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Karayolları Trafik Kanunu, Finansal Kiralama Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu, Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik, Sigorta Tahkim Usulü ve Sigorta Hakemlerine İlişkin Tebliğ, Sigorta Sözleşmelerinde Bilgilendirmeye İlişkin Yönetmelik, Makine Kırılması Sigortası Genel Şartları, Sigorta Poliçesi ve Özel Şartları ile Yargıtay İçtihatları dikkate alınmıştır.

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme

Dava konusu Sigorta Sözleşmesi/Poliçe XXXX Yenileme no.'lu ve 08.06.2014 – 08.06.2015 tarihleri arasında kapsayan **Leasing AllRisks Sigorta Poliçesi'**dir.

Bu Poliçe, Başvuru Sahibi XXXX *Sigorta Ettiren* ile sigortacı davalı XXXX arasında akdedilmiştir.

Sigorta Poliçesi'nin *Acentesi, Sigortalı konumunda olan XXXX A.Ş.'dir.*

Police ile teminat altına alınan İş Makinesi Volvo EC 360 CL Paletli 2011 Model *Ekskavatör*, Fatura Adı XXXX , Fatura No. XXXX , SN: XXXX MN: XXXX , 2011 Model.

Başvuran, XXXX 'dir.

Başvuran, XXXX ile dava dışı XXXX A.Ş. arasında XXXX XX.Noterliği'nin XX yev. no.'lu ve 08.03.2015 tarihli *Düzenleme Şeklinde Finansal Kiralama Sözleşmesi* düzenlenmiştir.

Başvuru konusu *İş Makinesi/Ekskavatör*, Başvuran XXXX tarafından dava dışı XXXX'den XXXX .Noterliği'nin XXXX yev. no.'lu ve 08.03.2011 tarihli **Düzenleme Şeklinde Finansal Kiralama Sözleşmesi** gereğince kiralanmıştır.

Sigorta Poliçesi'nde dava dışı XXXX .'nin *Sigortalı* olarak gösterilmesinin sebebi Düzenleme Şeklinde Finansal Kiralama Sözleşmesi'ne göre İş Makinesi'nin *mülkiyetinin* XXXX A.Ş.'de olmasıdır.

Başvuran XXXX , İş Makinesi'nin kiracısı ve Sigorta Poliçesi'nde Sigorta Ettiren konumunda olduğu, XXXX de sigortalı olduğu için davalı XXXX Vekili Başvuran XXXX 'nin **Aktif Husumet Ehliyeti**'nin olmadığını ileri sürmüş ve sigortalı konumundaki XXXX 'nin davanın açılmasına **Açık Muvafakat** vermesi gerektiğini ileri sürmüştür. Bu nedenle XXXX Sigorta Tahkim Komisyonu'na 17.03.2015 tarih-REF/371 sayılı ve ekte İmza Sirküleri olmak üzere **Muvafakatname**'yi göndermiştir. Aktif Husumet Ehliyeti İtirazı ortadan kalkmıştır.

İş Makinesi'nin (iş makinasının özellikleri ve nitelikleri Police'de belirtilmiştir.) kiraya veren dava dışı XXXX 'nin Sigortalı gösterildiği, başvuran XXXX 'nin Sigorta Ettiren sıfatı ile davalı XXXX arasında aynı şekilde başvuru konusu 08.06.2014 – 08.06.2015 tarihini kapsayan Sigorta Poliçesi dışında geriye doğru 08.06.2013 – 08.06.2014 tarihini kapsayan Police ile 08.06.2012 – 08.06.2013 tarihini kapsayan 2 (iki) adet Sigorta Poliçesi daha akdedilmiştir.

08.06.2012 – 08.06.2013 tarihini kapsayan Sigorta Poliçesi'nde sigortalı olarak XXXX 'nin eski ünvanı XXXX . yazılıdır. Çünkü Düzenleme Şeklindeki Finansal Kiralama Sözleşmesi'nin akdedildiği 08.03.2011 tarihinde XXXX .'nin ünvanı, XXXX A.Ş.'dir.

Başvuru konusu Sigorta Poliçesi de dahil olmak üzere her 3 (üç) Sigorta Poliçesi'nde *Sigorta Ettiren* XXXX Şti.'dir. *Sigortalı* XXXX 'dir.

08.06.2012 – 08.06.2013 ve 08.06.2013 – 08.06.2014 tarihleri arasında kapsayan 2 (iki) Sigorta Poliçesi'nde de Makine Kırılması ile ilgili *Teminat Miktarı ayrı ayrı 201.960,00 Euro, Toplam Prim Miktarı ise ayrı ayrı 1.696,85 Euro'dur.*

Her 3 (üç) Sigorta Poliçesi'nde teminat altına alınan *İş Makinesi/Ekskavatör'dür.*

Başvuru konusu 08.06.2014 – 08.06.2015 tarihini kapsayan Sigorta Poliçesi'nde; Makine Kırılması *Teminat Miktarı 201.960,00 Euro, toplam Prim Miktarı ise 9.542,61 Euro'dur.*

Her 3 (üç) Sigorta Poliçesi'nde de *Acente Sigortalı* konumunda olan XXXX A.Ş. 'dir. Sigorta Primleri de Düzenleme Şeklinde Finansal Kiralama Sözleşmesi'ne göre XXXX Şti. tarafından Acenta XXXX A.Ş.'ye ödenmektedir.

4.1.2. Taraflar Arasındaki Uyuşmazlık

Başvuran Şirket, 05.01.2015 tarihli Başvuru Formu'nda; Başvuru konusu İş Makinesi'nin 08.06.2012 – 08.06.2013 ve 08.06.2013-08.06.2014 tarihleri arasında düzenlenen 2 (iki) Poliçe'de 201.960,00 Euro Sigorta Bedeli ile sigortalandığını, her bir Poliçe'de ayrı ayrı Prim Miktarı'nın 1.696,85 Euro, Muafiyetin Sigorta Bedeli üzerinden %1'inden az olmamak üzere hasar bedelinin %10'u olduğu Özel şartı bulunmakta olmasına rağmen, 08.06.2014 – 08.06.2015 tarihini kapsayan Sigorta Poliçesi'nde Sigorta Bedeli'nin yine 201.960,00 Euro, *Prim Miktarı'nın 9.542,61 Euro, 25.000 Euro'dan az olmamak ve hasar bedelinin %25'i oranında Tenzili Muafiyet uygulanacağına dair Özel Şart* yazıldığı,

Başvuran Şirket başvuru konusu 08.06.2014 – 08.06.2015 tarihini kapsayan Poliçe düzenlenmeden önce yapılan değişikliklerden bilgilerinin olmadığı, Poliçe ve BİLGİLENDİRME FORMU'nun kendilerine gönderilmediğini, böyle bir Sigorta Sözleşmesi/Poliçe yapmanın akıl ve mantık dışı olduğunu, böyle bir Sigorta Sözleşmesi/Poliçe yapmayacaklarını iddia etmiştir.

Davalı Sigorta Şirketi Vekili tarafından Cevap Dilekçesi'nde; başvuru konusu XXX 3360 CL-2011 Model yükleyicinin Müvekkili Şirket'te 08.06.2014 – 2015 Poliçesi ile sigortalı olduğu, XXXX 'da bir taş ocağında çalışırken sağ cer grubunda hasar meydana geldiği, düzenlenen Ekspertiz Raporu'nda 76.244,00 TL. hasar tespit edildiği, %20 15.248,00 TL.'lik ömür tenzili ile Poliçe'deki muafiyet şartı gereği her bir hasarda 25.000 Euro muafiyet tenzili yapıldığından hasar miktarının muafiyet altında kalmasından dolayı hasar tazminatı talebinin reddedildiği savunulmuştur.

Yukarıda da açıklandığı üzere, **08.06.2012 – 08.06.2013 ve 08.06.2013 – 08.06.2014 tarihleri arasını kapsayan Sigorta Poliçeleri'nde;** Prim Miktarı her bir Poliçe'de 1.695,85 Euro iken, başvuru konusu 08.06.2014 - 08.06.2015 tarihli Sigorta Poliçesi'nde Prim Miktarı 9.542,61 Euro'ya çıkarılmış,

Muafiyet ise, İş Makinası bedelinin %1'nden az olmamak üzere hasar bedelinin %10'u oranındayken başvuru konusu 08.06.2014 – 2015 tarihleri arasını kapsayan Sigorta Poliçesi'nde; her bir hasar da *asgari 25.000 Euro ve hasar bedelinin%25'ioranında tenzili muafiyet şartı* getirilmiştir.

Taraflar arasındaki uyuşmazlık, yapılan bu değişikliklerde toplanmaktadır.

Başvuran XXXX ile dava dışı XXXX arasında XXXX .Noterliği tarafından yapılan **Düzenleme Şeklinde Finansal Kiralama Sözleşmesi** 9'uncu sayfasında **Madde 20 – Sigortalama ve Sigorta Tazminatının Tahsisi** başlığı altında; “*Kiralayan (XXXX) mülkiyeti kendisine ait olan mali, istediği Sigorta Şirketi'ne, uygun gördüğü risklere ve olağanüstü hüllere karşı istediği şart ve klozlarla sözleşme süresine münhasıran kendi adına ve lehine uygun gördüğü şartlarda yeniler. Sigorta Sözleşmesi Poliçesi'ndeki sigortalı ve lehdar sıfatı Kiralayan'a ait olacaktır.*

Sigorta Poliçesi'nin bir örneği Kiralayan tarafından Kiracıya tebliğ edilebilecek ve Kiracının kuvertürünün kapsamı teminat altına alınan riskler veya sigorta tutarının arttırılmasına ilişkin talepler olur ise bu taleplere uygun zeyilname düzenlenecektir.

Kiracının sigorta primlerinin tediyesine ilişkin yükümlülüğünü işbu Sözleşme ve Sigorta Sözleşmesi'nin hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi halinde primler Kiralayan tarafından ödenebilecek ve Kiracı Kiralayana karşı söz konusu primlerden doğan sorumluluğuna ek olarak bu primlerin Kiralayan tarafından ödenmiş olduğu tarihten itibaren temerrüt faizi de ödemekle yükümlü olacaktır.”

Düzenleme Şeklindeki Finansal Kiralama Sözleşmesi'nin yukarıya alınan hükümlerinden anlaşıldığı üzere; her ne kadar başvuru konusu Sigorta Poliçesi'nin Ön Yüzü'nde Başvuran XXXX Sigorta Ettiren olarak yazılmışsa da, Kiralama Sözleşmesi'nin yukarıda alıntı yapılan maddesinde ve diğer maddelerinde Melisa Nakliye Ltd. Şti. *sadece* sigorta primlerini, Acente sıfatıyla XXXX 'ye ödeyen Sigorta Ettiren konumundadır. Bu nedenle Sigorta Sözleşmeleri'nin düzenlenmesinin öncesinde ve devamında Sözleşme hükümlerine müdahale etme yetkisinde ve konumunda değildir. Dava dışı XXXX . ise hem Acente, hem Sigortalı, hem de gerçek Sigorta Ettiren konumundadır.

Hakem Heyetimiz tarafından davalı XXXX .'ye gönderilen 18.05.2015 tarihli e-posta Yazısı'na verilen 22.05.2015 tarihli **e-posta Yazısı**'nda; “*Poliçe'de sigorta ettiren sıfatı ile yer alan XXXX .'ne bilgilendirme formu iletilmemiştir.*”Beyanı'ndan da anlaşıldığı üzere somut Sigorta Poliçesi'nde Sigorta Ettiren olarak yazılmış olan başvuru sahibi XXXX 'ne bilgilendirme yapılmamış, Bilgilendirme Formu verilmemiş, gönderilmemiştir. Bilgilendirme yapılmış ve Bilgilendirme Formu verilmiş veya gönderilmiş olsaydı, başvuran XXXX. daha önceki 08.06.2012 – 2013 ve 08.06.2013 – 2014 tarihlerini kapsayan 2 (iki) adet Sigorta Poliçesi ile başvuru konusu 08.06.2014 – 08.06.2015 tarihini kapsayan Sigorta Poliçesi'ndeki *farklardan* ve önemli *değişikliklerden* bilgi sahibi olacak ve ona göre Sigorta Poliçesi'ni yapacak veya yapmayacaktı.

Farklar ve değişiklikler, Prim Miktarı ile Muafiyet Oranları ile sınırlı olmayıp, *Teminatın Kapsamının Daraltılması* ile de değildir. Başvuru konusu Sigorta Poliçesi'nin 4.sayfasında **AÇIKLAMALAR** başlığı altında; SİGORTA KONUSU MAKİNENİN TAŞ, MADEN, MERMER VE KUM OCAKLARI İLE YERALTINDA ÇALIŞMALARI SIRASINDA MEYDANA GELEBİLECEK HER TÜRLÜ ZIYA VE HASARLAR TEMİNAT

HARİCİDİR Denilmektedir. Bu Özel Şart gereğince Sigortalı İş Makinesi her halde sadece *Toprak Hafriyatı*'nda kullanabilecektir. Bu durum ise, İş Makinesi'nin yapacağı asli görevini neredeyse ortadan kaldırmaktadır.

Gerek Prim Miktarı'nın aşırı olarak arttırıldığı, Muafiyet Oranları'nın yükseltildiği ve buna rağmen Teminat Kapsamı'nın aşırı daraltıldığı bir Sigorta Sözleşmesi/Poliçe yapılmadan önce Sigorta Ettiren konumundaki başvuran XXXX davalı Sigorta Şirketi ve Acentesi tarafından bilgilendirilmemesi, aydınlatılmaması Sigorta Ettiren konumundaki başvuran XXXX.'ye tazminat hakkı kazandırmaktadır.

Bu nedenledir ki Türk Sigorta Hukuku'nda ilk defa 2007 yılında yürürlüğe giren **Sigortacılık Kanunu'nun 11'nci maddesi** ile sigortacının, *bilgilendirme yükümlülüğü* getirilmiştir. Sigortacılık Kanunu'na dayanılarak çıkarılmış *Sigorta Sözleşmelerinde Bilgilendirmeye İlişkin Yönetmeliğin* 5'nci maddesinin üçüncü fıkrasında, bilgilendirme yükümlülüğünün sınırları bakımından *dürüstlük* kuralına atıf yapılmış ve sigortacının hem teknik anlamda hem de yapılmak istenen sözleşme ve teminatı hakkında bilgi vermesi zorunlu tutulmuştur. (XXXX, Sigortacının Sözleşme Öncesi Aydınlatma Yükümlülüğü, sayfa 201 – 202, Yetkin Yayınları)

Yönetmeliğin mad.5/1 fıkrasına göre, sözleşme öncesi, sigortacının sözlü ve yazılı olarak bilgi vermekle yükümlü olduğu kişi, henüz *sigorta ettiren* sıfatına sahip olmayan kişidir. Yönetmelik'te sigorta sözleşmesine taraf olmak isteyen kişilerden bahsedilmiştir. Sigortacının, sözleşmenin kurulmasından önce yükümlülüğünü ifa edeceği kişi, sigorta sözleşmesine taraf olmak isteyen *Sigorta Ettiren*'dir. (a.g.e sayfa 189 – 190)

Başvuru konusu Sigorta Sözleşmesi (Poliçe)'nin kurulmasından önce, Acente konumundaki dava dışı XXXX. ve sigortacı konumundaki davalı XXXX müstakbel sigorta ettiren ve sigorta sözleşmesinin kurulmasından sonra sigorta ettiren sıfatını taşıyan olarak Poliçe'nin Ön Yüzüne yazılmış olan başvuru sahibi XXXX. Şti.'yi sözlü ve yazılı olarak bilgilendirmemiştir.

Aydınlatma yükümlülüğünün ihlali halinde sigorta ettirenin talep edebileceği ilk hak tazminattır. Tazminatın temeli, Bilgilendirme Yönetmeliği'ne dayanmaktadır. (a.g.e. sayfa 350)

Yukarıdaki açıklamalar gereğince sigorta ettiren konumundaki başvuran XXXX Şti., başvuru konusu Sigorta Sözleşmesi/Sigorta Poliçesi hakkında Bilgilendirme Formu imzalatılıp kendisine verilmediğinden, somut Sigorta Poliçesi'ndeki değişen aşağıdaki;

'MUAFİYET: HER BİR HASARDA ASGARİ 25.000 EUR OLMAK KAYDI İLE HASAR BEDELİNİN %25'İ ORANINDA TENZİLİ MUAFİYET UYGULANACAKTIR.'

Özel Şartı, başvuru konusu Talep'e uygulanmayacak, daha önceki 2 (iki) Sigorta Poliçesi'nde yazılı olan aşağıdaki **Özel Şart** uygulanacaktır.

'LEASİNG MUAFİYET AÇIKLAMA

*HER BİR HASARDA CİHAZ BEDELİNİN %1'İNDEN AZ
OLMAMAK ÜZERE BEDELİNİN %10'U TENZİLİ
MUAFİYET UYGULANIR.'*

*BEDELİNİN %10'U
TENZİLİ MUAFİYET UYGULANIR."*

*Hasar Tarihi: 01.10.2014

*Onarım Faturası Tarihi: 23.10.2014

*Onarım Faturasında Har ve KDV Tutarı: 76.244,19TL+13.723TL=89.967,00TL

*Davacının Tahkim Komisyonu Başvuru Formu'ndaki talebinde KDV yer almadığından hasar maliyetinde dikkate alınmamıştır. Eksper, Hasar miktarından %20 amortisman uygulanmasını Sigorta Şirketi'nin takdirine bırakmıştır. %20 amortisman tenzili dava konusu makinenin yaşının genç olması nedeni ile Hakem Heyetimizce kabul edilmemiştir.

*Poliçe'de Sigorta Bedeli: 201.960,00EURO

*T.C. Merkez Bankası 01.10.2014 hasar tarihi

EURO Satış Kur'u: 2.882,30

*Sigorta Bedeli 201.960,00EUROx%1=2.019,60EURO

2.019,60EUROx2.882,30EURO=5.821,09TL. %1Muafiyet

*Hasar Tutarı: 76.244,0TLx%10=7.624,40TL Uygulanacak olan muafiyet miktarı poliçe şartı gereği, büyük olan7.624,40TL'dir.

Hasar Tutarı 76.244,00TL-7.624,00TL=**68.619,79TL**Başvuran'a ödenmesi gereken hasar tazminatı miktarıdır.

Başvuran Şirket tarafından Başvuru Formu'nda faiz talep edilmediği için faiz hesabı yapılmamıştır.

Yukarıdaki inceleme ve değerlendirmeler gereğince Somut Sigorta Poliçesi'nde teminat altına alınan İş Makinesi/Ekskavatör'de meydana gelen hasar ile ilgili **68.619,78TL** hasar tazminatının, davalı XXXX.'den alınarak Başvuran Şirket'e ödenmesine karar verilmesi gerekmiştir.

Gerekçeli Karar

Uyuşmazlığın çözümü için yukarıdaki açıklama, inceleme ve değerlendirmeler gözönüne alınarak, 5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu, Türk Medeni Kanunu, Türk Borçlar Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Finansal Kiralama Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu, Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik, Sigorta Sözleşmelerinde Bilgilendirmeye İlişkin Yönetmelik,

Sigorta Tahkim Usulü ve Sigorta Hakemlerine İlişkin Tebliğ, Makine Kırılması Genel Şartları, Sigorta Poliçesi, Finansal Kiralama Sözleşmesi ve Yargıtay İçtihatları gereğince 68.619,79 TL.'nin Sigorta Şirketi'nden alınarak başvurana verilmesi gerekmiştir.

SONUÇ

Davanın kısmen KABULÜNE, kısmen REDDİNE,

1) 68.619,79TL'nin KABULÜ ile 68.619,79TL'nin Davalı'dan alınarak Başvuran'a verilmesine,

2) 7.624,79TL'nin REDDİNE,

3) Kabul ve Red oranına göre 300,00TL Başvuru Harcı'ndan 267,00 TL.'nin davalıdan alınarak Başvuran'a verilmesine,

4) Davalı Sigorta Şirketi kendisini vekil ile temsil ettiğinden reddedilen 7.624,40TL üzerinden Sigortacılık Kanunu 30/17 maddesi ve A.A.Ü.T.'ye göre 300,00TL Avukatlık Ücreti'nin davalıdan alınarak, Başvuran'a ödenmesine,

Karar'ın bildirim tarihinden itibaren 10 (on) gün içinde, Sigorta Tahkim Komisyonu nezdinde itiraz yolu açık olmak üzere 02.06.2015 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

16/06/2015 tarih ve K-2015/5206 sayılı Hakem Kararı.

Başvuru Konusu Olay Ve Talep

2012 Mayıs ayı sonlarına doğru XXXX İli, XXXX , XXXX Mah. XXXX Sok. XX No.'lu XXXX Kooperatifi'ne ait Site'nin XXX Blokları önündeki 1.Kademe (Üst Kısım) İstinad Perde Duvarı'nda **çatlaklar** oluşmuştur.

XXXX.'nin Ortak Alanları (İstinad Duvarları dahil) 21.02.2012 – 21.02.2013 tarihlerini kapsayan **Site Sigorta Poliçesi** ile davalı XXXX .'ye sigorta ettirilmiştir.

İstinad Duvarı'nda meydana gelen çatlaklar ile ilgili hasarın giderilmesi ve güçlendirilmesi için Başvuran Vekili tarafından yapılan başvuru öncesi talep sonucu XXXX Sulh Hukuk Mahkemesi XXXX D.İş sayılı dosyasından 25.03.2013 tarihli Bilirkişi Raporu'na göre yapılacak masrafların 250.000,00 TL. olduğu tespit edilmiştir. İşbu başvuru ile 240.000,00 TL.'lik yapılan masraflar talep edilmiştir.

Başvurunun Hakeme İntikaline ve İncelenmesine İlişkin Süreç

Dosya tarafımızdan 23.02.2015 teslim alınarak yargılamaya başlanmıştır. Dosya içeriği üzerinde yapılan inceleme sonucunda, uyuşmazlığın niteliği gereği duruşma yapılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmış, hasarın sebebi ve miktarı konusunda bilirkişi görevlendirilmesi uygun görülmüştür.

Bilirkişi olarak İnşaat Mühendisi ve Eksper XXXX atanmıştır. Bilirkişi Raporu teslim alınmış ve yargılamaya devam olunarak taraflara tebliğ edilmiştir. Başvuran Vekili, 25.05.2015 tarihli Dilekçesi ile Rapor'a itiraz etmiştir. (Bu itiraz, 4.1.Değerlendirme Kısmı'nda incelenmiştir.)

Dosya içeriği ve Bilirkişi Raporu dikkate alınarak, uyuşmazlık hakkında 16.06.2015 tarihinde Karar'a varılmış ve yargılamaya son verilmiştir.

TARAFLARIN ORTAYA KOYDUĞU MADDİ VE HUKUKİ İDDİALAR

Başvuru Sahibinin İddia, Delil ve Talepleri

Başvuran Vekili Başvuru Formu'na ekli Dilekçesi'nde;

"Müvekkil şirketin, XXXX Mah. XXXX Sok. No:XX adresindeki ortak alanlar XXXX A.Ş. tarafından düzenlenen 21.02.2012 başlangıç ve 21.02.2013 bitiş tarihli XXXX numaralı Site Paket Sigorta Poliçesi ile sigortalandığı,

Site'nin ortak alanlarından olan istinat duvarında aşırı yağışlar sebebiyle çatlamlar meydana geldiği, bu durumun XXXX Sulh Hukuk Mahkemesi'nin XXXX D.İş numaralı dosyasıyla tespit ettirildiği,

Yine aynı dosyada Mahkemece yapılan keşifte, Poliçe kapsamında sigortalı olan istinat duvarlarındaki bu hasarın giderilmesinin maliyetinin 250.000 TL. olduğu hem Mahkemece hem de Eksper tarafından tespit edildiği, gerçekten de bu hasarın

giderilmesi için yapılan masrafların faturalarla da sabit olduğu üzere 240.000 TL. (İkiyüzkırkbınTürkLirası) olduğu,

Müvekkil şirket bu gibi durumlar için Site Paket Sigorta Poliçesi'ni yaptırdığı, primlerini zamanında ve eksiksiz ödediği, bu nedenle İhtarname ile poliçe kapsamında zararın karşılanmasının sigorta şirketinden talep edildiği, fakat kendilerinden hiçbir cevap alınmadığı,

Yaşanan olaylar neticesinde işbu şikayeti yapma zorunluluğunun hasıl olduğu,

Yukarıda izah edilen nedenlerle şikayetin kabulü ile 240.000 TL.'nin Poliçe kapsamında sigorta firması tarafından yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi”

Talep edilmiştir.

Başvuran Vekili tarafından başvuruya dayanak olarak; 09.07.2014 tarihli İhtarname, İstinat Duvarı'nın Güçlendirilmesi ile ilgili Sözleşme, Güçlendirme Masrafı ile ilgili 10 (on) adet Fatura, XXXX Sulh Hukuk Mahkemesi'nin XXXX D.İş sayılı Dosyası, XXXX sulh Hukuk Mahkemesi'nin XXXX D.İş sayılı Dosyası, Zemin Etüdü Raporu delil olarak gösterilmiştir.

Sigorta Kuruluşu'nun İddia, Delil ve Talepleri

Sigorta Kuruluşu Vekili 09.02.2015 tarihli Cevap Dilekçesi'nde;

“Müvekkil XXXX A.Ş.'nin yetkili acentesi XXXX Sigorta Aracılık Hizmetleri tarafından XXXX Evleri XXXX Sok. No: XX XXXX Mah. adresinde bulunan Site için 16.02.2012 – 21.02.2013 tarihleri arasında geçerli olmak üzere XXXX numaralı Site Paket Sigorta Poliçesi düzenlendiği,

Sigortalı sitede 29.09.2012 tarihinde hasar meydana gelmesi ile ilgili 29.11.2012 tarihinde Şirket'e hasar ihbarında bulunulmuş e 6940212 numaralı hasar dosyası açıldığı,

Yapılan ekspertiz çalışması neticesinde; sigortalı sitede meydana gelen duvar hasarının nedeninin toprak basıncı olduğu, toprak basıncının, Poliçe'de temin edilen rizikolardan olmaması nedeni ile tazminat talebinin teminat dışında olacağı kanaatine varıldığı,

XXXX 'nin Poliçe Teminatı dışında kalan talebi Müvekkil Şirket tarafından haklı nedenle reddedildiği,

Yukarıdaki nedenlerle haksız olan talebin reddi ile yargılama giderleri ve vekalet ücretinin başvuruna yükletilmesine karar verilmesi”

Savunulmuş ve talep edilmiştir.

Sigorta Şirketi Vekili savunmasına dayanak olarak; Hasar Dosyası'ndaki Belgeler delil olarak gösterilmiştir.

UYUŞMAZLIĞA UYGULANACAK HÜKÜMLER

Uyuşmazlığın çözümü için 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, Türk Medeni Kanunu, Türk Borçlar Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Kat Mülkiyeti Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu, Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik, Sigorta Tahkim Usulü ve Sigorta Hakemlerine İlişkin Tebliğ, Sigorta Sözleşmelerinde Bilgilendirmeye İlişkin Yönetmelik, Site Sigortası Poliçesi ile Yargıtay İçtihatları dikkate alınmıştır.

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme

2012 Mayıs ayı sonlarına doğru XXXX İli XXXX İlçesi, XXXX Mah. XXXX Sok. XX No.'lu XXXX Konut Yapı Kooperatifi'ne ait Site'nin xx Blokları önündeki 1.Kademe (Üst Kısım) İstinad Perde Duvarı'nda **çatlaklar** oluşmuştur.

XXX Konut Yapı Kooperatifi S.S.'nin Ortak Alanları (İstinad Duvarları dahil) 21.02.2012 – 21.02.2013 tarihlerini kapsayan **Site Sigorta Poliçesi** ile davalı xxx Sigorta A.Ş.'ye sigorta ettirilmiştir.

İstinad Duvarı'nda meydana gelen çatlaklar ile ilgili hasarın giderilmesi ve güçlendirilmesi için Başvuran Vekili tarafından yapılan başvuru öncesi talep sonucu XX Sulh Hukuk Mahkemesi XXX D.İş sayılı dosyasından 25.03.2013 tarihli Bilirkişi Raporu'na göre yapılacak masrafların 250.000,00 TL. olduğu tespit edilmiştir. İşbu başvuru ile 240.000,00 TL.'lik yapılan masraflar talep edilmiştir.

Başvuran Vekili XXXX , XXX D.İş. sayılı **Delil Tespiti ile ilgili Dilekçesi**'nde; İstinat Duvarları'nda meydana gelen **çatlama** nedeniyle

- İstinad Duvarı'nın **hali hazırdaki** durumunun tespiti,
- İstinad Duvarı'nda meydana gelen **çatlamanın** hali hazır durumu,
- İstinad Duvarı'ndaki çatlamanın hangi sebepten ileri geldiği,
- İstinad Duvarı'nın tamirinin ne kadar zamanda, ne kadar malzeme ve ne kadar işçilikle yapılabileceği, yeniden sağlam duruma getirme maliyetinin ne olduğu,
- İstinad Duvarı'ndaki bu çatlamanın neticelerinin neler olabileceği,

Hususlarının tespiti talep edilmiştir.

03.01.2013 tarihinde, mahallinde yapılan keşif sonucunda, Bilirkişi Uzman İnşaat Mühendisi Bilirkişi XXXX 'ın düzenlediği 25.03.2013 tarihli **Bilirkişi Raporu**'nda;

- İstinad Duvarı'nın hali hazır durumunda, duvar yüksekliği ve eni boyunca yer yer **çatlamaların** olduğu,

- Çatlamların tamir ve güçlendirmesinin zorunlu olduğu, Aksi halde, binalarla zeminlerin kaymasını önlemek amacıyla **hatalı olarak yapılmış** bulunan mevcut Beton Arme Perde ve Perde İstinad Duvarları'nın güçlendirilmesi halinde 8m – 10m yüksekliğindeki dolgulu zemin nedeniyle oluşan **aktif ve pasif toprak basınçları** sonucunda her an bu duvarların yıkılabileceği, mal ve can kaybına sebebiyet verebileceği,
- İstinad Duvarları'ndaki çatlamlar, imalatların fen ve sanat kaidelerine uyulmadan yapıldığı,
- İstinad Duvarı'nın tamiri ve güçlendirilmesi için 45 iş günü bir süre gerektiği,
- Tespit konusu duvarların yeniden sağlam duruma getirilmesi için malzeme bedeli 150.000,00 TL., işçilik ve nakliye bedeli 100.000,00 TL. olmak üzere (KDV hariç) 250.000,00 TL. tutarında olabileceği,

Sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Yukarıda Mahkemece yaptırılan Delil Tespiti talebini içeren, Başvuran Vekili Av. XXXX 'nın 03.01.2013 tarihli Dilekçesi'nden itibaren 2 (iki) yılı aşkın bir süre sonra 05.02.2015 tarihinde İstinad Duvarı **yıkılmıştır**. İstinad Duvarı'nın yıkılması olayı dava dışıdır.

İstinad Duvarı'nın yıkıldığı 05.02.2015 tarihinde, Başvuran Vekili Av. XXXX, Delil Tespiti talebinde bulunmuştur. 13.02.2015 tarihinde Mahkemece mahallinde yaptırılan Keşif sonucu Bilirkişi İnşaat Yüksek Mühendis XXXX tarafından düzenlenen 02.03.2015 tarihli Bilirkişi Raporu'nda, XXXX İlçesi, XXXX Mahallesi, XXX Evleri Sitesi İLK KADEME İSTİNAD DUVARI'nda yapılan tespit;

- **İstinad Duvarı'nın taşıdığı zeminin koşullarının yağışlar ile zaman içinde değişerek mevcut duvarın yorulmasına neden olduğu,**
- Kanalizasyonun geçtiği zeminin çok meyilli ve zemin yapısının ilk anda gözle yapılan tetkike göre kaymaya yatkın bir özellik arzettiği,
- İlk Kademe İstinad Duvarı'nın ve bozulan kanalizasyonun inşa edilirken projelendirilip uzman bir inşaat mühendisi kontrolünde yapılıp yapılmadığı hususunun önemli olduğu, görüş ve kanaatine varılmıştır.
- İlk Kademe İstinad Duvarı'nın tamamının sağlamlığının bozulduğu, yeniden yapılmasının yaklaşık 2-3 ayda yaklaşık 660.000,00 TL. (Malzeme + işçilik + KDV)'ye mal olacağı,
- A11 Bloktan itibaren eğimli arazide inşa edilen kanalizasyonun yeniden yapılmasının yaklaşık 28.000,00 TL. (malzeme + işçilik + KDV)'ye mal olacağı hesap ve takdir edildiği,
- Bu İlk Kademe İstinad Duvarı'nın yıkılmasının bloklara verdiği zararın olup olmadığı konusu, dosyaya sunulan İNŞ. MÜH. XXXX 'in Raporu'ndan ve İst. Tek. Üniv. Raporu'ndan **İstinad Projesi'nin Binalardaki ve Üst Kısımdaki Payandalı İstinad Duvarlarının Uygun Yerlerinden Deformasyonların Ölçülerek Takip Edilmesi**

gerektiği, Eğer Binada ve Payandalı İstinad Duvarları'nda **Deformasyon Başlıyor İse Binaların Bu Durumda Tahliye Edilmesi gerektiği, Yıkılan Duvarın Hemen Yapılması Gerekmekte** olup, yapım aşamasında can ve mal g¼venliđi ¼nemli ¼lç¼de alınması gerektiği, bunlara ilaveten, **İkinci Kademe Duvarlara Ankrajlar** yapılarak deformasyon oluşması durumunda bu ankrajların sıkılmasının ¼nerildiđi, Sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Hakem Heyetimiz tarafından Bilirkişi olarak atanan İnaşat M¼hendisi Eksper XXXX, bizzat mahalline gidip, Sigortalı Yetkilisi ile yaptığı g¼r¼řmeler sonucu temin ettiği, Mahkeme Bilirkişisi XXXX tarafından d¼zenlenen **05.02.2015** tarihli İstinad Duvarı'nın **Yıkılması** olayı ile ilgili **Bilirkişi Raporu** ve **2012 yılında** İstinad Duvarı'nda meydana gelen **çatlamalar** sonucu **Sigortacı Eksperi'nin** d¼zenlediđi 28.12.2012 tarihli **Ekspertiz Raporu**'nu da inceleyerek bu Raporlar'dan kendi Raporu'na alıntılar yapmıştır. Bu alıntılar aşağıdadır.

BİLİRKİŞİ RAPORU'NDAKİ DEĞERLENDİRME

Sigorta Tahkim Komisyonu Hakem Heyeti'nce yapılan g¼revlendirme ¼zerine, XXXX Evleri Site Y¼neticisi XX – 0XXX XX XX XX ile g¼r¼ř¼l¼p, 18.04.2015 tarihinde hasar adresine gidilerek incelemelerde bulunulmuştur.

Yapılan incelemelerde; **A-6, A-7 ve A-8** nolu binalar ¼n¼ndeki kısmın iki palyeden oluşmakta olduğu ve bu kısımların istinat duvarı ile teşkil edildiği tespit edilmiştir.

Yerinde yapılan incelemelerde, alt kısımda bulunan istinat duvarının **A-6 ve A-7** nolu blokların alt kısmına denk gelen b¼l¼m¼nde duvarın iki kısımda yıkılmış olduğu tespit edilmiştir.

İstinad Duvarı'nın 05.02.2015 tarihinde yıkılması olayı (dava dışı) ile ilgili İnaşat Y¼ksek M¼hendisi XX XXXX tarafından hazırlanan **Bilirkişi Raporu** sonuç b¼l¼m¼ aşağıdaki gibidir;

İstinad duvarının, taşıdığı zeminin koşullarının yağışlar ile zaman i¼inde değişerek mevcut duvarın yorulmasına neden olduğu,

Kanalizasyonun ge¼tiđi zeminin ¼ok meyilli ve zemin yarisının, ilk anda g¼zle yapılan tetkike g¼re kaymaya yatkın bir ¼zellik arz ettiği,

İlk kademe istinat duvarının ve bozulan kanalizasyonun inşa edilirken projelendirilip, uzman bir inşaat m¼hendisi kontrol¼nde yapılıp yapılmadığı hususunun ¼nemli olduğu g¼r¼ř ve kanaatine varılmıştır.

Sigortalı yetkilisi, fotoğrafları ve bilirkişi raporu yukarıda yer alan istinat duvarı yıkılması hadisesine ilişkin 05.02.2015 saat 10:40 sularında istinat duvarı ve kanallarda ¼atlaklar meydana geldiğine ilişkin Mahkeme'ye başvurduklarını, aynı g¼n ¼gleden sonra da ilk yıkılma hadisesinin yaşandığını belirtmiş ve **başvuru/uyuşmazlık konusu 2012 yılındaki hasara ilişkin** de gerekli ¼nlemlerin alınmaması durumunda sonucun burada

olduğu gibi yıkılma ile son bulunduğunu belirttiği, 2012 tarihindeki olay ile ilgili riziko mahallinde ilk incelemelerde bulunan Sigorta Eksperi tarafından yapılan tespitler sonucu düzenlenen **Ekspertiz Raporu**'nda;

'Site yüksek eğimli bir arazi üzerinde yapılmış ve dolayısıyla iki kademe yüksek istinat duvarlarıyla çevrilmiştir. Kuzey-Batı cephesinde bulunan bu duvarların, 8,5 metre yüksekliğinde ve 60 metre uzunluğundaki bölümünde gövdede çatlaklar oluşmuş ve duvarda şişme oluşmuştur. Yüksek eğimli arazide bulunan sitenin hemen altında oturan mahalle sakinlerinin şikâyeti üzerine belediye site yönetiminden önlem almasını istemiştir.

İTÜ Jeofizik Bölümü Öğretim Üyelerinin, XXX zemin etüdü için sondaj yapmış ve 60 adet 2-12 metre boyunda kazık çakılmış, üzerine bir tabliye betonu dökülerek yapay olarak sağlam zemin teşkil edilmiştir. Bu zeminin üzerine radye temel yapılacak ve üçgen betonarme payandalar yapılarak istinat perdesi desteklenecektir. Duvarın batı tarafındaki 42 metrelik bölümlerinde 3 yıl önce bu tür çatlama nedeniyle, betonarme payandalar yapılmıştır. Şimdi geri kalan hasara konu duvarlarda aynı destek sistemi yapılacaktır.

Sigortalı sorumlusu, hasarın yer kayması neticesi olduğunu beyan etmiştir. Birlikte yaptığımız genel gezinti ve gözlemden civara yer kayması emaresine rastlanmamıştır. Tahmini bu onarım bedeli 250.000 TL civarında olacaktır. Poliçede Yer Kayması için 305.000 TL muafiyet belirlenmiştir.

Bu hasarın duvar arkasındaki basınç nedeniyle duvarın çatlaması ve kaymaya başlaması şeklinde meydana geldiği, asli görevi bu yükü taşımak olan duvarın yapısal kusurlarının bu hasarda belirleyici olduğu yönündedir. Duvarın batı tarafındaki başlangıç kısımlarında ilk çatlama hasarlarının meydana gelmesi ve 3 yıl önce destek yapısı yapılması ve şimdi de geri kalan kısımda bu hasarın meydana gelmesi, duvarın yapısal kusuruna (hatalı proje veya hatalı işçilik) işaret etmektedir.

Hasar nedeni olan toprak basıncı nedeniyle duvarın hasar görmesi, poliçede temin edilen rizikolardan değildir.'

A-7 ile **A-8** Blokları önündeki 1.kademe (üst kısım) istinat perde gövdesinde oluşan çatlaklar ve şişme hadisesine ilişkin ilk keşfi 250.000 TL olarak belirlenen önlemlerin 240.000 TL bedelle neticelendiği ve toplamda maliyetin **240.000 TL** olduğu öğrenilmiştir. İbraz edilen ve dosyada bulunan faturalardan beyan edildiği tutarda masraf yapıldığı anlaşılmaktadır. Yapıldığı belirtilen ve yapılan imalatlara ilişkin harcandığı belirtilen tutarın makul bulunduğu,

İlk Eksper tarafından çekilen fotoğraflar incelendiğinde, istinat duvarında barbakanlar bulunduğu ve duvardaki izlerden barbakanların çalıştığı kanaatine varıldığı, duvardaki izlerden, istinat duvarı arkasında ciddi anlamda su toplanmakta olduğu ve bu suyun bir kısmının barbakanlar marifeti ile tahliye edildiği, üst kademe istinat duvarından tahliye olan zemin suları, bir alt kademeye akmakta ve bu bölümdeki zeminin suya

doğunluğunu arttırarak alt kısımdaki istinat duvarına uygulanan zemin itki kuvvetinin artmasına neden olduğu, sigortalı yetkilisine, üst kademe istinat duvarındaki barbakanlardan akan suların bir sistem ile alt kademeye ilave itkiye sebep olmayacak şekilde uzaklaştırılması gerektiğinin belirtildiği,

Hadiseden yaklaşık 3 yıl sonra, onarımlar yapıldıktan / önlemler alındıktan sonra alt kademede yukarıda izah edilen yıkılma hadisesi cereyan ettiği, ilk Eksper Raporu'nda belirtildiği ve sigortalı yetkililerinin de teyit ettiği üzere, anlaşmazlık konusu hadiseden 3 yıl kadar önce de üst kademe duvarın batı kısımlarında da çatlama hadisesinin meydana geldiği, payandalı destek sistemi ile çatlayan duvarın güvenliğinin sağlandığı,

05.02.2015 tarihinde yıkılma ile sonlanan hadise incelendiğinde, hadisenin Bilirkişi Raporu'nda da belirtildiği üzere, **istinat duvarının taşıdığı zemin koşullarının yağışlar ile zaman içinde değişmesi ile mevcut duvarın yorulduğu ve yıkılma hadisesinin meydana geldiği** kanaatine varıldığı, zira, istinat duvarının yıkılması ile sadece duvarın tutmakta olduğu toprağın aktığı ve duvarın üst kısmının devrildiği,

Başvuru konusu hadisede, risk tam gerçekleşmeden duvardaki çatlakların fark edilmesi ile istinat duvarında önlemler alındığı, İstinat Duvarı'nın, arkasındaki zeminin değişen itkisine maruz kalarak zaman içerisinde yorulması sonucu meydana geldiği kanaatine varıldığı,

Hadisenin, Poliçe'de yer alan teminatlardan sadece "Yer Kayması" teminatı ile ilişkilendirilebileceği ancak olayın oluş şekli itibarı ile de "**Yer Kayması**" teminatı kapsamında **değerlendirilemeyeceği** kanaatine varıldığı denilmektedir.

Başvuran Vekili, Dosya'ya sunulan 25.05.2015 tarihli Bilirkişi Raporu'na İtiraz Dilekçesi'nde özetle;

İstinad Duvarı'nda meydana gelen hasarların/çatlakların,

- Ekspertiz Raporu'nda,
- XXX Evleri tarafından Mahkemece yaptırılan Delil Tespiti sonucu alınan Bilirkişi Raporu'nda,
- Hakem Heyetimizce alınan Bilirkişi Raporu'nda,

Sebebinin farklı açıklanmasının çelişki oluşturduğu;

Hasarın sebebinin, Mayıs 2012 sonlarında İstanbul ve çevresine düşen yağış miktarının normalin üstünde olduğu, XXX Rasathanesi'nin kaydettiği 150'nin üzerinde 3-4 magnetüt şiddetinde yer sarsıntısının meydana geldiği, tüm detayların meteorolojik ve sismolojik kayıtlarla belirlendiği,

- Aşırı yağın yağmurların yeraltında toprağın suya doygun hale gelerek yer altı sularında yumuşayan zemin oluşturması sonucu meydana geldiği, hafif ölçekteki sarsıntılar neticesinde aniden ve beklenmedik bir şekilde ortaya çıkmasından ibaret olduğu,
- Plan ve projesine göre yapılmış İstinad Duvarları'nın yapısal kusurundan söz edilemeyeceği,
- Sigortacının mezkur bölgeyi sigorta kapsamına almadan önce görerek ve bilerek sigorta ettiği, duvarların kusurlu olması halinde sigorta etmemesi gerektiği, müvekkilin her türlü zarara karşı sigorta yaptırdığı ve fazla miktarda prim ödediği, Sigorta Şirketi'nin hasarı ödememek istediği,
- Yargıtay 11.HD.'nin 2012/15550 E., 2013/1330 K. sayılı 25.06.2013 tarihli İlamı'nda, sigortacının bu gibi durumlarda Sigortacıyı Aydınlatma Yükümlüğü olduğu,
- Sigortacının ve acentesinin TTK. Mad.1423'e göre, sigorta sözleşmesi kurulmadan önce gerekli inceleme süresi de tanınmak şartıyla kurulacak sigorta sözleşmesine ilişkin bildirim yükümlülüklerini yerine getirmesi gerektiği,
- Sigortacının bildirim, aydınlatma ve bilgilendirme yükümlülüğünü yerine getirmediği, Bu nedenlerle yeniden bilirkişi incelemesi yaptırılarak karar verilmesi talep edilmiştir.

Hakem Heyetimizce atanmış Bilirkişi tarafından düzenlenen 25.05.2015 tarihli Bilirkişi Raporu, bizzat mahalline gidilerek yapılan incelemeler ve Başvuran Yetkilisi ile yapılan görüşmeler ve ayrıca başvuran Vekili'nin, kendisinin dava öncesi yaptırdığı Delil Tespiti sonucu düzenlenen Bilirkişi Raporları'na dayanmaktadır. Bu Raporlar hasarın, oluş sebebinin çelişkili sebeplere değil birbirini tamamlayan ilmi ve teknik sebeplere dayandırmıştır. Bu nedenle hasarın oluş sebebi yeterince açıklanmıştır.

Yine Başvuran Vekili'nin talebi ile XXX Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 05.02.2015 tarihinde dava dışı, öğleden sonra yıkılan İstinad Duvarı'ndaki hasar ile ilgili Delil Tespiti'nin 05.02.2015 tarihinde sabahleyin yapıldığı ve düzenlenen Bilirkişi Raporu'nun da daha önceki Bilirkişi Raporları ve Ekspertiz Raporu yönünde olduğu görülmektedir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Başvuran Vekili'nin, Dosya'ya sunulan 25.05.2015 tarihli Bilirkişi Raporu'na karşı itirazları kabul edilmeyerek yeni bir inceleme yapılmasına gerek görülmemiştir.

Hakem Heyetimiz de Dosya'ya sunulmuş olan başvuru ile ilgili Raporları ve Heyetimiz tarafından atanmış Bilirkişi tarafından olay mahallinde Başvuran Kooperatif Yetkilisi'nden temin ettiği, Zemin Etüd Raporu gibi Belgeler ile aynı İstinad Duvarı ile ilgili başvuru konusu dışındaki Bilirkişi Raporları'nda da tespit edildiği üzere 2012 yılında İstinad Duvarı'ndaki çatlamlar şeklinde oluşan hasarın **ani ve harici** bir nedenden kaynaklanmadığı gibi **Yer Kayması Teminatı'na** da girmediği ve duvarın

çatlaması ve kaymaya başlaması arkasındaki basınç, İstinad Duvarı'nın taşıdığı zeminin koşullarının yağışlar ile **zaman içinde** değişerek **mevcut duvarın yorulmuş olması, zeminin kaymaya yatkın bir özellik arzettiği, Duvar'ın ilmi ve teknik kurallara göre yapılmadığı, Duvar'da kendi kusurundan kaynaklanan sebepler ile meydana gelen çatlaklar/hasarın sigorta teminatına girmediği için İstinad Duvarı'ndaki çatlakların**

giderilmesi ve güçlendirme masrafları olarak talep edilen 240.000,00 TL.'nin reddine karar verilmesi gerekmiştir.

Gerekçeli Karar

Yukarıda incelenen ve değerlendirilen dosya mevcudu Belgeler, Bilirkişi Raporları ve Hakem Heyetimizce atanmış Bilirkişi XXXX tarafından düzenlenen Bilirkişi Raporu ile 5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu, Türk Medeni Kanunu, Türk Borçlar Kanunu, Kat Mülkiyeti Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu, Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik, Sigorta Tahkim Usulü ve Sigorta Hakemlerine İlişkin Tebliğ, Site Sigorta Poliçesi ve Yargıtay İçtihatları gereğince sigorta teminatına girmeyen İstinad Duvarı'nın güçlendirilmesi ve çatlakların giderilmesi masrafları olarak talep edilen 240.000,00 TL.'nin REDDİNE karar verilmiştir.

SONUÇ

1. 240.000,00 TL.'lik Başvuru Talebi'nin REDDİNE,
2. 300,00 TL. Başvuru Harcı ve 800,00 TL. Bilirkişi Raporu olmak üzere toplam 1.100,00 TL. Yargılama Gideri'nin Başvuran üzerinde bırakılmasına,
3. Davalı taraf kendisini vekil ile temsil ettiğinden reddedilen 240.000,00 TL. üzerinden 5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu madde 30/17 ve A.A.Ü.T.'ye göre hesaplanan 3.960,00 TL. Avukatlık Ücreti'nin Başvuran'dan alınarak Davalı'ya verilmesine

Karar'ın bildirim tarihinden itibaren 10 (on) gün içinde, Sigorta Tahkim Komisyonu nezdinde itiraz yolu açık olmak üzere 16.06.2015 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

IV. SİGORTA POLİÇELERİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLAR İLE İLGİLİ VERİLEN İTİRAZ KARARLARI

25/06/2015 tarih ve İHK-2015/717 sayılı İtiraz Hakem Heyeti Kararı

Uyuşmazlık Konusu Olay

Karara bağlanmak üzere heyetimize tevdi edilmiş bulunan itirazda uyuşmazlığın konusu, X Sigorta A.Ş. tarafından tanzim edilen 8XXXX3 sayılı 13.02.2013-2014 vadeli Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk (Trafik) Sigorta Poliçesi ile teminat altına alınan 06 XX plakalı aracın, 11.05.2013 tarihinde başvuru sahibine ait 34 YY plakalı araca çarparak, aracın maddi hasara ve değer kaybına uğramasına sebep olduğu iddiasıyla 8.000,-TL'nin tazmin edilmesi bakımından yapılan başvuru neticesi, Sayın Hakem tarafından verilen 23.03.2015 tarihli K-2015/2235 sayılı karara vaki itirazın incelenmesi ve tazminat isteminin kabulü talebidir.

Sigorta Hakemi Tarafından Verilen Hüküm

Taraflar arasındaki uyuşmazlığın çözümü ile ilgili olarak görevlendirilen Sayın Sigorta Hakemi tarafından verilen 23.03.2015 tarihli K-2015/2235 sayılı kararda, tarafların ortaya koyduğu maddi ve hukuki iddialar doğrultusunda yapmış bulunduğu değerlendirmeleri özetle:

“... Değer kaybı'nın Yargıtay'ın emsal kararlarında belirtildiği üzere Dolaylı zarar olmayıp, gerçek zarar olduğunu ve bu sebeple sigorta teminatı kapsamına girdiğini,

Değer kaybı zararının tespiti için geliştirilen ve Hazine Müsteşarlığı'nın altyapı çalışması olan, değer kaybı tespit esaslarının taslak olup henüz resmiyet kazanmadığını, bu taslak ürünü ZMSS genel şartlarının eki olarak kabul etmenin ve buna bağlı savunmaları kabul etmenin usulen ve esasen mümkün olmadığını,

Sigorta Eksperlerinin değer kaybı hususunda ekspertiz raporu düzenlemesinde Sigortacılık Mevzuatına aykırı bir husus bulunmadığını, başvuru sahibi tarafından tayin edilen eksper bilirkişinin 31.10.2014 tarihli bilirkişi raporu ile araçtaki değer kaybını 8.000,-TL olarak kabul ettiğini ve bu rakamın yaptığı araştırmalar sonucu tarafından da kabul edildiğini” açıklamış ve netice olarak:

“Talebin kabulü ile 8.000,00 TL değer kaybı ile buna 28.11.2014 tarihinden itibaren uygulanacak yasal faizin ve 125,00 TL başvuru harcının, 125,00 TL tahkim harcının sigorta şirketinden alınarak başvuru sahibine verilmesine, Başvuru sahibi avukatla temsil edildiğinden AAÜT'ye göre 1.500,00 TL vekalet ücretinin sigorta şirketinden alınarak ilgiliye ödenmesine” karar vermiştir.

Değerlendirme;

a.-) Aleyhine başvuru yapılan X Sigorta A.Ş.'nin sigorta teminatı altına aldığı 06 XX plaka sayılı aracın 11.05.2013 tarihinde meydana gelen trafik kazası sonucu Başvuru sahibi Ü.Y.'ye ait 34 YY plakalı araca çarpması nedeniyle, davacı aracında meydana geldiği iddia edilen değer kaybına ilişkin bedelin tazmini talep edilmiştir.

b.-) Sigorta Tahkim Komisyonuna başvuru öncesinde, Sigorta kuruluşuna yapılan hasar ihbarı sırasında Başvuru sahibi tarafından yaptırılan ekspertiz neticesi düzenlenen değer kaybı raporu sunulmuştur.

İtiraza konu Hakem kararında, başvuru sahibi tarafından yaptırılan inceleme sonucu alınan ekspertiz raporunda belirlenen miktar üzerinden talebin kabulüne karar verilmiş olup Aleyhine başvuru yapılan sigorta kuruluşu vekili tek taraflı alınan eksper raporuna dayanılarak karar verilemeyeceği, başvurunun esasına karşı beyanlarının değerlendirilmediğini iddia ederek itirazlarını bildirmiştir.

Heyetimizce 08.06.2015 tarihli ara kararı ile bilirkişi incelemesi yaptırılmasına, tayin edilen bilirkişiye takdir edilen ücretin itirazda bulunan Sigorta Kuruluşu tarafından yatırılmasına karar verilmiştir. Sigorta kuruluşu vekili, bilirkişi ücretinin başvuru sahibi tarafından karşılanması gerektiğini ileri sürerek ara karardan rücu isteminde bulunmuş ise de, gerek Başvuru talebi üzerine verdiği cevapta ve gerekse Hakem kararına itiraz dilekçesinde yeniden inceleme yapılması talebinde bulunduğundan, rücu talebi 10.06.2015 günlü ara kararıyla reddedilmiştir.

c.-) Tayin edilen Bilirkişi tarafından 15.06.2015 tarihli rapor hazırlanmış olup, bu raporda "...başvuru sahibinin aracının hasar tarihinde 30.076 KM. yol kat ettiği, araçta meydana gelen hasarlar çerçevesinde çok ağır nitelikli olmayan, çekiç kullanılarak kaporta düzeltilmesine gerek duyulan işlemlerle onarımının gerçekleştirildiği, araçta herhangi bir şasi hasarı mevcut olmadığı, ...aracın kaza tarihi itibarıyla değerinin 50.000,- TL olarak belirlenebildiği, ...Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı tarafından yayınlanan 24.01.2013 tarihli, 01482 sayılı Genelge'de Karayolları Motorlu Araçlar ZMSS Genel Şartları'nın eki olarak Değer Kaybı Tespit Esasları başlıklı bir tür hesaplama şekli gözetilerek araçta meydana gelen hasar boyutu dikkate alınarak değer kaybının 2.250,-TL olarak hesaplanabildiği, ancak değer kaybı tespitinde aracın onarılmış durumu ile 2. El araç piyasasında bulabileceği alım bedelinin esas alınması gerektiğini, buna göre aracın 46.000,- TL bedelle satılabileceği gözetildiğinde, gerçek değer kaybının ortalama olarak 4.000,- TL olarak hesaplanabildiğini" kanaat olarak bildirmiştir.

d.-) Bilirkişi raporu Sigorta Tahkim Komisyonu tarafından taraf vekillerine e-mail yolu ile tebliğ edilmiş, başvuru sahibi vekili tarafından 18.06.2015 tarihli dilekçesinde;

"Tazminata konu aracın vaki kaza sonucunda sol yan kısmı komple hasar görmüştür. Tarafımızca temin edilen ekspertiz raporuna göre araç üzerinde 8.000.- TL değer kaybı meydana geldiği tespit edilmiş, uyuşmazlık için tayin edilen Hakem talebimizi tamamen kabul etmiştir. Bilirkişi raporu incelendiğinde, önce Hazine Müsteşarlığı tarafından

yayımlanan “taslak” değer kaybı hesap tablosunu kullandığı, bu tabloya göre araç üzerinde meydana gelen değer kaybının 2.250.- TL olduğu, ancak gerçek değer kaybı miktarının 4.000.- TL olduğu belirtilmiştir. 4.000.- TL bedelin neye göre bulunduğu dair somut herhangi bir veri bulunmamaktadır. Dolayısıyla raporun sorgulanabilir durumda değildir. Bilirkişi tarafından tespit olunan 4.000.- TL değer kaybı bedelinin piyasa koşulları ile uyumlu olmadığını düşünüyoruz. Eksper tarafından tespit edilen 8.000.- TL değer kaybı bedelinin teknik verilere dayanılarak, piyasa koşullarına uygun bir biçimde belirlendiğini düşünüyoruz. Araç üzerinde meydana gelen değer kaybının tarafımızca temin edilen rapora göre belirlenmesi hususunu saygılarımızla arz ve talep etmekteyiz.” gerekçesi ile itiraz etmiştir.

e.-) Sigorta kuruluşu vekili 15.06.2015 tarihli dilekçesiyle rapora itirazlarını bildirmiş ve bu itirazlarında araçta hasarın 2.541,-TL olarak hesaplanmasına karşın 4.000,-TL değer kaybı oluştuğunun kabul edilemeyeceğini, sigortanın zenginleşme aracı olarak kullanılmayacağını, bir an için araçta değer kaybı oluşacağı kabul edilse dahi Değer Kaybı Tespit esaslarında belirtilen hesaplama göre tespit edilmiş olan 2.250,- TL nin kabul edilmesi gerektiğini açıklamıştır.

f.-) TTK'nın “Giderleri Ödeme Borcu” başlıklı 1426/(1). Maddesi hükmüne göre: “*Sigortacı, sigorta ettiren, sigortalı ve lehtar tarafından rizikonun tazminatın veya bedel ödeme borcunun kapsamının belirlenmesi amacıyla yapılan makul giderleri, bunlar faydasız kalmış olsalar bile ödemek zorundadır.*”

Yine aynı yasanın “Tazminat İlkesi” başlıklı 1459. Maddesi hükmüne göre, “*Sigortacı, sigortalının uğradığı zararı tazmin eder.*”

Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları'nın “*Sigortanın Kapsamı*” başlıklı A.1. maddesi: “*Sigortacı, poliçede tanımlanan motorlu aracın işletilmesi sırasında, ... bir zarara uğramasına sebebiyet vermiş olmasından dolayı, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'na göre işletene düşen hukuki sorumluluğu, zorunlu sigorta limitlerine kadar temin eder*” hükmünü ihtiva etmektedir.

Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası kapsamında oluşan riziko sonunda araçta oluşan hasarın aracın değerini olumsuz yönde etkilemesi halinde –değer kaybının- sigorta teminatı kapsamında olduğu Yargıtay kararları ve doktrinde kabul edilmektedir (Y.11 H.D. 08.03.1999 gün ve 1998/10095 E. 1999/1870 K. sayılı, 01.10.2001 gün ve E.2001/4655 – 7260 sayılı, 08.05.2003 gün ve 2003/3797-4643 sayılı kararları,).

Bu hukuki esaslar gözetildiğinde, Değer kaybı zararı ve ekspertiz ücreti ZMSS kapsamındadır (Y.17 H.D. E. 2014/5205, K.2014/7062 sayılı ve 06.05.2014 günlü kararı, İstanbul Barosu Dergisi, Ocak-Şubat 2015, Sh. 471-472).

g.-) Heyetimizce verilen karar gereğince düzenlenen denetime elverişli bilirkişi raporunda yer alan tespite karşı aleyhine başvuru yapılan Sigorta Kuruluşu vekili 15.06.2015 tarihli itiraz dilekçesinde bildirdiği itirazlar genel nitelikte görülmüş olup,

uzman bilirkişinin gerekçeli mütalaası karşısında Heyetimizce kabule şayan görülmemiştir.

Tüm dosya içeriğine göre, başvuru sahibinin aracında oluşan değer kaybı miktarının 4.000,- TL olarak belirlendiği gözetildiğinde, Sigorta kuruluşunun itirazının kısmen kabulüne, TTK.1427. (ETTK 1299.) Maddesi hükmü ve aracın hususi nitelikte olduğu gözetilerek 4.000,-TL'nin temerrüt tarihi olarak belirlenen 28.11.2014'den itibaren yasal faiziyle birlikte tahsiline karar verilmelidir.

Gerekçe;

Yukarıdaki değerlendirmeler çerçevesinde, tüm dosya kapsamı dikkate alındığında, aleyhine başvuru yapılan Sigorta Kuruluşunun Hakem kararına vaki itirazının kısmen kabulüne, başvuru sahibinin aracında olduğu tespit edilen 4.000,-TL değer kaybının sigorta kuruluşundan tahsili ile başvuru sahibine ödenmesine karar verilmiştir.

Sonuç

Yukarda yapılan açıklamalar, dosya içeriği ve bilirkişi raporuna göre;

a-) Uyuşmazlık Hakemi Sayın tarafından verilen 23.03.2015 tarihli K-2015/2235 sayılı karara ilişkin sigorta kuruluşu X Sigorta AŞ'nin itirazının kısmen kabulüne, Hakem kararının KALDIRILMASINA ve yerine;

1.-) Başvurunun KISMEN KABULÜNE,

2.-) Başvuru sahibine ait 34 YY plaka sayılı araçta olduğu belirlenen **4.000,- TL** değer kaybı tazminatının temerrüt tarihi olarak belirlenen 28.11.2014'den itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte aleyhine başvuru yapılan X Sigorta A.Ş. den alınarak başvuru sahibine ödenmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine,

3.-) Başvuru sahibi vekille temsil edilmiş bulunduğundan, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi 13/1. maddesi gereğince daha azı olamayacağından, kabul edilen miktar gözetilerek takdiren 1.500,- TL vekalet ücretinin aleyhine başvuruda bulunulan sigorta kuruluşu X Sigorta A.Ş. den alınarak başvuru sahibine ödenmesine,

4.-) Başvuru sahibi tarafından yapılan 125,-TL başvuru ücretinin red ve kabul oranı gözetilerek takdiren 62,50 TL sinin aleyhine başvuruda bulunulan sigorta kuruluşu X Sigorta A.Ş. den alınarak başvuru sahibine ödenmesine, bakiyesinin başvuru sahibi üzerinde bırakılmasına,

5.-) Aleyhine başvuruda bulunulan sigorta kuruluğu X Sigorta A.Ş. vekille temsil edilmiş bulunduğundan, 6327 sayılı yasanın 58. maddesi ile değışik 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30/17. Maddesi gereğince Avukatlık Ücret Tarifesine göre belirlenen miktarın 1/5 ine tekabül eden takdiren 300,00 TL vekalet ücretinin başvuru sahibinden alınarak sigorta kuruluğu X Sigorta A.Ş. ye ödenmesine,

İbarelerinin yazılması suretiyle kararın düzeltilmesine,

b.-) İtiraz eden Sigorta Kuruluğu tarafından yapılan itiraz yargılama giderleri (125,00 TL itiraz ücreti, 500,- TL bilirkişi ücreti) toplamı 625,- TL den ret ve kabul oranı gözetilerek takdiren 312,50- TL sinin başvuru sahibinden alınarak sigorta kuruluğu X Sigorta AŞ'ye ödenmesine, fazlasının itiraz eden üzerinde bırakılmasına,

c.-) Usuli işlemlerin tamamlanması bakımından dosyanın Sigorta Tahkim Komisyonuna tevdiine,

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30/12. Maddesi gereğince dosya üzerinde yapılan inceleme sonunda kesin olmak üzere oybirliği ile karar verildi.

19/06/2015 tarih ve İHK-2015/673 sayılı İtiraz Hakem Heyeti Kararı.

Uyuşmazlık Konusu Olay

Karara bağlanmak üzere hakemliğimize tevdi edilmiş bulunan uyuşmazlığın konusu; 18.06.2013 tarihinde, davalı şirkete Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası ile sigortalı bulunan ve D.F idaresindeki 34 XX plakalı aracın yaya M.B. çarpması sonucunda vefatı nedeniyle, toplam 250.000,00 TL destekten yoksun kalma tazminatının sigorta şirketinden tazminine ilişkindir.

Uyuşmazlık Hakem Heyetince Verilen Hüküm

Dosyanın intikal ettirildiği 3 kişiden oluşan ilk hakem heyeti; kaza tarihinde geçerli bir poliçenin olduğu, rizikonun teminata girdiği ve ödenecek tazminatın poliçe limiti içinde kaldığı gerekçesi ile Başvuranların talebinin KISMEN KABULÜNE oyçokluğu ile karar vermiştir.

Değerlendirme

Uyuşmazlık konusu olayda Başvuranlar vekili özetle; 18.06.2013 tarihinde D.F. idaresindeki 34 XX plakalı aracın, yaya M.B.'YE çarpması sonucunda vefat ettiğini, araç sürücüsünün hız sınırının 30 KM olduğu yolda hız sınırının üzerinde seyrettiğini, hız sınırına uygun davranıldığı kabulü halinde dahi araç sürücüsünün yayaya çarpmasının dikkatsiz ve özensizliğinden kaynaklandığını, ölüm olayıyla başvuranların desteğini kaybettiklerini, sigorta şirketine başvuru yapıldığını ancak şirketin araç sürücüsünün kusursuz olduğu gerekçesiyle talebi reddettiğini iddia ederek, 250.000,00 TL destekten yoksun kalma tazminatının davalı sigorta şirketinden tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

Sigorta şirketi cevap dilekçesinde özetle; kazaya karışan aracın sürücüsünün kusurunun olmaması nedeniyle talebin 25.07.2014 tarihli yazıyla reddedildiğini, kaza tespit tutanağında da Karayolu Trafik Yönetmeliği'nin 138.maddesinde düzenlenen yayaların uyması gereken kuralların ihlal edildiğinin tespit edildiğini beyan ederek davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

Dosya üzerinde heyetimizce yapılan çalışma sonucunda; 18.06.2013 tarihinde, 34 XX plakalı aracın yaya M.B.'ye çarpması neticesinde vefat ettiği, aracın 15.03.2013-15.03.2014 vade tarihli ve 1XXXXXX9 numaralı ZMSS (trafik) poliçesiyle sigortalı olduğu ve 18.06.2013 tarihli kazanın bu poliçe vadesi içinde kaldığı, poliçedeki kişi başına ölüm-sakatlık teminatının 250.000,00 TL olduğu, 26.11.2014 tarihli kusur raporunda; başvuranların murisi olan yaya M.B'nin , Karayolları Trafik Kanunu'nun 68 .maddesine riayetsizliği yanında, dikkatsizliği ve tedbirsizliği nedeniyle olayda %75 (6/8) oranında kusurlu bulunduğu, 34 XX plakalı araç sürücüsünün Karayolları Trafik Kanunu'nun 52/b maddesine riayetsizliği yanında, dikkatsizliği ve tedbirsizliği nedeniyle olayda %25 (2/8) oranında kusurlu bulunduğu, 05.02.2015 tarihli hesap raporunda da başvuran S.B. için 35.504,07 TL ve D.B için 37.239,63 TL, kusur indiriminin yapılması sonucunda S.B. için 7.294,02 TL, D.B. için 7.727,91 TL tazminat hesaplandığı görülmüştür.

a) İtiraza konu yapılan hususlardan ilki; tespit edilen kusur oranına yöneliktir. İlk derece hakem heyeti tarafından dosyada kusur incelemesi yaptırılmasına karar verilerek, trafik kusur uzmanı-Polis Akademisi trafik hukuku eski öğretim görevlisi olan M.Ü.'den 26.11.2014 tarihli rapor alınmıştır. Raporla; yaya M.B.'nin , yaya geçidi olmayan yerde dikkatsiz ve tedbirsiz davrandığı tespit edilmiş, ayrıca mobese kamere kaydından sigortalı araç sürücüsünün

müteveffaya çarptığı yerin birkaç metre ilerisinde aracı durdurabilmiş olduğunun anlaşılması nedeniyle sürücünün olay mahalli yol kesiminde hızlı seyrettiğinden bahsedilemeyeceği değerlendirilmesi yapılmış, yapılan değerlendirmeler heyetimizce de yerinde bulunmuştur.

b) İtiraza konu yapılan ikinci bir konu da; trafik kazasında ölen üçüncü kişinin desteğinden yoksun kalanların talep edeceği destekten yoksun kalma tazminatında, ölenin kusurunun destek tazminatını etkileyip etkilemeyeceği veya ne oranda etkileyeceği noktasında toplanmaktadır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 85. maddesi araç işletenin ve işletenin bağlı olduğu teşebbüs sahibinin hukuki sorumluluğunu düzenlemiştir.

KTK m. 85 hükmüne göre; "Bir motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına sebep olursa, motorlu aracın bir teşebbüsün unvanı veya işletme adı altında veya bu teşebbüs tarafından kesilen biletle işletilmesi halinde, motorlu aracın işleteni ve bağlı olduğu teşebbüsün sahibi, doğan zarardan müştereken ve müteselsilen sorumlu olurlar. ... İşleten ve araç işleticisi teşebbüsün sahibi, aracın sürücüsünün veya aracın kullanılmasına katılan yardımcı kişilerin kusurundan kendi kusuru gibi sorumludur".

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 49. maddesi de "kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille başkasına zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlüdür" demiştir.

Anılan düzenlemelere göre, aracın işletilmesinden dolayı bir ölüm meydana geldiğinde, motorlu aracın işleteni ve bağlı olduğu teşebbüsün sahibi, doğan zarardan sorumlu olduğu gibi, araç sürücüsü de zarardan, haksız fiil esasları çerçevesinde sorumlu olacaktır. O halde somut olayda araç işleteni ile sürücü, meydana gelen zarardan müştereken ve müteselsilen sorumlu olacaklardır.

KTK m. 86 ise, işletenin ve işletenin bağlı olduğu teşebbüs sahibinin, sorumluluktan kurtulmasını veya sorumluluğun azaltılmasını düzenlemiştir.

Bu madde : "İşleten veya araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi, kendisinin veya eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilerin kusuru bulunmaksızın ve araçtaki bir bozukluk kazayı etkilemiş olmaksızın, kazanın bir mücbir sebepten veya zarar görenin veya bir üçüncü kişinin ağır kusurundan ileri geldiğini ispat ederse sorumluluktan kurtulur. Sorumluluktan kurtulamayan işleten veya araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi, kazanın oluşunda zarar görenin kusurunun bulunduğunu ispat ederse, hâkim, durum ve şartlara göre tazminat miktarını indirebilir" hükmünü ortaya koymuştur.

Bu madde hükmüne göre, işleten/sürücü ve işletenin bağlı olduğu teşebbüs sahibi, sorumluluktan kurtulabilmek için, maddede belirtilen nedenlerden başka, zararın meydana gelmesinde, zarar görenin veya bir üçüncü kişinin ağır kusurlu olduğunu ispatlaması gerekmektedir.

Görüldüğü gibi, hükümde ağır kusurdan söz edilmiştir. O halde ağır kusurun ne anlama geldiğinin tespiti gerekir. Ağır kusur, yargısal kararlarda "aynı durum ve koşullar altında her mantıklı insanın göstereceği en ilkel (basit) dikkat ve özenin gösterilmemesi" şeklinde tanımlanmaktadır. Başka bir anlatımla ağır kusurda; hal ve şartların yüklediği özen gösterme ve tedbir alma ödevlerine veya bir hareket tarzı emreden kurallara "tam bir aldırmaçlık" söz konusudur. Ağır kusur, bağışlanması kesinlikle olanaksız olan irade eksikliği esasına dayanır. Bir trafik kuralının ihlali asli kusur sayılsa da bu durum aynı zamanda ağır kusur anlamına gelmez. Ağır kusurun varlığı için kasta yakın bir davranış kusuru aranmaktadır (Bkz., Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, Esas: 2003/11-756 Karar: 2003/743). Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nin bir kararında da "bilindiği üzere ağır kusur kavramı bir özel hukuk kavramı olup, kasıt olmamakla beraber kasta yakın bir kusurun mevcudiyetini ifade eder" denilmiştir. (Y.17

HD. 2010/5013 E., 2010/8274 K., 14.10.2010). Dava konusu olayda ölen desteğin, kasten veya kaste yakın kendisine veya bir başkasına zarar verme iradesi ile hareket ettiği yönünde hiçbir delil bulunmamaktadır. Dolayısıyla somut olayda; ölen desteğin, kusurlu olmakla birlikte ağır kusurlu olduğunu kabulü için yeterli bir olgunun varlığından söz edilemez.

Öncelikle belirtmek gerekir ki; gerek KTK. m. 85 ve gerekse Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları'nın A.1 maddesine göre, sigortacı: işletenin, araç işleticisi teşebbüsün sahibinin, aracın sürücüsünün veya aracın kullanılmasına katılan yardımcı kişilerin hukuki sorumluluğunu üzerine almaktadır. Bu temel ilkenin bir sonucu olarak, sigortacı sadece işletenin, sürücünün veya yardımcı kişilerin fiillerinden sorumlu olmaktadır. Üçüncü kişilerin kusurlarının sorumluluğu sigortacıya yüklenmemelidir. İkinci bir sonuç olarak da; sigortacıya, zarara neden olan sigortalının yüklendiği sorumluluktan daha fazla bir hukuki sorumluluk yüklenemez.

KTK m.86,'ya göre; sorumluluktan kurtulamayan işleten veya araç işleteninin bağlı olduğu teşebbüs sahibi, kazanın oluşumunda zarar görenin kusurunun bulunduğunu ispat ederse, hakim, durum ve şartlara göre tazminat miktarını indirebilir.

6098 sayılı TBK m.51'e göre ise; zarar gören, zararı doğuran fiile razı olmuş veya zararın doğmasında ya da artmasında etkili olmuş yahut tazminat yükümlüsünün durumunu ağırlaştırmış ise, hakim, tazminatı indirebilir veya tamamen kaldırabilir.

Görüldüğü gibi, her iki kanun maddesinde de müterafik kusura yer verilmiş, müterafik kusur durumunda, hâkimin, tazminattan indirim yapabileceği ya da tamamen kaldırabileceği hüküm altına alınmıştır.

Kanun maddelerinde, hâkime takdir yetkisi tanındığı görülmektedir. Hakim bu takdir yetkisini, durumun gereklerine ve haklı sebeplerin varlığını göz önünde tutarak, hukuka ve hakkaniyete uygun olarak kullanacaktır. (TMK m.4)

Borçlar Kanunu m. 55 hükmüne göre de; destekten yoksun kalma zararları, bu Kanun hükümlerine ve sorumluluk hukuku ilkelerine göre hesaplanmalıdır.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu bir kararında; trafik kazası nedeniyle desteğin (yaya) ölümü nedeniyle talep edilen manevi tazminattan müterafik kusur indirimi yapılabileceğini belirtmiştir. (YHGK, 2010/4-47 E. 2010/74 K. 17.02.2010)

Destek (ölen kişi) belli bir oranda kusurlu ise, destekten yoksun kalanların tazminatından indirim yapılması veya destek tam kusurlu ise tazminat isteminin reddedilmesi, ölen kusurlu olduğu için değil, haksız eylemi işleyen veya hukuka aykırı durumu yaratan "az kusurlu" veya "kusursuz" olduğu içindir. Bu nedenle "kusur indirimi" yerine davalı tarafın kusuru oranında tazminata hükmedildiği söylenebilir.

Nitekim, ölen desteğin kusuru, ağır kusur boyutunda ise, sorumluluk tamamen kalkmaktadır. Böyle bir durumda, destekten yoksun kalma tazminatı da istenemeyecektir. KTK, m. 86, kurtuluş kanıtı getirilemeyen, yani üçüncü kişinin kusurunun ağır kusur olmadığı durumlarda da hakime tazminat tutarını indirebilme yetkisi tanımıştır.

Her ne kadar, destekten yoksun kalma tazminatında ölenin kusurunun dikkate alınmayacağı yönünde Yargıtay kararları var ise de bu kararlar, sigortacının, hukuki sorumluluğunu üstlendiği araç sahibi veya sürücüsünün ölümüne ilişkindir. Somut olayda ise, sigortacının sözleşme ile hukuki sorumluluğunu üstlendiği bir kişi değil, üçüncü bir kişi ölmüş ve üçüncü kişi durumundaki ölenin mirasçıları destek tazminatı talebinde bulunmuşlardır.

Diğer taraftan, sigortacı, sigorta sözleşmesi gereğince ödemek zorunda kaldığı tazminatı, kusuruyla kazaya neden olan kişilere rücu ederek talep eder. Kazaya neden olan üçüncü kişinin ölmesi durumunda mirasçıları sorumluluğu taşıyacaklardır.

“...Dava, trafik kazası sonucu ölenin mirasçılarına mahkeme kararı gereği ödenen tazminatın rücuen ödettirilmesi istemine ilişkindir. Davalı, Askeri Ceza Mahkemesinin kesinleşen kararıyla 7/8 kusura göre mahkum olmuştur. Şu durumda davalı, zararın meydana gelmesinde tam kusurlu olmayıp bölüşük kusuru vardır. İstem rücu ilişkin olduğuna göre davalının kusuru oranında sorumluluğa hükmedilmesi gerekirken davanın aynen kabulüne karar verilmesi de bozma nedenidir...”(4. HD 13.11.2000 gün ve 2000/7307-9991 E. K.)

Dava konusu somut olayda, başvuru sahibi davacılar, ölen desteğin mirasçılarıdır (09.09.2013 tarihli Mirasçılık Belgesi'ne göre mirasçılar:S.B. ve D.B. olarak belirlenmiştir). Mirasçıların sonradan geri ödenmekle yükümlü olacakları tazminatı, talep edebilmeleri, hakkaniyete ve usul ekonomisine uygun görülmemiş ve davacıların, ölenin kusuru dikkate alınarak, bu oranında tazminat isteyebileceği sonucuna varılmıştır.

KTK 86'ya göre, zarar görenin ağır kusurunun olmadığı durumlarda işletenin sorumluluktan kurtulması olanaksızdır. Bununla birlikte işleten, zarar görenin kusuruna karşın, tüm zararı gidermekle de yükümlü tutulamaz. Zarar gören, kazanın oluşundaki katkısına uygun olarak, zararın bir bölümüne katlanmak zorundadır. Kısaca KTK 86/II gereğince zarar görenin kusuru yalnızca bir indirim nedenidir; işleten ne sorumluluktan kurtulabilir ne de tüm zarardan sorumlu tutulabilir.

Hâkim, zarar gören ile işletenin kusurunu ve aracın işletme tehlikesini tartarak, tazminat oranını belirler. Hâkim, hal ve şartlara göre tazminattan indirim gitmeye de bilir. İşletenin şahsi kusuru (ek-munzam kusur), zarar görenin kusuruna eşitse veya daha ağırsa tazminattan indirim yapılmaz. İşleten; sürücü ve diğer yardımcı kişilerin kusurundan da sorumludur. Araçtaki bozuklukta olduğu gibi işletme tehlikesinin yükseldiği durumlarda tazminattan indirim gidilmeyebilir

KTK 86/II'de yer alan “durum ve koşullar” deyimini ile amaçlanan, aracın işletme tehlikesi ile işletenin ek kusurudur. Bu nedenle, belirtilen kuralı “sorumluluktan kurtulamayan işleten, kazanın oluşunda zarar görenin kusuru bulunduğunu kanıtlarsa, yargıç, işletme tehlikesi ve işletenin kusuruna göre giderim tutarını indirebilir” biçiminde anlamak gerekir. Bir başka deyişle yargıç, karşılıklı kusurlar ile işletme tehlikesini değerlendirecek; bunların, kazanın oluşmasındaki katkılarını göz önünde bulundurarak tazminattan indirim yapacaktır. İndirim oranını belirleyen, zarar görenin kusurunun, kazayı doğuran etkenler içindeki payıdır. Bu pay ne denli büyükse, indirim oranı da o ölçüde büyük olacaktır

Hakim, sorumluluğun bağlandığı iki olgu; kusur ve işletme tehlikesi arasında bir denge kurmak zorundadır. Her birinin zararın doğmasındaki katkısı, zarar görenin ya da işletenin sorumluluk payını belirler. İşletenin ayrıca kusurlu (ek kusur) olması, onun zarar payını artırır. Çünkü, bu durumda işleten hem aracın işletme tehlikesinden hem de kusurundan sorumlu tutulur. Buna karşılık, zarar görenin kusurunun katkısı azalır; tazminattan daha az indirim yapılmasını sağlar.

Yukarıda açıkladığımız ilke ve değerlendirmelerden, kazanın meydana gelmesinde üçüncü kişi konumunda olan desteğin (yaya) kusuru varsa tazminattan indirim yapılabilecektir. Bu indirim oranı ise işletenin/sürücünün kazadaki kusur oranı ile tehlike sorumluluğuna ilişkin oranın toplamından oluşacaktır.

İlk hakem heyeti, bilirkişisinin destek için %75, Sürücü için %25 kusur oranını dikkate alıp, tehlike sorumluluğundan hareketle işletenin %10'luk bir ek sorumluluğunun olduğunu değerlendirerek, işletenin bu kazada %35 oranında (%10+%25) sorumlu olduğuna kanaat

getirmiş ve ödenecek tazminatın %35 oranına göre belirlenmesine karar vermiştir. Anılan sözkonusu değerlendirme, heyetimizce de hukuki esaslara uygun bulunmuştur.

Buna göre S.B. için 12.426,42 TL (35.504,07 x %35) D.B. için 13.033,87 TL (37.239,63 x %35) tazminat hesabı yapılmış ve bu miktarların ödenmesinden sigortacının sorumlu olduğuna karar verilmiştir.

Gerekçeli Karar

Dava konusu ölüm olayında, ölenin ağır kusurunun bulunmadığı, bu yüzden kazaya karışan aracın işleteninin KTK. m. 85 gereğince sorumlu olduğu, bu sorumluluğun kapsamı belirlenirken KTK. m. 86 gereğince zarar görenin kusurunun da dikkate alınması gerektiği, hakimin karşı tarafın kusurunu dikkate alarak tazminatta indirim yapabileceği, bu durumun sorumluluğun kusur sorumluluğu olduğu anlamına gelmeyip, tazminatın miktarını hesaplamada hakime verilmiş, hakkaniyete dayanan bir takdir yetkisi olduğu, bu yüzden somut olayda destek tazminatı belirlenirken, sigortacının, sorumluluğunu üstlenmemiş olduğu üçüncü kişi durumundaki ölenin, olayın oluşumundaki katkı payını ifade eden kusur oranının da dikkate alınabileceği gerekçesiyle, önceki hakem heyetinin bu yönde verdiği hükmün kabulüne karar verilmiştir.

Söz konusu değerlendirmeler ve Yargıtay'ın yerleşik kararları doğrultusunda, başvuru sahipleri vekilinin K-2015/1683 sayılı karara yönelik itirazlarının REDDİ ile 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 30/12. Maddesinde, itiraz üzerine hakem kararının icrasının duracağı hükme bağlanmış olmakla, vaki itiraz üzerine icra edilebilir şekilde aşağıdaki hüküm kurulmuştur.

Sonuç

Yukarıda açıklanan nedenlerle, Uyuşmazlık Hakem Heyeti tarafından yapılan ilk derece yargılaması sonunda verilen K-2015/1683 sayılı karara vaki başvuru sahipleri vekilinin yapmış olduğu itirazın REDDİ ile ilk hakem heyeti kararının aşağıdaki şekilde tekrarına,

- 1- Başvuranların talebinin KISMEN KABULÜNE, davacı S.B. için 12.426,42 TL, D.B. için 13.033,87 TL olmak üzere toplam 25.460,29 TL destekten yoksun kalma tazminatının 12.08.2014 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte X Sigorta A.Ş.'nden alınarak başvuranlara verilmesine,
- 2- Başvuranların sarf etmiş olduğu 300,00 TL başvuru harcı, 700,00 TL bilirkişi ücreti olmak üzere toplam 1.000,00 TL yargılama masrafından kabul edilen kısım dikkate alınarak 101,84- TL'sinin X Sigorta AŞ.'nden alınarak başvuranlara verilmesine, 898,16 TL masrafın başvuranlar üzerinde bırakılmasına,
- 3- Başvuranlar kendisini vekille temsil ettirdiğinden; karar tarihindeki geçerli Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'ne göre S.B. için 1.500,00 TL ve D.B. için 1.564,06 TL vekâlet ücretinin X Sigorta A.Ş.'den alınarak başvuranlara verilmesine,
- 4- Davalı sigorta şirketi kendisini vekille temsil ettirmedüğinden, sigorta şirketi lehine vekâlet ücreti takdirine yer olmadığına,
- 5- İtiraz başvuru ücretinin, itiraz eden, davacı başvuran üzerinde bırakılmasına,

Uyuşmazlığın miktarı itibarıyla 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 30/12. maddesi uyarınca taraflara tebliğ tarihinden itibaren 15 günlük süre içerisinde Yargıtay'da temyiz yolu açık olmak üzere oybirliği ile karar verildi.

20/05/2015 tarih ve İHK-2015/503 sayılı İtiraz Hakem Heyeti Kararı.

Uyuşmazlık Konusu Olay

Uyuşmazlık konusu olay, 30.07.2012 tarihinde 41 XX plakalı aracın 34 XX plakalı motosikletle karışmış olduğu iki taraflı trafik kazası neticesinde, motosiklet sürücü davacı başvuru sahibi T.A.'nın beden bütünlüğünde meydana gelen kalıcı maluliyet sebebiyle gerçekleşen zararın tazminine ilişkindir.

Uyuşmazlık Hakem Heyetince Verilen Hüküm

Sigorta hakemleri tarafından yapılan ilk derece yargılaması sonucunda oy çokluğu ile verilen 16.03.2015 tarihli kararında özetle:

Başvuranın talebinin KABULÜNE

1) Davacı başvuru sahibi için 20.499,00 TL bakiye maluliyet zararı tazminatının 30.01.2015 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı X Sigorta A.Ş. den alınarak davacı başvuru sahibine verilmesine,

2) Başvuru sahiplerince yatırılan 300,00-TL başvuru ücreti, 400,00-TL bilirkişi ücreti olmak üzere, toplam 700,00-TL yargılama giderinin, davalı sigorta şirketinden alınarak davacı başvuru sahiplerine verilmesine,

3) Başvuru sahibi vekille temsil olunduğu için, AAÜT uyarınca takdir edilen 2.459,88-TL vekalet ücretinin davalı sigorta şirketinden alınarak davacı başvuru sahibine verilmesine,

5684 Sayılı Kanun'un 30.maddesi uyarınca komisyon nezdinden itirazı açık olmak üzere, oy çokluğu ile karar verilmiştir.16.03.2015.

Karşı Oy Yazan Uyuşmazlık Hakemi Şükrü UZUNTAŞ, faizin başlangıç tarihi bakımından çoğunluk görüşünden ayrılmıştır.

Değerlendirme

Uyuşmazlık konusu olay, 30.07.2012 tarihinde 41 XX plakalı aracın 34 XX plakalı motosikletle karışmış olduğu iki taraflı trafik kazası neticesinde, motosiklet sürücü davacı başvuru sahibi T.A.'nın beden bütünlüğünde meydana gelen kalıcı maluliyet sebebiyle gerçekleşen zararın tazmini için, 41 XX plakalı aracın 1XXXXXXX2 no.lu Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk (ZMMS) Sigorta poliçesiyle sorumluluğunu teminat altına alan X Sigorta A.Ş.ye yaptığı tazminat başvurusu neticesinde 22.847,00 TL davacıya ödenmiş ise de, yapılan ödemenin yetersiz olduğuna ilişkin 10.10.2014 tarihli (Tebliğ Tarihi 13.10.2014) yazısıyla yapılan başvuruya 21.01.2014 tarihli red yazısı üzerine fazlaya ilişkin haklarını saklı tutarak 5.050,00 TL zararının yasal faiziyle birlikte tazmini için Sigorta Tahkim Komisyonu'na başvurmuş, daha sonra, Uyuşmazlık Hakem Heyetinin görevlendirdiği bilirkişinin raporu üzerine, 04.02.2015 tarihli dilekçesi ile taleplerini 20.499,00 TL olarak ıslah etmiştir. Uyuşmazlık Hakem Heyeti, davacının ıslah etmiş olduğu miktar üzerinden talebi kabul etmiştir.

Uyuşmazlık Hakem Heyeti talebe yürütülecek faizin başlangıç tarihi konusunda oy çokluğu ile karar almıştır. Çoğunluk görüşünü oluşturan Uyuşmazlık Hakemlerine göre, davacı başvuru dilekçesinde, he ne kadar temerrüt tarihinden itibaren yasal faiz talep etmiş ise de, görevlendirilen bilirkişi, somut olaya ilişkin hesaplamada kaza tarihi veya muacceliyet tarihindeki davacının gelir durumunu değil, hesaplamanın yapıldığı tarihte geçerli olan güncel

gerçek gelir tutarını esas alarak hesaplama yapmış olduğunu, bu sebeple davacı başvuru sahibinin zaman içinde meydana gelen artış sebebiyle uğraması muhtemel zararın giderilmiş olduğu, faizin haksız fiil sonrasında zarar görenin mahrum kaldığı gelirden mahrum kalması sebebiyle uğramış olduğu gelir kaybının karşılanması amacıyla ödendiğini, bu çerçevede davalının ödemesi gereken tazminata, onun temerrüt tarihinden itibaren değil, bilirkişi tarafından tazminat hesaplamasının yapıldığı tarihten itibaren faiz yürütülmesinin adaletli olduğu kararının vermiştir.

Davacı başvuru sahibi, karara, talep edilen tazminat miktarına yürütülecek faizin temerrüt tarihinden itibaren olması gerektiği gerekçesiyle itiraz etmektedir.

Gerekçeli Karar

Faiz, para alacaklısının, bu paradan mahrum kaldığı süre için kendisine tanınan bir karşılıktır. Faiz alacağı, anaparaya bağlı olan feri bir alacaktır. Bu sebeple ana para alacağı doğmadıkça faiz borcu doğmaz.

Kanun gereği ödenecek faizlerin başında para borcunun ödenmesinde temerrüt halinde kanunun öngördüğü temerrüt faizi gelir. Bu husus, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 117.maddesinin 2.fıkrasında açıkça belirtilmektedir. Maddenin ikinci fıkrasındaki uzun cümlenin sonunda, sebepsiz zenginleşmede temerrüt faizine ilişkin kelimeleri çıkarırsak, şu şekilde düzenlenmiştir: "...haksız fiilde fiilin işlendiği, ... tarihte borçlu temerrüde düşmüş olur."

Açık düzenlemeden, haksız fiil failinin daima ihtarsız temerrüde düşeceği kesin olduğu gibi, temerrüt faizinin de, zararın gerçekleştiği veya gerçekleşeceği ya da miktarının tespit edileceği tarihten değil, fiilin işlendiği tarihten itibaren hesaplanacağı da anlaşılmaktadır.

Haksız fiil faili, bir ihtara gerek olmaksızın haksız fiilin işlendiği andan itibaren temerrüt faizi ödeme borcu altında iken, haksız fiil tazminatından sorumlu olan diğer kişiler, kendilerine yapılacak bildirimden itibaren temerrüt faizinden sorumlu tutulabilir. Nitekim böyle bir düzenleme, 2918 Sayılı Yasanın 99.maddesinin 1.fıkrasında belirtilmektedir. Madde hükmüne göre, sigortacının, hak sahibinin kaza veya zarara ilişkin tespit tutanağını veya bilirkişi raporunu, sigortacının merkez ya da kuruluşlarından birine iletmediği tarihten itibaren sekiz iş günü sonrasında temerrüde düşer.

Para borcunda temerrüt hangi tarihte gerçekleşmiş ise, o tarihten itibaren de para borçlusunun para alacaklısına temerrüt faizi ödemesi gerekir. Temerrüt faizi, zararın belirlenmesi dışında ve tazminata ilişkin bir hesaplama olduğundan, zarar ister ortaya çıktığı andaki ister karara yakın bir tarihteki piyasa durumuna göre hesaplanсын, fiilin işlendiği tarihten itibaren temerrüt faizi yürütülecektir.

Uyuşmazlık konusu davada, davacı başvuru sahibi başvuru dilekçesinde 13.10.2014 tarihinde davalı sigorta şirketine, bakiye zararının karşılanması amacıyla talepte bulunduğunu belirtmektedir. Bu tarihten sekiz iş günü sonrası olan 21.10.2014 tarihinde, davalı sigorta şirketi, 2918 Sayılı Yasanın 99.maddesine göre temerrüde düşmüştür. Bu tarihten itibaren, davalı sigorta şirketinin hükmedilen tazminata temerrüt faizi ödemesi gerekir. Gerçi, davacı, davalı sigorta şirketine daha önceki bir tarihte de müracaat etmiş ve sigorta şirketi tarafından kısmi ödeme yapılmıştır. Ancak davacı başvuru sahibi ilk başvurusunda sadece belli bir miktarın ödenmesini talep etmiş olduğu ve bakiye alacağına ilişkin bir talepte de bulunmadığı için, bakiye alacak hakkı bakımından temerrüt gerçekleşmemiştir. Bakiye alacak bakımından temerrüt, buna ilişkin olarak davacının davalı sigorta şirketine ikinci kez başvurduğu 10.10.2014 tarihli (Tebliğ Tarihi 13.10.2014) yazısıyla yapılan başvurudan sekiz iş günü

sonrasında, 23.10.2014 tarihinde gerçekleşmiş ve davacıya da bu tarihten itibaren temerrüt faizine hükmedilmesi gerekir.

Sonuç

Yukarıda açıklanan nedenlerle;

Davacı başvuru sahibinin itirazının kabulüne, Uyuşmazlık Hakem Heyeti Kararı'nın icrasını sağlamak üzere burada düzeltilerek tekrarına,
Başvuranın talebinin KABULÜNE

1) Davacı başvuru sahibi için 20.499,00 TL bakiye maluliyet zararı tazminatın temerrüt tarihi olan 23.10.2014 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı X Sigorta A.Ş. den alınarak davacı başvuru sahibine verilmesine,

2) Başvuru sahiplerince yatırılan 300,00-TL başvuru ücreti, 400,00-TL bilirkişi ücreti, 300,00-TL itiraz başvuru ücreti toplamından oluşan 1.000,00 TL yargılama giderinin, davalı sigorta şirketinden alınarak davacı başvuru sahiplerine verilmesine,

3) Başvuru sahibi vekille temsil olunduğu için, AAÜT uyarınca takdir edilen 2.459,88-TL vekalet ücretinin davalı sigorta şirketinden alınarak davacı başvuru sahibine verilmesine,

5685 Sayılı Kanun'un 30.maddesi uyarında kesin olarak oybirliği ile karar verilmiştir.
